Jucaria
de Florin Slapac

Jucăria e un roman cu un echilibru ce atinge perfecţiunea. Atât în expresie, cât şi în construcţie. Încă de la debut (cu romanul *Matei şi Eva*), critica literară a observat originalitatea gândirii artistice a lui Florin Şlapac. Cât şi faptul că prozatorul e un mare stilist. Câteva calităţi de excepţie, ce produc însă şi un handicap în planul vieţii literare obşeşti, pus şi el în discuţie de critici: cărţilor lui Florin Şlapac le sunt necesari cititori pe măsură. Nu oricui îi e dat să-l poată citi pe Céline sau pe Pascal, nu oricine posedă simţul geometriei expresiei, construcţiei, compoziţiei care să-l facă a se îndrăgosti de asemenea cărţi. Dar când se întâmplă, bucuria lecturii şi memoria ei sunt atât de mari, încât cititorul rămâne veşnic fidel autorului. Se spune despre muzica lui Mozzart că-l face mai inteligent pe meloman. Recomand *Jucăria* lui Florin Şlapac. Citirii şi recitirii. Poate că va dura, dar efectele sunt sigure. Are acest efect formidabil de cizelare a spiritului, a gustului, de amplificare a conştiinţei artistice. E păcat să plecăm din lumea aceasta, când ne vine sorocul, fără să ne fi înfruptat din aşa frumuseţe.
A fost un miracol publicarea romanului *Jucăria* în 1989. El putea fi luat drept un roman anti-totalitar. Şi chiar este. Nu însă în sensul îngust, de roman politic. Ci sunt explorate temeiurile existenţei omeneşti şi condiţia umană, valabile în orice loc şi timp. Şi, mai ales, e urmărit sufletul omenesc. În *Jucăria*, Florin Şlapac consună cu Kafka, cu Dino Buzzati. Şi asta cu o performanţă stilistică demnă de Joyce. S-ar putea afirma despre *Jucăria* că pune un strălucit punct final existenţialismului, dar cum se pot spune alte lucruri la fel de îndreptăţite despre roman, n-ar fi, catalogându-l în vreun fel, decât să-l reducem drastic faţă de ceea ce e în întregul lui misterios, insondabil, inepuizabil şi aidoma unui suflet ca un barcaz plimbându-se deasupra noianului primordial.

Dan Perşa

"Florin Şlapac, jucătorul, este în această carte poet. Savoarea limbii este atît de perfectă încît fiecare fragment poate deveni autonom: decupat din întregul, altminteri geometric construit, el palpită, comunică. Îndrăgostit de cuvinte, le înstelează aşa încît istoria şi discursul îşi dispută întîietatea într-o partidă cu totul remarcabilă."

Irina Petraş - *Steaua*

"Jucăria este o carte totală. În acest roman, Romanul păţeşte două lucruri esenţiale: se sfîrşeşte, se epuizează, se subţiază, se manierizează, scapă de sine însuşi ca de un balast şi încearcă să se reinventeze, să viseze la ce ar putea fi. Jucăria lui Florin Şlapac reprezintă un moment de gol fertil în seria genului, şi aşa trebuie reţinut. Indubitabile, depăşind necesităţile de subiect şi celelalte convenţii, putîndu-se exercita în sine, sînt talentul şi plăcerea nebună de a scrie ale acestui autor. De la care aşteptăm, încă şi încă o dată, ceea ce ne-a oferit şi acum: totul".

Bogdan Ghiu - *Contrapunct*

"Jucăria este un roman atît de bine scris, de echilibrat şi profund, încît Florin Şlapac poate fi considerat - fără exagerare - un prozator matur, ferice posesor al unor bogate filoane şi tehnici epice."

Mihai Dragolea - *Vatra*

De acelaşi autor:

Matei şi Eva, roman, ed.Dacia,1985; ediţia a II-a revăzută, ed. ExPonto, Constanţa 1999
Jucăria, roman, ed. Dacia, ediţia I, 1989
Centrul schimbător al atenţiei, povestiri, ed. Cartea Românească, 1990
La Inima fermecată, roman, ed. Niculescu, 1995
Zăpodie, poem, ed. Niculescu, 1996
Salonul refuzaţilor, proză scurtă, ed. ExPonto, 1998

Prezent în antologiile:
Caiet de poezie, ed. Eminescu, 1974
Vînzătorul de enigme (Antologie de proză contemporană), ed. Europolis, 1993
Iubiri subversive (Cele mai bune povestiri 1997), ed. All, 1998
Generaţia '80 în proza scurtă, ed. Paralela 45, Piteşti, 1998
Plaja nudiştilor (Cele mai bune povestiri 1998), ed. All, 1999
Romanian Fiction of the '80s and the '90s, ed. Paralela 45, Piteşti, 1999

© cartea.info, 2004 ISBN 973-87137-3-0

Jucaria
de Florin Slapac

1 Dricuri, ba nu, trăsuri negre înaintau cu precauţie.
2 In universum, se zice că trufia unor cetăţeni onorabili a fost de vină.
3 Prin găurile ferestrelor zgîriate de gratii pătrundea în voie un şuvoi de aer rece.
4 O pasăre prelungă, kaki, se descleia din ceaţă, frunzărind crestele foşnitoare ale valurilor...
5 Rămas în urmă, potrivindu-şi pentru a mia oară ochelarii, Alexandru privea...
Deci, Alexandru îşi trage gulerul peste ceafă, lăsîndu-se furat de legănarea mîrţoagei...
După ce coloana s-a topit în ceaţă...
Sfînta zi, însemnată vizibil pe scoarţa suferitoare a mesteacănului...
6 Era gata să tragă o cortină de cărămidă peste nălucile trecutului.
Dimineţile nu erau tulburate decît de surîsul ei uscat.
7 După o perioadă săracă în evenimente, într-o noapte fără lună...
8 Pancarte, afişe, panouri tot mai numeroase, tot mai colorate...

Pentru lectura in format digital, a fost respectata impartirea in capitole si, acolo unde a fost cazul, capitolele au fost impartite, putin arbitrar, in mai multe parti.

© cartea.info, 2004

Jucaria
de Florin Slapac

1.

Dricuri, ba nu, trăsuri negre înaintau cu precauţie. Caii bine struniţi fornăiau, scoteau scîntei cu potcoavele proaspete, dar şi cu cele ruginite. Vizitii pocneau aerul cu biciul înfierbîntat înainte de a da fuga să deschidă portierele. Colonelul Albert bătea cu teaca sabiei în pragul noduros al intrării, ducea mîna la chipiu, se înclina scurt, înainte de a introduce noii veniţi în străfundurile adăpostului în preajma căruia cîţiva invalizi, îmbujoraţi din cauza efortului de a ajunge pînă acolo, stăteau la coadă, cerşind pensii de viteaz cu ochii. Se fereau să calce peste hîrtiile cocoloşite, îngrămădite ca puii lîngă cloşcă, de vînt, în jurul răsuflătorilor: cereri vechi, scrise lăbărţat, mototolite cu năduf.

După tichiile vinete, după lănţugurile de aur ale ceasurilor, apărătoarele pentru mîneci, gulerele ţepene, trupurile planturoase, varicele care încreţeau mătasea ciorapilor violeţi, membrii Sfatului Major erau uşor de recunoscut. De îndată ce se aşezau pe scaunele solide, începeau să studieze cu atenţie ceafa celor din faţă, cu priviri cînd furişe, cînd pierdute. Se instalau fără grabă, vînturîndu-şi înapoi cozile hainelor largi, croite pe măsura unor largi organisme, căscau, clipeau. Misterioase uşi, masive, blindate, se închideau, se deschideau cu zgomot.

Pe un jeţ proaspăt vopsit, cizelat cu dintele unei dălţi măiestre, dominînd atmosfera încărcată, Generalul K., gînditor, cu toate decoraţiile la vedere, îşi şterse petele de grăsime de pe buze printr-o iute fluturare a mîinii păroase. Patru membri de frunte ai Gărzii, muţi, înţepeniţi cu baionetele vigilente îndreptate spre înalturi, îl încadrau.

Valurile de aer încins erau pigmentate cu sunete de goarnă răguşită, festivă: ti-tu-li-da!

Da, da! Izbucni Generalul, scărpinîndu-se cu dreapta la frunte, grav, preocupat, îmbîcsit de răspunderi. Vremurile sunt extrem de tulburi, domnii mei! După o clipă de suspans, mîrîi, descheindu-se la veston. Cravata bici, kaki, i se balansa deasupra pîntecului înghesuit sub cureaua lată, întinsă, gata să plesnească. Dădu de cîteva ori din cap, cap asediat de o chelie lunguiaţă, adevărată potecă printre smocurile de păr aspru, fără o culoare precisă, date peste urechile între care sălăşluiau nasul proeminent, cu nări trapezoidale şi gura spartă, cu buze subţiri, aplecate în jos pe la colţuri, ce trăgeau după ele două cute, ca nişte viguroase răni de spadă, cu aprigi negi la capete, în vîrful cărora fire de păr vii, electrizate, se mişcau fără încetare, parcă de frica celor doi canini care împungeau aerul în răstimpuri. Tulburi, nu jucărie! Unde a ajuns scumpa noastră metropolă? În mizeria cea mai cumplită, în ruina cea mai puţin favorabilă ofensivei! Legăturile cu biata noastră Colonie sunt tăiate datorită încăpăţînării şi incompetenţei unora, deşi nu prin luptă dreaptă mîrşavul inamic s-a căţărat pe culmea indolenţei şi neruşinării sale deşarte! Nu! Ci prin trădare! Cineva, poate chiar din rîndurile domniilor voastre, a veştejit obrazul acestei făloase cetăţi! O! cinstiţi bărbaţi, de-mi va cădea de pe limbă vreo necugetare, să mă opriţi. Sunt prietenul şi sfătuitorul vostru, în caz de nevoie spaima celor răi! Gloanţele noastre, o ştiţi prea bine, nu au dat greş niciodată. Am condus vitejii unei cetăţi viteze. Dar apoi? - şi aici Generalul se strîmbă, evident scîrbit; strîmbătura lui, cam de grosimea unui deget de femeie, smulse ca de obicei un murmur de admiraţie - ce-mi văzură ochii? Ce lucruri netrebnice îmi văzură ei? O ştiţi! Debandadă! dezmăţ! nesupunere! tineri descreieraţi! măreţii distruse! jigănii turbate! Ex malis eligere minima! mi-am zis. Şi nu v-am lăsat să vă înecaţi în mlaştina anarhiei, căci era firesc a-mi pleca urechea spre cei care mă iubeau. Eu am crezut întotdeauna în voi şi v-am ajutat atunci cînd v-aţi trezit în situaţii delicate. Că aşa mi-a dictat onoarea şi instinctul de ostaş încercat. V-am pus, cu promptitudine, la dispoziţie cea mai înflăcărată Gardă pe care o puteaţi visa. Şi rezultatele s-au văzut. Pe străzi e linişte, nu zădărnicie ticăloasă. Cu modestie, cu răbdare i-am învăţat pe înfigăreţi ce-i smerenia, pe obraznici ce-i disciplina, pe delăsători ce-i destoinicia! O! de-aş putea crede că nu sunteţi de aceeaşi părere, în clipa asta m-aş jertfi, chiar aici, în miezul acestei clipe de cumpănă! Două fulgere o luară la fugă din ochii oţeliţi.

Cu excepţia oamenilor din Gardă nimeni nu respira reglementar. Cîţiva sfat-majorişti urmau exemplul gorniştilor, slobozind sunete ţiuitoare, ridicînd pistoalele străvechi deasupra capului, spre slăvi.

De afară, prin răsuflători răzbăteau lătrături.

Scîrţîind, Generalul îşi îndreptă lemnul spinării. Tavanul bogat în asperităţi, cu doar trei puncte de sprijin consolidate, făcea cute. Jur-împrejur liniştea stătea la pîndă. Prevestitoare, ameninţătoare, înspăimîntătoare.

Un aghiotant se foia pe locul lui, mototolind absent un dosar. Părea să fi văzut atîtea...

Situaţia nu-mi place deloc! Există propuneri pentru îmbunătăţirea ei?

Colonelul Albert execută un pas înainte, morfolind cuvintele, împiedicîndu-se în căutătura aspră a Generalului:

În interesul întăririi efectivului, propun o razie la sînge în vederea lichidării cetelor de aşa-zişi neincorporabili care, în lipsă de altceva, dau semnificaţii negative evenimentelor curente şi asta o fac în compania acelui vierme damnat al societăţii: femeia de proastă calitate, recte văduva de război!

Avea fruntea brăzdată de cicatrice albe, urechile neastîmpărate, mişcătoare mai ales la pronunţarea vocalelor, nasul turtit, bărbia umezită cu salivă din abundenţă. Porii pielii feţei, larg deschişi, acumulaseră amintiri de pe alte tărîmuri. Cîte un coş prea plin, prea umflat, plesnea, luat prin

surprindere de nemaipomenita zvîcnire a muşchilor supraîncălziţi care se străduiau să facă faţă gurii săritoare.

Susţin propunerea - se încrunta Generalul, scuturîndu-şi pantalonii de paraşutele cîtorva păpădii îndrăzneţe - iar obiectele de preţ găsite asupra lor, sau în locuinţele lor, să fie confiscate şi depozitate în seifurile sigure ale sfat-majoriştilor noştri.

Cîteva gemete de aprobare pecetluiră decizia.

Mlaştina trebuie întîi asanată şi apoi însămînţată, cred eu - continuă Generalul. Îndărătnicilor li se vor scoate din cap ideile scăpate din hăţuri înainte de a fi tăvăliţi prin făina scumpă a credinţei în mai bine. A cam venit vremea. Iubita noastră metropolă se cuvine să se impună din nou lumii. Doresc a revela cugetului şi inimii voastre ideea că este necesar să alocăm fără întîrziere fonduri semnificative pentru atingerea acestui ţel reconfortant.

Membrii Sfatului Major, brusc interesaţi, îşi suflară părerile unii altora la ureche. Pregătirea viitoarei ofensive punea probleme, cerea eforturi. Erau doar atîtea de procurat: manşoane, cocoaşe, zăvoare, axuri, cilindri, lagăre, contratije, ţevi, mese reculante, supape, came, bucşe, obturatoare, închizătoare, percutoare, opritoare, pîrghii extractoare, frîne de tragere, pinioane, lunete, tălpige, rozete, focoase de fund, focoase de cap, fumigene, bucşe de legătură, şaibe de ghidare, cuie de siguranţă, inele concentrice, piuliţe fluture, piedici, arcuri, nuci, întrerupătoare, limitatoare, recuperatoare, încărcătoare, alimentatoare şi cîte şi mai cît.

Colonelul Albert primise ordine din ce în ce mai limpezi în privinţa recrutării bruşte şi trecerii la instruirea intensivă a răcanilor. Asmuţind Garda şi folosind din plin megafoanele proaspăt instalate, dăduse drumul apelurilor în tării, cerînd voluntari şi înrolări grabnice, neomiţînd să adauge că inamicul execută manevre furibunde în preajma Coloniei, profitînd de primejdioasa fluctuaţie a efectivului. Însă, pe măsură ce apelurile se înteţiseră, şuşoteli, vorbe în doi peri, evident codificate, zbîrnîiau prin aer, dînd apă la moară zvoniştilor. Se şoptea că mai multe grupe de Gardieni dispăruseră fără urmă în cursul unor misiuni de rutină. Megafoanele continuaseră să-şi facă datoria ademenind mercenari, îmbiind cu vaste perspective pe toţi valizii risipiţi în marasmul efemer al civiliei.

La centrele de înrolare însă prea puţini se prezentaseră.

Membrii Gărzii Speciale, călări, trimişi să cerceteze, rupeau spinările animalelor proaspăt rechiziţionate care, mai obişnuite cu trasul decît cu dusul, se smuceau, scuipau în direcţii neaşteptate şi, mihotind batjocoritor, îşi aruncau poverile cît colo. Unele chiar, pălite de o ingenioasă formă de sabotaj, lepădau tot felul de baligi năbădăioase, înteţind confuzia. Tulumbele cu apă ale pompierilor, din cauza stratului de rugină, se lăsaseră foarte greu mînuite. Drumurile strategice nu miroseau a bine. Nici căştile nu se dovediseră a fi de mare folos. Luceau prea tare în bătaia lunii şi dădeau de gol, silindu-i astfel pe vigilenţii lor purtători să devină uşor vizibili în întuneric, să se transforme în ţinte sigure în calea bolovanilor şi pisicilor moarte aruncate de după garduri strîmte, ţepoase, dificil de luat cu asalt. Cîţiva, loviţi în plin, pierzîndu-şi cumpătul, căutaseră să se refugieze în cazemate. Fuseseră, conform tradiţiei, pocniţi cu capul de pereţi şi aşa, cu minţile la locul lor, se prefăcuseră că se întorc la datorie înainte de a-şi lua cîmpii. Unii membri ai Sfatului Major sugeraseră execuţii exemplare, sumare, dar ideea se dovedise practic imposibil de transpus în viaţă. Prinde orbul scoate-i ochii. Megafoanele, culmea, se defectau, suspect, pe timpul nopţii. Generalul rămînea însă convins de faptul că nimeni, cu excepţia spionilor inamici, nu era în stare să deregleze asemenea aparatură de înaltă fidelitate.

O vreme circulaseră veşti stranii, chiar şi în sînul Sfatului Major, izbucnite din mai toate direcţiile, cum că ici-colo ciungii şi ologii din breasla veteranilor cu brevet în regulă de cerşetor neimpozabil se apucaseră să se aţîţe unii pe alţii şi să dea foc centrelor de recrutare, cum că niscai tîmplari sau fierari cu zdravene baroase, care pînă mai atunci stătuseră ascunşi, simţind vînzoleală, iz de sediţiune, ieşiseră la iveală şi porniseră să dea la cap reprezentanţilor autorităţilor, cum că bande de feluriţi derbedei imberbi, dar bine organizaţi, în mînă cu aiuritoare cărţulii, şi-ar fi manifestat dorinţa agresivă de a descuia mintea Sfatului Major, nici mai mult nici mai puţin. Aştia, nimeni nu putea raporta de unde apăruseră. Chiar aşa, de unde apăruseră? Părerea Generalului K. era că nici nu apăruseră.

O umezeală acră împînzise toate cotloanele metropolei, înviorînd ciupercăraia. Încăierări sporadice aveau loc pe întuneric, pe tăcute, prin cartierele mărginaşe. Gunoaiele se ridicaseră în vîrtejuri, reducînd vizibilitatea. Strigăte de origine necunoscută se iviseră pe la răspîntii, acoperind temporar hîrîiala megafoanelor.

Generalul potoli cu un gest încărcat de fermitate spiritele încinse şi continuă imperturbabil:

Situaţia se prezintă în felul următor: zonele de operaţii sînt foarte clare. Am stabilit în amănunt bazele fixe. Am determinat după o îndelungă chibzuinţă obiectivele, atît ofensive, cît şi defensive. Am ales liniile de operaţii care vor duce de la baze la obiective. Rezervele strategice sînt pe cale de a fi constituite. Am ordonat amplasarea în cel mai deplin secret a unor depozite subterane, în raport cu viitoarele deplasări. Pe hărţi sînt deja înfipte steguleţe în punctele unde vom înfiinţa zone fortificate, capete de pod, şi aşa mai departe. Vă asigur că am adoptat cele mai avantajoase strategii. Victoria însă va depinde în primul rînd de felul în care soldaţii noştri îşi vor însuşi în timp record o disciplină de fier! Tocmai în vederea acestui obiectiv am elaborat, nu fără nopţi pierdute, bazele teoretico-metodologice ale instrucţiei tactice a trupelor de elită. De pregătirea corespunzătoare a corpului expediţionar care va lupta în Colonie se va ocupa nemijlocit colonelul Albert, în care am toată încrederea. Am luat o hotărîre irevocabilă! Ori de cîte ori va fi nevoie, în focul luptei, cînd va fi mai greu, voi interveni personal folosind din plin puterea de şoc a Gărzii Speciale. Audaces fortuna iuvat! Întrevăd începutul unei epoci glorioase! Nu ne rămîne decît să ne ocupăm cum se cuvine de îmbunătăţirea bazei de plecare la ofensivă! Fie ca noul avînt al scumpei

noastre metropole să ridice moralul celor dîrji pînă pe culmile înaripate ale misiunilor de luptă. Ce punte de lansare spre o înţeleaptă refacere a forţelor vitale! Nu! nu vom ierta nici o clipă de răgaz, nici o clipă de îndoială în biruinţă! Avem în vedere îndeplinirea misiunilor operative cu forţe vioaie şi moral corespunzător. Nu putem însă evita interacţiunea între necesar şi întîmplător cînd e vorba de instrucţia viitoarelor noastre trupe. Aici e buba! mormăi privind în golul fertil al propriilor gînduri Generalul. Apoi schiţă un zîmbet aiuritor de subţire. Îndepărtarea neajunsurilor ce ne stau în cale constituie într-adevăr o problemă. Soluţia ei, cred eu, ne este totuşi la îndemînă. Viitoarele înfăptuiri, despre care am mai vorbit, trebuie finanţate în mod adecvat.

Agitaţia dispăru ca prin farmec. În pauza de respiraţie, Generalul cotrobăi cu degetele în fundul buzunarului prevăzut cu nasture metalic după o fărîmă de pastilă pe care ştia prea bine că o pusese la păstrare pentru calităţile ei euforice, întăritoare.

Da-da, trebuie finanţate! şi după cîte ştiu eu casa de bani a Sfatului Major s-a cam golit cu ocazia recentelor conflicte şi mai ales cu ocazia întreruperii unei legături trainice cu scumpa noastră Colonie... dar şi datorită unor cheltuieli nechibzuite... mă rog, s-a golit. Eu, după cum bine ştiţi, mi-am făcut datoria şi în acest sens pînă la capăt. Toate economiile mele sînt deja prinse în dotarea Gărzii. Prin urmare, apelînd la spiritul de sacrificiu al domniilor voastre, la ideea victorioasă a ofensivei ce fără îndoială v-a îmbobocit în tainiţa simţirilor, eu zic să oferiţi cauzei fiecare cîte o sumă rezonabilă, cu titlu de împrumut firesţe, împrumut cu dobîndă, nu-i aşa, căci avem destui cetăţeni disciplinaţi, în fond, şi merită, nu vă faceţi griji. Oricum, în împrejurările de faţă luxul e o unealtă dărăpănătoare, o pură emulaţiune a deşertăciunilor... Am reflectat la acest aspect al problemei şi nu uşoară mi-a fost sarcina... Eu zic să-l rugăm pe colonelul Albert, aici prezent, să dea de ştire că începînd de mîine necombatanţii vor trebui să plătească impozite cu, să zicem, trei sute la sută mai mari. Propun să fim necruţători cu elementele absconse, care se sustrag sistematic serviciului militar, vremurile fiind de aşa natură. Vor fi iertaţi cei ce-şi vor băga minţile în cap şi se vor hotărî să-şi ia inima în dinţi, cît mai au vreme, şi se vor prezenta de bunăvoie la instrucţie în vederea obţinerii unui calificativ cît mai onorabil. În fond e vorba de modeste contribuţii la opera de renaştere la care cu toţii ne-am înhămat. Să n-aveţi nici o grijă că nu vă veţi răscumpăra înzecit avansurile. Să n-aveţi! Colonia e aur curat. Aşa că: nimeni, ia notă, colonele, nu va mai putea ieşi pe stradă de capul lui, fără autorizaţie! Pînă vom clarifica situaţia, cine nu va sări în întîmpinarea ordinelor noastre va fi considerat dezertor şi tratat ca atare. Nici o frunză din acest stufos copac nu va putea îngălbeni fără ştirea copacului. Garda Specială are datoria să patruleze permanent şi să nu slăbească pe nimeni din ochi, pentru că cetăţenii sînt aşa cum sînt, unii chiar resping tendinţa firească spre aliniere... Bravii noştri veterani s-au moleşit tot visînd o bătălie ca lumea. Să-i reciclăm, zic eu, să le concentrăm forţele care le-au mai rămas, să-i ajutăm să-şi vadă visul cu ochii! Pe deasupra, dragii mei, gîndiţi-vă că o dată ce-i vom convinge şi pe cei mai slabi de minte de necesitatea unor acţiuni complexe, de anvergură, vom putea purcede, cu moralul ajuns la cele mai înalte cote, la refacerea gloriei noastre de odinioară. A sosit vremea să ne pregătim să luăm inamicul pe nepregătite. Căci draga noastră metropolă nu poate, înţelepţi sfat-majorişti, nu poate respira fără Colonia ei, vena ei jugulară pe cale de a fi mişeleşte retezată. Fără Colonie sîntem cu mîinile frînte. O doriţi? Nu? Atunci să fim la înălţime, să ne urnim cugetul, simţirea şi să punem capăt acestei stări de fapte groteşti! Ne vom înălţa cu pieptul pînă în slăvi, iar dacă va fi nevoie sîngele vinovaţilor ne va adăpa voinţa de a învinge! Iar...

Cuvintele care îi părăseau cu repeziciune gura săgetau aerul, luau înălţime şi împinse de curent se împrăştiau în cele patru puncte cardinale. Din tavanul împuns cu vorbe cădeau bucăţi mari de tencuială, domolind întrucîtva entuziasmul efervescent.

...cînd ne vom înfige adînc pintenii în Colonie - continuă Generalul mişcîndu-şi sprîncenele, înfigîndu-şi dinţii ameninţători în aerul stătut, printre buzele ţuguiate, adulmecătoare, şi fluturîndu-şi fulgerător vîrful dur al limbii, întrezărind un final pe măsura propriilor exigenţe - nu vom mai scăpa hăţurile din mînă, vă asigur. Fiecare dintre voi, răsplătit în concordanţă cu sufletul depus la spargerea zăgazurilor potrivnice, va avea posibilitatea să păşească pe drumul rezervat acestei măreţe cetăţi, pe drumul propăşirii! Trebuie să fim tari. Dar pentru asta trebuie să ne întărim! Voi avea grijă ca soldaţii noştri să devină în scurt timp adevărate fortăreţe. Metropola are nevoie de fortificaţii inexpugnabile, instrucţie la toartă de la şaişpe ani în sus, fără nici o excepţie. Eu cred că vremea modestiei a trecut. Vine vremea pretenţiilor. În concluzie: trebuie ca totul să funcţioneze ca un organism bine făcut, al cărui cap să fie aici - şi Generalul îşi azvîrli dreapta, captînd în treacăt privirea Sfatului Major, mînă care după ce sătură de tumbe, gravită în dreptul frunţii şi se lăsă să tapoteze pe una din tîmple: tipi-top-tipi-top! O! sublimă şi nobilă măreţie! Vrem să te soarbem pînă la fund! În concluzie: avem aceste pretenţii şi sîntem îndreptăţiţi să le avem.

Deci, să le avem! îi sublinia cineva spusele, declanşînd aplauze periculoase.

Bucăţi vechi de beton se desprindeau cu zgomot. Sfatul Major îşi suspendă temporar lucrările.

În haite bine organizate, trăsurile îşi deschideau drum prin pîclă. Deasupra zburau dezordonat: un nor plîns şi două ciori proaspăt dezlipite din noroiul vălurit.

Jucaria
de Florin Slapac

© cartea.info 2004

Jucaria
de Florin Slapac

2

In universum, se zice că trufia unor cetăţeni onorabili a fost de vină. Căci într-o bună zi nobilele şi cinstitele familii care stăpîneau aceste meleaguri şi care pe atunci îşi purtau cu mîndrie numele, adică Vineţii şi Violeţii, s-au adunat, în piaţa unde se ţineau îndeobşte execuţiile, să celebreze redobîndirea unui mănos ţinut. Şi s-au aşezat ele după cuviinţă la stînga şi la dreapta Sfinţiei Sale. Şi fiind obiceiul ca cetăţenii să-şi ţină gura închisă tot atît cît trăgeau tunurile şi cît băteau clopotele, careva, un nesăbuit mai înstărit, a strănutat. Şi atunci un tînăr de neam, mai mult curtenitor decît înţelept, cu gînd să-i ofere batista lui, şi-a căutat-o. Crezînd că vrea să-şi scoată pumnalul, cîţiva cavaleri, nobili, dar cam supărăcioşi, au pus mîna pe spade, numindu-l măgar. Apoi s-au încăierat cam un sfert de ceas. Din care pricină, măreţele şi bogatele familii au devenit pe loc potrivnice. Şi nu puţină duşmănie s-a dat pe faţă. Cu această ocazie şi-au adus multe învinuiri mincinoase. Pe tînăr l-au jignit de mai multe ori şi l-au ucis. Pînă seara s-au apucat să zvîrle cu săgeţile. Noaptea şi-au aruncat unii altora cu pietre în ferestre. Sfinţia Sa a surghiunit curînd pe cîţiva. Cu osebire pe cei din familia Vineţilor. Şi unora nu le-a fost pe plac. Au tăbărît cu pumnii şi cuţitele. Apoi au intrat în taina conspiraţiei. De nimic nu le era frică. Seniori, de ce să stropiţi voi cu lacrimi zidurile cetăţii? li s-a spus. Au răspuns cu tăişul săbiilor. Pe înnoptate au aprins case, au pîrjolit holde. Care mai de care au dat glas unor neruşinate bănuieli ce le aveau în suflet. Insultele, totuşi, nu fuseseră din cale afară de mari. Dar cetăţenii prefăcuţi au tocmit mercenari pricepuţi. Curînd Violeţii şi-au întărit casele. Au răspîndit propuneri viclene de împăcare. Familia Vineţilor, aflînd de la un om al lor, i-a atacat şi i-a pus pe fugă. Violeţii s-au socotit trădaţi. Un tînăr frumos a fost prins şi băgat în sperieţi. Drept răspuns au năvălit călări, arzînd tot ce găseau în cale. Bulucul cetăţenilor a primit poruncă de la capii lor să se mişte. Au început să semene vrajbă. Nu puţini au fost despuiaţi de tot ce aveau mai ca lumea. Silniciile i-au întristat foarte pe alţii. Celor mai îndrăzneţi şi trufaşi li s-au înflăcărat sufletele. Atunci Sfinţia Sa nu şi-a mai ascuns supărarea. Temîndu-se de puterea Vineţilor, pe cîţiva zdraveni Violeţi i-a afurisit. Fapt ce le-a stîrnit pofta de răzbunare. Nu puţini din neamul lor şi-au pierdut sîngele în ziua aceea. Curînd au pîrjolit şi prăvăliile. Au năruit spitalul şi au omorît o seamă de cetăţeni demenţi ce boleau acolo. Unii au folosit vorbe nelegiuite. Sfinţia Sa, cu gînd să lumineze mintea dreptcredincioşilor, dar şi să-şi împuieze haznaua, a pus popriri pe averi. Mercenarii lui, pentru a căror plată nu prea mai avea bani, au jefuit cerşetorii şi au ucis fără milă caii orbi care învîrteau moara. Au declarat apoi pe faţă că vor prăda şi ţinutul mănos abia redobîndit. Violeţii au cumpărat trei tunuri mari şi alte două mici. Situaţia era foarte proastă. Consiliul cetăţii, care pînă atunci fusese dezbinat, a hotărît să se adune şi să curme prin străduinţa membrilor lui această stare. Sfinţia Sa crezîndu-se ştirbit s-a îmbufnat. Oricum, dinţi prea mulţi nu avea. În grabă, uitaseră să trimită Consiliului solie. Şi Consiliul a tocmit iute mare oaste de oameni. Pe unii i-a pus să lupte cu suliţa, pe alţii să tragă cu urechea, pe alţii să adulmece cu nasul. Numaidecît, cavaleri aleşi au fost osîndiţi, spre binele cetăţii, la grea pedeapsă. Ca să scape, nişte pizmaşi s-au adunat în ascuns prin biserici. Erau hotărîţi să izgonească unii chiar pe Sfinţia Sa, alţii pe înţelepţii consilieri, alţii pe cei din neamul potrivnic. În negura acelei nopţi nehotărîţii au fost jigniţi şi bătuţi. Unui călugăr i s-a tăiat nasul. Păţania lui tare l-a mîniat pe Sfinţia Sa. Oştile lui au jurat răzbunare şi răufăcătorilor cumplită judecată. Fătarnicii, cumpăraţi de Consiliu, nu şi-au ţinut cuvîntul. În ziua următoare focul a mistuit multe case. Vineţii au fost înşelaţi de cîţiva trădători. O lună încheiată sîngele a curs din belşug. Consiliul, format din cetăţeni înstăriţi, a năimit alţi bătăioşi mercenari. Cei cu inima înaripată zburau în luptă. Cei ce se temeau de duşmanii lor treceau la ei, gata de procopseală. Săracii au împiedicat străzile cu lemne, cerînd de mîncare. Cetăţenii de vază, îngrijoraţi, împărţeau cu zgîrcenie grîul din cămările lor. Nişte cete Vineţii au pus foc reşedinţei Consiliului. Sau poate cete Violete, că s-a păstrat taina. Ca din senin unii au prins un curaj, nebun. Oştile Sfinţiei Sale, momite de căpitanii lor necugetaţi au dat năvală fără nici o poruncă în abia recăpătatul ţinut mănos. Sfinţia Sa şi-a pierdut bărbăţia. Şi nici că a mai găsit-o. Consiliul a anunţat că va spînzura suspecţi mult mai des. Cu toate că unii cetăţeni erau foarte calici, consilierii trăiau în mare belşug pe merit plătind cîteva mii de suliţaşi numai din punga lor. Nişte bezmetici le-au defăimat onoarea, la repezeală săvîrşind cîţiva dintre ei. Necioplita fire a unora şi-a spus cuvîntul. Cetăţenii de vază s-au închis în casele lor. Un proaspăt cavaler a păţit o ruşine. Sfinţia Sa îmbolnăvindu-se de guşă tocmai atunci, s-a hotărît să-l atragă la pieptul lui. Bănuindu-l rău şi cam şiret, proaspătul cavaler a îndemnat Consiliul să-i unelteasă înlocuirea. Au ales pe un altul, puţin cam deşucheat. Vineţii s-au supărat, căci bătrînul lor candidat nu fusese luat în seamă, om arţăgos şi rîvnaci foarte. Fără preget au purces la prăvălirea caselor publice. Violeţii i-au izbit pe la spate. Pe cei bănuiţi a nu fi de partea lor i-au spînzurat de îndată. Unii s-au descurajat. Cîţiva şi-au pus laţul de gît singuri. Dar astea erau mari scorneli. Consiliul a poruncit învineţit de necaz: cu foc, pe ei! Să-i împăcăm! Cîţiva buni meşteşugari şi-au luat lumea în cap. Cu blîndeţe prefăcută, Sfinţia Sa cea nouă a vrut să-i cheme la el, să-şi dreagă ce avea stricat, din banii sortiţi lumînărilor. Se spunea că era foarte ambiţios. O parte din surghiuniţi îşi puseseră speranţele în el. Cei ce îi cunoşteau viclenia nu s-au lăsat însă momiţi. Ba dimpotrivă. Au prescris smulgerea limbii celor prea vorbăreţi. Şi celor care milă cerşeau. Sfinţia Sa a dat la rîndul lui pedepse după cum l-a tăiat capul. Fără să întrebe Consiliul. Cetăţenii răi îl vorbeau de bine. Alături de spusele mincinoase trimiteau daruri

mincinoase. Violeţii, care trăiau ei înşişi în zbucium omorîndu-se pe alese unii pe alţii, au hotărît să-i curme norocul. Ceea ce au şi făcut într-o frumoasă zi de primăvară. Spre vară ciuma a frînt multe vrednice vieţi. Pe cer s-a arătat un semn ciudat, prevestitor. O oaie a fătat un miel gras, neobişnuit. Un tînăr îndrăzneţ a învăţat buchiile. În piaţă, într-o zi un netrebnic a declarat că pămîntul nu-i drept, ci altfel. Doi preacinstiţi căpitani l-au ars cu gînd să-i rotunjească părerile. La o răspîntie solii Vineţilor au vorbit dezlînat. Violeţii le-au închis gura. Consiliul, intrînd într-un an de zgîrcenie, nu-şi plătise vitejii. Şi foarte rău a făcut. Strîmtorat a trecut în taină multe minunăţii, de pe unde le-a găsit, în sipetul său. Silniciile s-au ţinut lanţ toată iarna. Un dregător din neamul Vineţilor s-a bucurat de dragostea unor cetăţeni. Străzile pustiite nu mai aveau nici cîini, nici motani. Ciuma s-a mai potolit. Dar au venit frigurile. Unii dregători se ţineau încă vîrtos în casele lor. Într-o bună zi, Violeţii au fost atacaţi pe neaşteptate. Multe virtuoase femei s-au trezit văduve. Altele, smintite în bătăi. Dar iată că din ţinutul mănos au sosit veşti întristătoare. Duşmani înmulţiţi fără măsură îl cam pofteau. Puţini au crezut. Cîţiva capi au dat să se sărute din goana cailor, să pecetluiască împăcarea cît mai era vreme. Consilierii s-au străduit să-i despartă. În anul acela au murit vitele, s-a veştejit leuşteanul. Şi amintirea Sfinţiei Sale. Năuciţi de asemenea schimbări, Vineţii au prezis apropiată urgie. În încăierarea ce a urmat mulţi au murit. Totuşi nu toţi. Cîţiva tineri, bine făcuţi, dar zevzeci, au năvălit rînjind în palatul Consiliului, ameninţînd cu împungerea şi sfîrtecarea. Un vîrcolac a ros luna. Soarele a pălit. Căci se călcase orînduiala. Mulţi strigau întruna. Puţini dintre ei ştiau de ce strigă. S-au dărîmat atunci mai toate zidurile oraşului. Cei tăcuţi îşi ascuţeau armele. Cei buni de gură îi îmboldeau cu ziceri înţelepte. Şi invers. Trei străluciţi consilieri au fost luaţi la ochi, duşi cu vorba şi, într-o vîlcea, lăsaţi pradă stihiilor. Chiar în anotimpul ploios, un sol obosit a adus vestea că nu puţini Vineţi, în înţelegere cu unii ticăloşi Violeţi, au pornit cu oaste spre ţinutul mănos, dornici să-l hăcuie, să şi-l strămute în cămară. Falnica cetate era pe cale să calicească. Dregătorii rămaşi cu capul întreg au ales fără întîrziere alţi membri, întărind Consiliul, cu gînd să dreagă situaţia. Au ales moşnegi mîndri, chivernisiţi, toţi cunoscuţi prin curajul lor. Şi credinţa lor, deosebit de aprigă la vedere. Şi acest nou Consiliu, botezat pe măsura timpurilor Sfatul Major, s-a întrunit degrabă numind căpetenie un priceput în ale oştirii, de care în îngîmfarea lor mulţi uitaseră. El cuminţise cum se cuvine, chiar de mai multe ori, obrăznicitul ţinut de peste mări. Înţelept socotind, el a ales viteji în stare să împuţineze mîrşavii. Pe mulţi violeţi netrebnici i-a amuţit. La fel şi pe cei mai vineţi. Altfel cetatea s-ar fi risipit, s-ar fi cocîrjat sub jugul vremii. Sfatul Major, spre lauda lui, înfierînd trădarea, a trimis tuturor poruncă înfricoşată să-şi desăvîrşească educaţia aleasă într-un război priincios. Mulţi cetăţeni s-au cuminţit. Unii au murit de foame. Nişte tineri nevolnici, de frică. Neputincioşii n-au mai avut scăpare din cauza firii lor neputincioase. Focul a domnit încă mult. Jur-împrejur, mare lucru nu mai era de văzut. Totuşi, mîndrele bătălii aveau să aducă faimă cetăţii, pe săturate. Şi apă la moară Istoriei.

Jucaria
de Florin Slapac

© cartea.info, 2004

Jucaria
de Florin Slapac

3

Prin găurile ferestrelor zgîriate de gratii pătrundea în voie un şuvoi de aer rece. Zidurile înalte, luate cu asalt de vînt, trosneau din încheieturi. Unii recruţi, învineţiţi de frig, se întorceau cu spatele la ferestre, cu faţa la perete şi rămîneau aşa, ca nişte mumii. Alţii însă, dimpotrivă, izbeau cu furie uşile masive, ferecate. Doar veteranii, trecuţi prin situaţii mult mai dificile, imuni la toate relele pămîntului, îşi păstrau calmul.

O spînzurătoare se bălăngănea molatică în centrul curţii interioare. De cîte ori treceau pe lîngă ea, membrii Gărzii închideau gura şi grăbeau pasul. Mormăituri de urs într-o ureche însoţeau ţăcănitul uşilor, lipăitul paşilor pe coridoare. Bucătarii posomorîţi, bocănind pe dalele buboase, umpleau gamelele. Soldaţii morfoleau tăcuţi, în timp ce gîndacii pofticioşi se opăreau la mustăţi. Lingurile strîmbe căutau ochiurile de grăsime, împiedicîndu-se în materia vîscoasă, cenuşie.

Gardienii, plescăind, sugînd cîte-o măsea stricată, aşteptau nerăbdători, pe culoare. Nimeni parcă nu avea de gînd să încerce măcar să-i dea la o parte, să le smulgă cheile şi să o zbughească pe uşile lăsate vraişte. Ştergîndu-şi bărbiile cu mînecile, aplecaţi frunte lîngă frunte, soldaţii căutau să se încredinţeze, îmboldindu-se unii pe alţii cu scurte, bombănite întrebări, că nu se putea ca ei să fie plămădiţi din cu totul altă humă decît alţii mai norocoşi. Sau izbucneau în hohote stridente, împroşcînd zeama, ciupiţi de sfredelitorul demon al credinţei că toată povestea se va sfîrşi curînd în urma unui gest, unui simplu ordin, unei simple vorbe bune. Dar gardienii, fără veste, trînteau uşile masive. Plămînii, luaţi prin surprindere de zgomotul fierului pocnit de fier, nu aveau puterea să se comprime, să pompeze vreun oftat. Aerul cotrobăia apatic prin stomacurile amăgite.

De-a lungul pereţilor, pe coridoare se fofilau umbre neliniştite, zgîndărind inventivitatea plictisiţilor membri ai Gărzii. Unii dădeau la iveală păsări dresate, originare din Colonie, prizoniere în colivii de oţel. Ştiau să scoată limba la comandă şi să-şi arate tîrtiţa.

Hohote de rîs desprindeau cîte o tîrîtoare uscată de pe ziduri. Plonja deasupra capetelor, prăbuşindu-se pe nepusă masă, ca un liliac bolnav.

Alexandru, săturîndu-se de privit printre zăbrele, se apucase să scrijelească zidul. Zgîria schiţe de sistematizare, cupole, zvelte edificii. Cîte o şopîrlă amorţită, fluturîndu-şi coada, traversa şchiopătînd podeaua. Alexandru scrijelea în continuare, fără să o simtă, folosindu-se de vîrful lingurii dosite din timp. Îşi alesese un loc ferit de privirile gardienilor, încă liber. Un perete întreg era deja încrustat cu semnături şi mesaje de adio. Rămînea multă vreme pierdut în perspectiva desenelor. Privit în conul acela de umbră îngălată, înşelătoare, părea un cadavru sfîrtecat în o mie de bucăţi şi alandala pus la loc. Dincolo de gratii, nu departe, marea bolborosea încet, ameninţînd să inunde debarcaderul pustiu.

Scrîşnituri metalice, o dată şi încă o dată şi încă o dată, sfîşiau liniştea coridoarelor. Veteranii sosiţi la reciclare, nemulţumiţi de calitatea supei cadaverice, băteau cu decoraţiile în zăbrele, făcînd imposibilă orice activitate creatoare. Membrii Gărzii tropăiau de zor. Aveau cravaşe suple şi iuţi în dotare. Cu ele se plesneau din mers peste cizme. Acest tic se părea că îi înviorează. Cu pricepere, fără prea multe gesturi, cărau cu ei manechinul Soldatului Necunoscut pe pieptul căruia scria ceva, greu de distins însă ce. Ajunşi în curtea interioară, cereau atenţie. Soldăţimea se îngrămădea bezmetică la ferestre, clipind des, urmărind pînă la capăt ceremonia petrecerii laţului după gît. Violenţa scuturăturilor cobora pliurile gurii pînă şi celor mai scoşi din sărite. Frica, atît cît era ea în stare, magnetiza palmele întinse, lipindu-le de gratii. Spînzuratul se bălăngănea în voia curentului. Uriaş, bolovănos, strîns în el însuşi. Cine face ca mine, ca mine să păţească! părea să spună gura boită, strîmbă. Umbra lui se căţăra pe iedera vînătă care murdărea zidurile. Un uliu frumos trecea cînd încolo, cînd încoace, răsucindu-i capul. Gardienii se retrăgeau fără zgomot, de parcă şi-ar fi lepădat cizmele şi ar fi rămas în ciorapi. Uliul frumos îşi înmuia în trecere ghearele în scursurile mesei de seară.

Noaptea, nici un astru nu îndrăznea să treacă pe deasupra manechinului; în locul lunii răsărea un pumn noduros de cenuşă. La cel mai neînsemnat strănut, se spărgea şi cernea ferestrele.

Alexandru îşi privea stingherit aburii care-i ieşeau din gură. Se reflecta în ei ca într-o oglindă afumată: mai strîmb, mai şters. Vorbe: arici. Vocale: ţepi. Pe coridoare fîşîiau umbre albe, ca nişte rufe puse la uscat, scorţoase, atinse de brumă. Neatenţi la scurgerea vremii, oştenii zăceau cu pumnul sub cap, palizi ca după săptămîni de febră, obosiţi de nemişcare. Pînzele unor păianjeni îndîrjiţi înaintau pe mari suprafeţe. Insectele rare învăţaseră să le ocolească.

La intervale neregulate uşile se dădeau la o parte brusc izbite cu piciorul; gardienii năvăleau înăuntru, înfierbîntaţi, zeloşi. Aveau loc scurte interogatorii: Care ţi-e sacra datorie, soldat? Să îndeplinesc fără şovăire ordinele generalului, dom'ne! Împotriva cui trebuie să lupţi, soldat? Împotriva inamicului, dom'ne! Unde este inamicul, soldat? Raportez cu supunere că inamicul poate fi unde nici cu gîndul nu gîndeşti, dom'ne... Nedezmeticiţii la vreme, cei ce nu reuşeau să răspundă ferm, pe nerăsuflate la toate întrebările, se trezeau de-a binelea tocmai în celălalt capăt al coridorului, tîrîţi pe scările mucegăite, alunecoase. De teama pedepselor unii preferau să stea treji cu schimbul, cu ajutorul unor ţepuşe meşterite din te miri ce. Tot mai des nopţile erau punctate de strigătele celor care în somn repetau răspunsurile la întrebările cheie. Izbiţi cu pricepere, cei cu vigilenţa încă defectuoasă, erau daţi de-a dura

pînă în "salon". Acolo aveau să-şi pună memoria la punct, acolo urma să le vină mintea la cap; saloanele erau scunde puţuri de piatră, acoperite cu bare de fontă, deasupra cărora ticăia mecanismul tălpilor gardienilor: unu-doi-trei-patru-trei-doi-unu. Pedepsiţii se străduiau să tragă din vreme aer în piept, pîndind momentul devărsării hîrdaielor pline cu toate scursurile lumii peste cap. Se hotărau repede să nu mai şovăie, să nu mai uite răspunsul la întrebări. Gemetele acopereau ecoul paşilor: patru-trei-doi-unu, înainte, înapoi: ţesătura unui ultimatum ce se consuma implacabil. Fîşiile de lumină, tăiate regulat de cizme, aţîţau viermii, dar strecurau şi o nesperată stare de amorţeală în capetele încinse. Apăreau ca din senin ciudate fenomene de levitaţie. Oaspeţii saloanelor, desferecîndu-şi nodul lui Adam, îşi eliberau păsărica sufletului care fîlfîia din aripi şi scăpa dincolo de ziduri. Aşa, goliţi, puteau să închidă ochii, să-şi asculte inima. După ce se umpleau de bube, erau traşi afară şi plimbaţi pe coridoare spre infirmeria specializată în aplicarea unei iuţi dezinfectări: trei gamele cu apă sărată şi o injecţie cu ac cazon. Alexandru, cînd nu era poftit în vreunul din "saloane", se străduia să-şi desăvîrşească desenul care, treptat, începuse să prindă suflul unui adevărat oraş. Uneori nu-i trebuia decît un salt pînă la gratii, o privire pe firul zimţat al ţărmului şi dincolo de el de-a latul cerului ca să-l poată întregi cu soluţii optime, originale.

Curînd însă, liniştea aparentă a fost definitiv suspendată. Ordine scurte, guturale, au răsunat pe coridoare. Gardienii au dat buzna, întrerupînd letargia în care se cufundaseră voinicii. Au fost îmbrînciţi, încolonaţi, înţepaţi în treacăt cu vîrful baionetelor. Trebuia, fie că se pricepeau sau nu, să lucreze - aşa sunau ordinele - să dea cu ciocanul, să coasă. În curtea interioară, în jurul spînzurătorii, se înjghebaseră bărăci special pregătite, pe ici pe colo văruite.

Mai repede, mai repede! Hai cu pămîntul din vale în deal, hai cu apa la fîntînă! Gardienii umblau rînjind, cu ochii în patru. Ácele groase, prelungi, se mişcau din ce în ce mai alert. De la deşteptare pînă la stingere: împunge! împunge! Aţă nu exista însă de nici un fel. Cei ce se treziseră repartizaţi la mînuitul ciocanelor, le coborau cît mai ritmic cu putinţă peste nicovale teşite, care cu timpul se magnetizau, îngreuindu-le truda. Şi: mai multe ciocane frînte decît nicovale sparte.

Uliul frumos îşi lăţea băierile ciocului, deranjat de zgomot. Se aşeza la siestă drept în vîrful ţuguiat al spînzurătorii. Soarele, prins într-o aţă de nor, atîrna ca un balon. Cînd ciocanele se lăsau să cadă în pămîntul sterp, trăgînd după ele braţele umflate ale celor mai firavi, îşi făcea apariţia ca din senin însuşi colonelul Albert. Călcînd uşor ca o nălucă, plesnea la repezeală vinovaţii peste locurile sensibile, numai de el ştiute. Apoi îşi freca mîinile ca un măcelar cumsecade ieşit în faţa prăvăliei la îmbiat clienţi. Copleşiţi de bogăţia galoanelor lui, prinzînd puteri, porneau să împungă toţi ca unul, să lovească nicovalele în cadenţă optimă: patru! trei! doi! unu! După ce trecea inspecţia însă, după ce membrii Gărzii aruncînd ocheade semnificative se retrăgeau la umbra spînzurătorii, să-şi savureze cîrnatul şi votka, prin bărăci se urneau adevărate regimente de şoapte. În ciuda severelor măsuri, disciplina lăsa de dorit: cînd nu era supravegheată, soldăţimea născocea aţă din cozi de şopîrlă, înjgheba muşuroaie de metal din belciuge pierdute, din cuiele bărăcilor, ţintele bocancilor. Gardienii, cu ordine stricte într-un anume sens, pufneau pe nări şi aplicau sîrguincioşi pedepsele. Obiectele clandestine, cîte o roată, cîte un sac, cîte o scoabă, uneori şi cîte o statuetă, cînd se răreau, cînd se înmulţeau. Colonelul Albert nu dădea ordine decît după ce consulta registrul de instrucţiuni pe a cărui etichetă verzurie scria citeţ, auster: "Bazele teoretico-metodologice ale instrucţiei tactice a trupelor speciale." Conform planului anexat la registru de chiar mîna expertă a Generalului K., nu peste mult urma să vină vremea intrării într-o nouă etapă a respectivelor baze.

Sever, încruntat pînă în vîrful bărbiei de fier, colonelul Albert exersase de-a lungul carierei un fel de a răcni atît de eficient încît, atunci cînd avea el chef să arate ce poate, frica, gîdilînd ca un nerv răsucit braţele celor siliţi să îl audă, dădea o fugă pînă spre ferestrele creierului, trăgea acolo o duşcă şi în pas alergător cobora la arcul muşchilor, ţac-ţac, tic-tac. Gura, ca o spărtură a ţărmului însemnată cu spumă, îşi agita mîndră, sus, jos, dintele crescut împotriva cuiva sau a mai multora, înăsprindu-i trăsăturile. Cînd îl supăra ceva părea lup. Cu turbare rîvnind moarte jur-împrejur. Hiară nedomesticită cu grumaz înalt şi ţeapăn. Adesea ochii lui pătrunzători vibrau, încordaţi de o dorinţă prăpăstuitoare, fixînd laţul spînzurătorii.

Mulţi, cu doar o linguriţă de somn în ceafă, dădeau semne de oboseală nervoasă. Pierdeau alinierea, dormeau în picioare, bolboroseau fără sens. Garda, preluînd iniţiativa, le tăia calea, le dregea intelectul, le întîrzia astîmpărarea setei. Prin colţurile întunecate ale bărăcilor răsăreau vorbe grele, scuipate îndeosebi printre buzele aspre ale veteranilor.

Într-o dimineaţă, pînă şi cei mai frînţi de oboseală au fost treziţi de împuşcături. Veteranii se răzvrătiseră. Şi nu puţine chipie de gardian au rămas, pe nepusă masă, pustii. Ploaia, îmbrîncită afară din norii sfîşiaţi de fiţele electricităţii, s-a pornit ca la comandă să spele sîngele proaspăt răsărit în curtea interioară: gelatină tremurătoare, zbîrcitura pămîntului. Uliul cel frumos, renunţînd brusc la zbor, se bălăcea în voie. Barăcile plesnind sub lovituri se năruiseră una cîte una. Curtea interioară părea un lac secat, presărat cu vietăţi sufocate. Un tun nervos a prins glas, slobozindu-şi departe în larg încărcătura. Soldăţimea, cuprinsă de speranţe, se lipea de gratiile scorojite. De data asta, în funia dublă a spînzurătorii nu mai atîrna doar manechinul. Ci şi un veteran scofîlcit, gîrbov, ales de colonelul Albert însuşi, grijuliu cu efectivul, spre luare-aminte. Pe cocoşat numai groapa îl îndreaptă! a răcnit el cu înţelepciune, în vreme ce umbra fostului oştean alerga de-a lungul ţărmului, pe jumătate scufundată în apa rece, întăritoare. Tot mai repede, mai repede, năluca se îndepărta împinsă parcă de îndemnurile veteranilor rămaşi în viaţă: umbra unui învingător, cu sabia deasupra capului, cu părul fluturat de vînt. Sărea uşor pragurile naturale, dînd cu eleganţă ocol carcaselor de tot felul, înfipte în nisip, într-o rînă.

Ţărmul bîntuit se umfla ca o pînză de corabie, amenințînd să o ia din loc. Sau cel puţin aşa li se părea privitorilor.

Din turnul de pază arătătorul ascuţit al colonelului Albert căuta să urmărească năluca spînzuratului, ţintind precum o puşcă. Umbra i-o lua mereu înainte. Nouraşe de nisip îi acopereau urmele. Atunci, cel de sus făcea bot. Îşi încleşta dinţii. Prins între ziduri, ca flacăra unei lumînări între degete, soarele pîlpîia înspăimîntat. Vîntul întors din drum nuanţa grimasa ploii, bălăngănea funia obosită.

Curînd, în celule au fost introduşi denunţătorii. Dumnealor se lăsaseră tîrîţi pe coridoare, se băgaseră cu capul sub ciomege mecanice, îşi zgîriaseră singuri pieptul şi, aşa sulimeniţi, trecuseră voluntar prin "saloane". De cum îşi făceau apariţia se porneau să tragă de limbă, cu glas ales, nealterat. Pereţii tigvei lor aveau urechi, iar ferestrele ochi. Dar veteranii nu picau în plasele întinse. Ştiau să taie scurt aţa de la gură. Denunţătorii, în ciuda înfăţişării lor deşertate de orice conţinut, sucombau subit, în miez de noapte. Poate şi pentru că în cuibul gurii lor dulci se ascundea o limbă otrăvită. Nimeni, nici măcar colonelul Albert, nu avea chef să afle în amănunt ce şi cum.

Odată cu umezeala adusă de ploaie, prin dormitoare cotrobăia un frig pătimaş, insistent. Din cauza lui şi a diminuării drastice a raţiei, măsură impusă drept învăţare de minte, dar şi, conform "Bazelor teoretico-metodologice...", drept exerciţiu util tuturor, combatanţii în formare renunţau să-şi mai vorbească, se priveau chiorîş. Vîntul întărîtat adulmeca de la un capăt la altul coridoarele igrasioase. Paşii santinelei aveau ecoul unor copite. O gloabă învîrtită la nesfîrşit în jurul unei fîntîni înfundate cu leşuri, îşi zicea Alexandru, înmuindu-şi gîtul uscat cu apă de ploaie, ferindu-se din calea vîntului atît de urlător încît era în stare să-i acopere chiorăitul maţelor şi zgomotul făcut de haşurarea unor suprafeţe de o vastă perspectivă. Urnea patul din loc, dintr-un colţ în altul, dintr-un colţ în altul, după cum simţea nevoia de stat la înălţime pentru a-şi completa oraşul care, profitînd de neobişnuita apatie aşternută în cazarmă, creştea pe verticală, apropiindu-se de tavan. Prinseseră contur trotuarele largi, perfect paralele, parcuri romboidale, bazine de înot, magazine supraetajate, zvelte ansambluri de locuinţe ocolite în opturi generoase de bulevarde aeriene reflectate în cupolele de sticlă ale grădinilor. Gîndurile îi erau înţesate cu stridente efecte volumetrice şi ample încărcături decorative, care aveau să sfideze cu graţie gravitaţia. În timp ce se lăsa măcinat de o adîncă sete de culoare, aranja elemente contradictorii, elabora noi forme. Întrezărea zone ce aveau să ajungă celebre în toată lumea datorită intensităţii influenţelor pe care aveau să le exercite unele asupra altora. Arhitecţii, dar şi mulţi alţi creatori - bănuia asta - se găseau de fapt într-o situaţie falsă, trăiau într-o lume ireală. Pierduseră contactul cu lumea cărora le erau destinaţi. Dar nu şi încrederea în ei înşişi. Nu toţi. Nu încă. În fond, lui îi era de ajuns să privească o clipă albul norilor ca să se simtă cît de cît umanizat. Petele negre îngrămădite în suflet puteau fi, cîndva, cu siguranţă şterse. Mintea îi lucra, slavă domnului. Într-un registru superior de contraste. Răsfoia cu aviditate paginile scrise mărunt ale memoriei. Folosea din plin al său secret occhio artificiale. Din jocul de convenţii grafice numai de el ştiut, extrăgea, în răstimpuri, imagini preţioase, necesare, vii, inspiratoare, a căror dibace suprapunere închega solemnitatea naturală a unei metropole perfecte. Planuri cristaline. Consulta cu uşurinţă, de cîte ori credea necesar, orice lucrare parcursă cîndva. Magnificentiores Selectioresque Urbis Venetiarum Prospectus, de pildă. Chiar şi Civitates orbis terrarum, pagină cu pagină. Avea nevoie de idei privitoare la probleme de etichetă, ba chiar intimitate? Se oprea cîteva momente asupra palatului din Urbino. De un exemplu de securitate cumulativă? Iată sub ochii minţii fortăreaţa Orrolli, construită în trei etape concentrice: întîi turnul central, înconjurat mai tîrziu de o fortificaţie pentagonală, la rîndul ei înconjurată de una octogonală. Îl interesau doar anumite tipuri de experienţe, căci dorea să integreze, numai unde zvîcul vieţii o cerea, spaţii articulate clar, structurate conform unei concepţii revoluţionare. Fără falsă modestie. Se oprea cu plăcere şi asupra detaliilor. Mărunte numai în aparenţă. Ferestrele de pildă. Cu lumina nu era de glumit. Ferestre ghilotină, oblice, spiralate, panoramice. Cu panoplia lor completă de perdele, storuri veneţiene, apărători para-vînt. Era în stare să treacă în revistă pînă şi textura sau culoarea unor biete petale imprimate. Lustruia cu gîndul vitralii plumbuite. Prin ele modela lumina, o excludea, o difuza. O împiedica să orbească. Diversele ecrane protectoare aveau să faciliteze controlul razelor dăunătoare şi al temperaturii, să oprească transmiterea zgomotelor, să înlăture surprizele jenante ale iluminatului artificial. Căuta fără odihnă un vocabular capabil să descrie infinita varietate a elementelor, situaţiilor şi evenimentelor în stare să închege acel organism complex numit...numit... În sfîrşit... Îi lipseau totuşi cuvintele cheie.

Năprasnic vîrtej: răcnetele membrilor Gărzii. Afară! Marş afară! Ploaia, înspăimîntată, s-a oprit cîteva clipe, iar cînd a îndrăznit din nou să cadă a zguduit din temelii cazarma. Soldaţii se încolonau aproape spontan. Considerîndu-i îndeajuns de călîţi, colonelul Albert, cu ochii-n patru, în uniformă de paradă, dăduse la momentul oportun semnalul de începere a instrucţiei la cataramă, nu înainte însă de a consulta încă o dată registrul cu instrucţiuni ţinut la mare cinste între degetele noduroase. Un rînjet de satisfacţie îi opărea figura. "Bazele teoretico-metodologice ale instrucţiei tactice a trupelor speciale" spuneau negru pe alb că într-adevăr sosise clipa, faza finală pe care, din însărcinarea Generalului, avusese onoarea să o pregătească atîta amar de vreme conform planului anexat. Şi atît de citeţ semnat.

Şi: patru-trei-doi-unu! Picioarele se pun în mişcare la unison. Şi: patru-trei-doi-unu! Prind ritmul vioi. Prin rotaţie, cînd recruţii, cînd veteranii răscolesc pistele împînzite cu obstacole. Fruntaşii Gărzii îi iau în primire, nerăbdători să facă din ei soldaţi de soi, săritori, ascultători. Piepturile lor: cuirase. Dreptul înainte, sprijin pe stîngul, salt, loveşte, salt înapoi! Manechinul Soldatului Necunoscut îşi oferă inima proaspăt vopsită drept ţintă. Încă o dată. Erorile: aspru sacţionate. Desăvîrşita disciplină a trupelor de elită nu e uşor de însuşit. Culcat! Toate asperităţile şi denivelările terenului trebuie valorificate. Înainte! stînga-mprejur! şi de la capăt! Atacul de noapte: eficacitate, eficienţă! Silueta manechinului piere în

beznă. Executarea! Inima: tablă ciuruită. Exerciţii de tragere în doi timpi şi trei mişcări. Patru-trei-doi-unu: ucide! ucide! ucide! ucide! Sfîrtecarea inamicului cu trei degete în poziţia unu, cu două în poziţia trei. Fandare, stîngul, salt, loveşte, salt înapoi. Vătămarea imparabilă şi ireparabilă a jumătăţii de sus: cu muchia. A jumătăţii de jos: cu latul. Mai repede. Mai repede!

O nălucă, o împletitură aţoasă, învăluia tîmplele soldatului Alexandru care îşi punea dop la minte şi o lua de la capăt. Roata împiedicată a soarelui abia se mai învîrtea. Apus-răsărit-apus-răsărit-apus. Umbrele se ţineau după cei încolonaţi, imitîndu-i, maimuţărindu-i, găurind pe ici, pe colo pînza murdară a ploii, tăvălindu-se prin nisipul împuţit care sugea ca un burete.

Conform ordinelor vînturate ameţitor, Garda, imperturbabilă, modifica din mers dinamica instrucţiei, intensificînd-o continuu, răcnind porunci neasemuite grupelor de asalt recent formate, cerîndu-le să exerseze diverse tehnici de luptă, trimiţînd patrule de-a lungul coridoarelor sufocante unde existau condiţii bune pentru mersul de-a buşilea, reluînd la nesfîrşit exerciţiile de superbă secţionare a oricărui tip de beregată. Pereţii emanau aburi greţoşi care nu influenţau însă cu nimic executarea tot mai sigură, tot mai operativă a comenzilor. Grupaţi măiestru membrii trupelor speciale se apropiau cu gesturi automate, precise, de perfecţiunea introducerii baionetei în punctele cheie ale coastelor. Fruntaşii reuşeau deja să scoată la lumină printr-o singură mişcare, ireproşabilă, maţele de cauciuc ale manechinului. Grupele de şoc aplicau tehnica anihilării de la distanţă, inclusiv pe timp de noapte, mînuind cu maximă eficacitate lunetele viclene, împuşcînd fără greş curbura unei coloane vertebrale din orice unghi, indiferent de poziţia de deplasare a ţintei. Nu erau neglijate nici exerciţiile de forţă, căţăratul pe frînghii, punerea capului sub măciucă, nici îmbunătăţirea efectuării infiltrărilor, ambuscadelor, incursiunilor. Colonelul Albert, la intervale bine cronometrate, le cerea gardienilor să dea tonul. Şi gardienii vociferau, respirînd fierbinte în urechea celor ce, în urma îndelungatelor exerciţii, dovedeau tot mai pregnant o mulţumitoare mlădiere a organului fonator, repetînd la rîndul lor: Executăm ordinele Generalului!

Între timp zorii dezertaseră. Prin bezna jilavă, colcăindă, gîfîiturile sacadate însemnau cruci în scurgerea neglijentă a vremii.

Cei mai puţin competenţi, cei care nu prindeau ritmul, erau striviţi sub cizmele de neoprit, terciuiţi, risipiţi, întărind astfel moralul şi pregătirea de luptă printr-o acţiune deosebit de utilă, cît mai apropiată de condiţiile unei înfruntări adevărate. Ţac-ţac! scînteiau încărcătoarele, cloţ-cloţ! cloncăneau închizătoarele, trop-trop! duduiau cizmele minunat sincronizate. Membrii trupelor de intervenţie deprinseseră în timp record, fără putinţă de eroare, tehnica trecerii prin întuneric ca prin brînză. Instrucţia atingea pe alocuri adevărate culmi. Efectivul ataca fără şovăire, provoca spărturi frumos cizelate în barierele de sîrmă ghimpată, lua cu asalt manechinul care făcuse pui, ajungînd să realizeze în fracţiuni de secundă, cu ochii închişi, orice, spre satisfacţia neobositului Albert şi a cronometrului său bine temperat. Negura consistentă sublinia exerciţiile de înfiorare a inamicului. Piepturile se umflau gata să emită răgete de leu înaintea loviturilor decisive, în vreme ce timpanele tăbăcite îşi opreau automat vibraţiile. Treptat, cadenţa optimă punea stăpînire pe toate mişcările, chiar şi pe cele din somn, ale corpului expediţionar. Învăţaseră să ia poziţie la cel mai mic semnal, să utilizeze muniţia în baremul impus, să umble ca şerpii, să sară ca broasca, să întindă capcane, să perforeze, să zboare creieri, să ia mirul, să căsăpească, să gîtuie, să răstignească, să suprime.

Momentele de răgaz erau acordate la intervale din ce în ce mai lungi şi întotdeauna prin surprindere. Frînţi de oboseală, dar sub imperiul senzaţiei că totuşi făcuseră ceva, recruţii se întorceau în perfectă rînduială în dormitoare. Tot mai rar, silindu-şi ochii să prindă vreo rază rătăcită, Alexandru scrijelea zidul. Oraşul se îmbogăţise cu încă un cartier: locuinţele erau asamblate pe uriaşe structuri de rezistenţă, ca nişte fructe pe ram.

Într-o bună zi: zdranga-zdring! uşile dormitoarelor s-au deschis larg. Gardienii au dat buzna înăuntru, ordonînd grabnică primenire. Efectele au fost stropite cu praf anti-bubă, duşumelele împroşcate cu zeama şomoioagelor, zăbrelele vopsite, şosetele cazone trimise la dezinfectare. Bravii cei mai abătuţi au primit atîtea paturi de puşcă în coaste şi peste dovleac, încît să arate numaidecît zdraveni, îmbujoraţi, plini de avînt. Au fost distribuite cizme noi, pe coridoare şi-au făcut apariţia scuipători lucioase. Regulamentul intern a fost bătut în cuie, cu floricele, cu tuş, cu tot.

Pocnetele călcîielor nu mai conteneau. Reveneala lăsase pete informe în zidurile îngheţate, sticloase. Dincolo de ele pescăruşii stîrniţi băteau din aripi, ţipau a jale, năpustindu-se cu ciocul ca un pumnal îndreptat spre manechinele Soldatului Necunoscut, făcute ferfeniţă.

Pe ţărmul ciupit de mici ochiuri de apă, terfelit de valuri cleioase, o siluetă, rătăcită parcă, se deplasa încoace şi încolo. O dîră de praf kaki se ridica în urma ei la fiecare schimbare de direcţie. În răstimpuri sălta un braţ spre cer, cu pumnul strîns într-un ţeapăn gest de ameninţare. În dreptul debarcaderului a mai înălţat o dată pumnul, a făcut stînga-mprejur şi s-a apropiat cu paşi şovăielnici.

E chiar colonelul Albert! exclamau oştaşii bine primeniţi, adunaţi în poziţie de drepţi la zăbrele.

Colonelul, tăind aerul cu mîna într-un semn de "guuu-ra, atenţie la mine!" avea de gînd să vorbească. Şi vorbi, strigînd cît îl ţineau sacii plămînilor:

Vitejii mei, priviţi orizontul cu vigilenţă maximă! În curînd o navă de-a noastră îşi va face apariţia. Primul care o va zări şi va da alarma, va fi înălţat în grad... Glasul îi zornăia ca un oblon la ora închiderii.

Ovaţii, amestecate cu răzleţe huiduieli slobozite din gîtlejurile neîncrezătoare ale veteranilor, îi tăiară şirul vorbelor.

Da-da! îşi întări el spusele, ridicînd tonul. Aflaţi că în curînd vom avea cinstea de a primi vizita Generalului K. Dacă şi numai dacă va fi mulţumit de pregătirea voastră, el ne va scurta aşteptarea şi ne

va conduce spre cele mai strălucitoare victorii, pe cele mai înalte trepte ale gloriei...

Gesticula folosindu-se de chipiu pentru a sublinia retoric sfîrşitul fiecărei propoziţii.

Prompt, un ţipăt de triumf a spintecat aerul. Un Gardian cu ochi de cercetaş, unul zis Vultur, şi din ăştia nu erau puţini, reperase ţinta. Într-adevăr, linia săltăreaţă a orizontului era zgîriată de silueta unui cochet distrugător. Se apropia vertiginos spintecînd vîntul fără milă. O gardă de onoare se alinie în pripă de-a lungul debarcaderului, fanfara ivită de undeva, din spuma valurilor parcă, începu să sufle în goarne, să bată talgerele. După amar de repetiţii ducea lipsă de salivă. Nisipul luat pe nepregătite se înălţa în trombe şi cădea în apă, gălbejind-o pe uriaşe suprafeţe.

După un interval în care, din cauza emoţiei, pînă şi pescăruşii au păstrat liniştea, nava a acostat la debarcader. Pe punte, Generalul, cu şiragul de medalii la vedere, privea mohorît peisajul. De îndată ce pasarela a fost coborîtă, s-a avîntat vijelios. Desprinzîndu-se din poziţia de drepţi, Albert i-a ţîşnit în întîmpinare.

Au luat-o grăbiţi spre intrarea principală a cazărmii, urmaţi îndeaproape de fanfara nedumerită. Dovedind o neaşteptată sprinteneală, Generalul păşea apăsat, sărind peste bolovanii crescuţi vraişte, peste cuiburile răcite ale păsărilor ce chiuiau deasupra. În urma lui, colonelul abia mai ţinea pasul, încercînd la repezeală să-i dea cîteva lămuriri, la repezeală ca să nu le uite. Curînd gorniştii au rupt-o şi ei la fugă, gîfîind pe apucate în muştiucuri, transformînd marşul într-o însăilare de stranii pîrţuri. Sărind peste obstacolele naturale, colonelul Albert a accelerat, s-a întrecut pe sine, a răzbit pînă la poartă şi a încremenit din nou în poziţie de drepţi. Generalul l-a ajuns, l-a dat la o parte zăngănindu-şi decoraţiile şi, călcînd cu hotărîre, a intrat ţanţoş, privind înainte cu severitate.

La un semn al tamburului major gorniştii au pornit în galop spre cantină, căci de acolo fuseseră racolaţi, izbindu-se unii de alţii, pierzînd pe drum bunătate de instrumente. Colonelul Albert şi-a smuls trandafirul de bine-aţi-venit din palmă, şi-a desfăcut braţele. Cu un gest patetic a aruncat floarea în sus, cerşind parcă un dram în plus de disciplină din partea cerului posac. Gardienii postaţi stategic pe ziduri, luînd-o drept grenadă, au executat un pas înapoi. Petalele au fost ridicate de vînt pînă între picioarele păsărilor asurzite de hîrîitul goarnelor.

Pe coridoare s-a iscat un tumult, o rumoare. Cizmele membrilor Gărzilor tropăiau ca fripte. Păreau fugăriţi. Uşile se deschideau una cîte una, ordinele nu mai conteneau. La cererea Generalului toată suflarea se scurgea spre curtea interioară, la careu. La careu!

Cînd a ajuns şi Alexandru, frumoasa încolonare era în toi. Membrii Gărzii, mai împopoţonaţi ca niciodată, se foiau pe locurile lor, roşi la gît de gulerele uniformelor nepurtate, strînşi de curelele lucioase. Colonelul, ceva mai cocîrjat ca de obicei, făcea semne discrete, îndrepta cu privirea vreun chipiu căzut pe nas, verifica alinierea. Baionetele bine lustruite multiplicau la nesfîrşit priveliştea, oglindind-o. Pleosc! s-a auzit deodată poarta, ca izbită cu berbecul. Grăbit, încruntat, clătinîndu-se sub forţa formidabilă care-i clocotea pe undeva, Generalul K. s-a îndreptat spre centrul curţii. Colonelul Albert, fulgerînd cu uitătura gradaţii rămaşi cu gura căscată, şoptea întruna:

Urale. Urale. Urale!

Un ura clocotitor a zbughit-o spre înalturi. Înfricoşaţi, norii s-au scăpat pe ei. Ajuns în dreptul spînzurătorii, Generalul a retezat scurt stropii diformi, băşicaţi, cu tăişul palmei. Liniştea a coborît ca prin farmec. Deasupra, uliul frumos slobozea rafale de găinaţ rotindu-se în spirală.

Ploaia nu l-a împiedicat pe General să treacă Garda în revistă, sfredelind totul cu ochii, în amănunţime. Chipiul larg al colonelului care îl însoţea la trei paşi înapoi gata de orice explicaţii, adunînd apa, vărsa pîrîuri noroioase. Într-un tîrziu, considerînd momentul îndeajuns de favorabil, Generalul K. a zis:

După cum ştim cu toţii, inamicul nu se dă în lături de la nici o josnicie. Nu s-a dat nici cînd a fost vorba să se infiltreze în Colonie, nici cînd ne-a atacat pe la spate, în vreme ce iubita noastră metropolă era tulburată de tot felul de nepricepuţi. Şi n-o să se dea nici de acum încolo. Datorită vouă însă, în curînd stările de lucruri necorespunzătoare se vor schimba radical. Voi sînteţi cei aleşi să faceţi ordine! Răbdare, vitejii mei! Ştiu că vă este greu să o aveţi, dar n-a bătut încă ceasul... nu mai e mult însă, vă promit! Mă bucur că vă găsesc aşa impacienţi, mă bucur sincer. Mi-a ajuns la ureche stadiul avansat al pregătirii voastre şi vă felicit. Dar asta nu înseamnă că voi admite erori, fie chiar şi izolate. Se ştie doar: Sit pro rationa voluntas! Cine va avea trei greşeli, trei rămîneri în urmă la instrucţie, fără discuţie că va trece în locul manechinului atît de util desăvîrşirii voastre. Şi vreţi voi asta? Ieşiţi la raport şi spuneţi! Bravo! Un sincer bravo neobosiţilor noştri veterani care s-au grăbit să ţină pasul cu noul, cum era şi firesc în condiţiile ideale create sub comanda competentă a experimentatului colonel aici de faţă, cu atît mai mult cu cît, în urma unei generozităţi prost înţelese, multă vreme au fost scutiţi de instrucţia intensivă care, în ciuda vîrstei, nu le-ar fi stricat. Sînt sigur că şi ei îşi vor îndeplini exemplar misiunile încredinţate! Voi îngădui să li se ofere cinstea de a lupta alături de cei mai buni dintre cei buni, în primele rînduri, chiar acolo unde culmile gloriei, rîvnite de noi toţi, îi aşteaptă! Aquila non capit muscas!

O pasăre falnică, dar imprudentă, s-a prăbuşit fulgerată de ascuţişul acelor vorbe înălţătoare.

Renunţînd cu greu la poziţia lui de statuie îndelung găinăţată, murmurînd ceva sub camuflajul unui zîmbet de nepătruns, Generalul a lipăit nervos prin noroi. Colonelul, după ce şi-a cules o mănuşă dintr-o băltoacă, a ordonat executarea unei aplicaţii demonstrative. Fuga-marş, rîndurile, ca nişte omizi trezite din amorţeală, s-au prelins către locul anume pregătit în acel scop.

Generalul, la loc de cinste, supraveghea maiestuos, arcuindu-şi burta în bătaia vîntului, strîmbînd din nas, aprobînd, dezaprobînd, bîţîindu-şi cutele frunţii.

Cred că s-au copt! îşi dădu el verdictul în cele din urmă. De azi înainte eşti în stare de alarmă! Într-o

săptămînă, cel mult două, îi dăm drumul!

Am înţeles! s-a grăbit colonelul Albert să înţeleagă, fără a izbuti să-şi ascundă valul de mîndrie din glas. Fruntea lui alcătuită din cărămizi inegale, lipite cu scuipat, se mişca primejdios.

Viermii de mătase ai înflăcăratului amurg ţeseau o imensă gogoaşă, de unde, cu ultimele puteri, spaţiul se zbătea să scape.

Generalul a luat-o din loc, tropăind cu emfază prin faţa soldaţilor aflaţi în poziţia: clonc! un picior în faţă, clonc! ochii în pămînt. Aşa suna regulamentul: cucernicie şi perpetuă docilitate.

Cu răbdare, ploaia ştergea fiecare urmă de cizmă în parte.

Jucaria
de Florin Slapac

© cartea.info, 2004

Jucaria
de Florin Slapac

4

O pasăre prelungă, kaki, se descleia din ceaţă, frunzărind crestele foşnitoare ale valurilor, piuind răguşit. Proaspeţii membri ai trupelor speciale desluşeau cu greu navele cu pînzele umflate parcă pîntecoase care aşteptau abia ţinute în frîu la ţărmul acoperit cu meduze moarte să-i înghită. Alexandru, înălţîndu-se pe vîrfuri, încerca, la graniţa dintre pămînt şi apă, să privească dincolo de orizont. Nori fumurii, băloşi, coborîseră foarte jos, mînaţi şi ei de curiozitate.

Îmbarcarea nu se mai sfîrşea. Era dificil, dacă nu imposibil de înghesuit şi soldaţii şi echipamentul în acelaşi loc. Caii nechezau cu disperare, dădeau din copite, săreau în apă, muşcau. Veni un ordin: corturile, medicamentele şi ambulanţele, înapoi, pe ţărm! Apoi un alt ordin: rezerva de apă, raţiile - înapoi, pe ţărm! Cavaleriştii despărţiţi de animalele preferate îşi mihoteau nemulţumirea. Dobitoacele, preferate sau nu, neobişnuite cu legănatul, îşi exteriorizau fără reţineri tulburarea. Cîţiva civili rătăciţi în preajmă blestemau în gura mare totul. Se zvonise că holera s-ar fi îmbarcat şi ea.

În scrîşnet de fiare vechi sau de lemn de fier marele catarg s-a încordat ca un arc gata de tragere. Hîrjîind, nava în care nimerise Alexandru s-a desprins de mal. Semăna cu un dracar, era uşoară, suplă, avea un balaur de efect lipit în cioc, o velă rabatabilă şi multe suliţi, ba nu, avea steme şi cruci, bombarde năluci, părea totuşi să fie o caracă judecînd după tunurile grele presărate prin saborduri, deşi după siluetele turelelor parcă semăna cu o oarecare navă de linie, ba nu, era o zveltă fregată cu velatura foarte înălţată, cu patruzeci de guri-de-foc nervoase, spaţiul străbătut cu iuţeala şi eleganţa unui ton amintind o clipă goana unui cliper într-o zi tonică, însorită, vîntoasă, către Capul Bunei Speranţe.

În cuibul corbului, un matelot cu mîinile întinse, cu nasul în vînt, se agita strigînd, semnalizînd, el ştia ce, prin îndoiri bizare ale coatelor. Tambuchiul, la clătinări, se tînguia gata să crape, aerisind timid străfundurile calei fetide.

Brusc a izbucnit iar ploaia, în draperii lungi, săltăreţe, făcîndu-şi loc cu minuţiozitate pînă spre colcăiala trupurilor copleşite de năzbîtiile ruliului şi tangajului. Picurii ei acidulaţi căutau să sfredelească pielea mai abitir decît ploşniţele care se distrau sărind hopa-sus peste hamacuri, punctînd aburul acru, staţionar. Ici colo, cîte o lampă chioară pîlpîia; ochi bulbucaţi, rătăciţi, o luau la fugă în direcţia flăcării zgîlţîite de înclinările navei, de loviturile ploii. Tremurînd în lumina săracă, scările de lemn care duceau afară, la aer, se întortocheau pe nesimţite prin cotloanele celor mai înfierbîntate minţi. Hîrîitul pompelor risipea firimiturile liniştii, stîrnind pe cei cu maţele încă nerăscolite, pe cei fără somn, înteţind cumplite dureri de cap. Prin băltoace pluteau biscuiţi marinăreşti, umflaţi. Lămpile prinse de vechi colaci de salvare, ca nişte adevărate planete nautice, păreau să se rotească. Alexandru, strivit, împins de călcîie întunecate, încerca în zadar să afle o veste bună, cît de firavă, cît de şoptită. În capătul scărilor, tambuchiul se desfăcea uneori, smuls de rafale, lăsînd valurile sărate să se prăvălească în voie. Sub greutatea pînzelor de lichid rece nava tindea spre adîncuri.

Soldaţii erau din cînd în cînd scoşi la vedere, pe punte şi, în clămpănit de ordine jilave, trecuţi la ispol, la dat afară apă rea. Cînd nu vomitau, infanteriştii ridicau faţa spre cer, cu buzele căscate, binecuvîntînd apa dulce. Speriată de duhori, ploaia îşi ridica poalele. Înainte de a se risipi, miasmele măturau încă o dată punţile. Gleznele celor ce încercaseră să se arunce peste bord şi să pună punct erau prinse cu parîme ale căror noduri tip trandafir, stea sau spînzurătoare erau imposibil de desfăcut. Tăişul valurilor scrijelea luneta bezmetic bălăngănită, gata să-i spargă geamurile colorate. O tuse cu ghimpi îi contaminase pe mulţi, scuturîndu-i, rîcîindu-le beregata.

În trecere se executau atacuri prin surprindere, superficial pregătite. Din cauza averselor navele păreau oarecum stînjenite în acţiunile de luptă. În momentele de acalmie însă navigau de-a lungul coastei aşteptînd, la adăpostul vreunui golf prielnic, cîte un vas comercial singuratic împotriva căruia se folosea uneori doar pintenul de oţel care avea marele avantaj al silenţiozităţii. Însoţitorii convoiului recurgeau apoi la abordaj. Nu înainte însă ca tuburile lans-torpile să se cutremure supraîncălzite, spărgîndu-se ici-colo, în locurile prost sudate. Prada era din ce în ce mai bogată. Bucăţi-bucăţi de metale preţioase umpleau punţile, îngreuiau balastul. Cuirasele de oţel aliat cu nichel, crom, vanadiu, plus ceva secret, erau atît de greu de pătruns, încît slabele salve ale vaselor atacate nu izbuteau nici măcar să le zgîrie, deşi pe măsură ce înaintau în ape mai adînci şi mai calme, puterea de penetraţie a proiectilelor creştea. Cu titlu experimental se folosea chiar şi un om amfibie, dresat să plaseze mine submersionate. Ceaţa estompa protestele verbale ale soldatului Alexandru cu privire la etica relaţiilor dintre specii. Nici pe timp frumos nu l-ar fi înţeles nimeni, căci vorbele îi scăpau cu greu printre dinţii abia sprijiniţi în gingiile muiate, deformîndu-se. Din ce în ce mai des stropii aruncaţi de siajele escortoarelor rapide se încrucişau cu ale canonierelor şi puitoarelor de mine. Lăsînd în urmă bubuiturile unor tunete prevestitoare, convoiul o lua derutant cînd spre vest, cînd spre est, de-a lungul unor curenţi care nu se mai terminau, îndepărtîndu-se pînă la un punct în spaţiul atît de generos. Dincolo de punctul acela, în ciuda vremii înaintate, se repezeau silenţios, cu graţie, spre vasele comerciale care treceau nepăsătoare, gîngurind din motoarele nou-nouţe. tremurînd sperioase, cedau uşor, zgîndărite pe te miri unde. Aveau la bord uneori şi femei. De obicei misionare pirpirii, urît mirositoare, scorţoase. După ce le smulgeau cerceii, membrii Gărzii le aruncau repede peste bord. Dacă nu să dădeau la fund imediat le luau la ţintă

cu puşcoiul.

Uneori transportoarele răzleţite, camuflate cu meşteşug, erau asaltate de pifani sosiţi înot, dezertori debusolaţi care le luaseră drept insule paradisiace. Rătăcind din port în port, puşi sub urmărire, îşi cărau cu ei în raniţă bruma de furtişaguri. După ce urcau pe punte, erau uşuraţi de povară şi, în chip de program distractiv oferit gratis soldăţimii morocănoase, erau spînzuraţi de picioare, vîrîţi cu nările în butoiul cu saramură, trosniţi între macarale, ridicaţi cu mîinile la spate pînă în vîrful catargelor, folosiţi drept piatră ponce. Apoi erau aruncaţi în mare cu greutăţi legate de glezne. Corpurile mai mult sau mai puţin întregi se ridicau în curînd la suprafaţă. Greutăţile fin echilibrate îi ţineau drepţi, pluteau cu umerii şi căpăţînile afară din apă, făcînd întruna cu ochiul, parcă.

Matelotul din cuibul corbului îşi umfla obrajii la intervale tot mai scurte, forţîndu-se să scuipe în jos cu precizie. Cocoloşul jilav se făcea bucăţi, împrăştiindu-se în toate părţile. Semn că, nu peste mult timp, călătoria avea să se sfîrşească? Membrii trupelor speciale nu-şi mai băteau capul să afle răspunsul la o asemenea întrebare. Nu-şi mai aruncau privirile în lumea largă. Scociorau fără noimă în marmelada memoriei, stînjeniţi, ca şi cum ar fi avut ceva străvechi şi preţios de ascuns unul faţă de celălalt, în vreme ce comandanţii îşi admirau de la distanţă, prin binocluri, uniformele strălucitoare din cauza razelor piezişe. Cîte o săgeată luminoasă se înfigea prin surprindere într-un piept, într-un umăr, într-o frunte... Alexandru ţinea ochii mai tot timpul închişi, convins că ceea ce visează i se întîmplă aievea. În preajma lui mulţi vociferau, gesticulau, fără să-şi acorde vreo atenţie, furaţi de grozăvia propriilor presupuneri.

Pe neaşteptate membrii Gărzii au supravegheat cu atenţie efectuarea curăţeniei, s-au lăsat bărbieriţi. Tunarii, cu creierul lipsit de atribuţiile unei ţinte ca lumea, bocăneau pe punte, jucîndu-se de-a ghiuleaua stearpă, plesnind din buze cu efect, morfolind înjurături culese din cele patru puncte cardinale. În urma lor rămînea un miros de smoală topită, de fitil mucărit, care nu prevestea nimic bun.

Negura s-a despicat ca la comandă, străpunsă de un proiectil luminos, dezvăluind privirilor silueta inconfundabilă a colonelului Albert. Pînă atunci zăcuse de rău de mare, închis în cabină. Precum Neptun, el a ridicat trei degete, trei dinţi de furcă. Bravii, cu stomacurile întoarse pe dos ca nişte mănuşi, au executat un pas înapoi, împinşi de teama unor pedepse nimicitoare. Dar colonelul a rînjit încurajator. Părea turnat în bronz în uniforma lui de paradă. Şi-a potrivit chipiul, a ciulit urechile. Din zarea zgribulită de frig, o lovitură de tun i-a răsplătit auzul. Învăluit în zdrenţele ceţii ca într-un giulgiu, colonelul s-a lovit o dată cu mînerul sabiei peste centură. Navele s-au îndreptat trosnind spre ţărm, slobozite ca din praştie.

Jucaria
de Florin Slapac

© cartea.info, 2004

Jucaria
de Florin Slapac

5

Rămas în urmă, potrivindu-şi pentru a mia oară ochelarii, Alexandru privea rînd pe rînd colinele răvăşite, înţepate cu săgeţi răzleţe de umbră. Priveliştea învăluită într-o fremătătoare plasă de păianjen avea în ochiul ei magic şi: chipie, raniţe, mîini, picioare desperecheate, cîte un cap singuratic, baionete înfipte în pămînt sau în vreun mort, cai umflaţi, cu burta în sus către cerul spuzit. Liniştea mormîntală nu era tulburată decît de nechezatul batjocoritor al vreunui armăsar ori de trilul unei ciocîrlii fără minte. O pisică înnebunită de poftă alerga de colo colo. Cîţiva soldaţi săpau fără spor gropi bune de vîrît capul şi de stat cu picioarele în sus. Un clinchet de clopoţel însoţea hîrşîitul cazmalelor, tîrşîitul tălpilor, sughiţurile mistuite în praful înnecăcios, răscolit de vîntul care smulgea ghimpi măslinii mărăcinilor suferinzi. Un lanţ de trăgători se tot desfăşura către orizontul rămas cu gura căscată. O goarnă hîrîia stins. Un sanitar ţipînd printre mîinile făcute pîlnie, cerea întruna voluntari. Pentru înmormîntări. De el se apropia tiptil un val de ceaţă apoasă, verzurie.

Luptătorii se îndreptau spre creasta cea mai înaltă, strîmb profilată în negură. Colonelul Albert, mînjit pe frunte şi obraji cu funingine de calitate, răcnea năprasnic încercînd să vîre în capul celor tari de ureche limpezimea ordinelor. Cuvintele aveau o traiectorie de bumerang: vîntul le întorcea din drum şi i le îndesa înapoi în gură. Agitîndu-şi pistolul greu prin văzduhul răcoros şi apatic, slobozea în răstimpuri drept îmbărbătare un citat din vorbele de duh ale Generalului K.: "De voi înainta, urmaţi-mă! De voi fugi, ucideţi-mă! De voi muri, răzbunaţi-mă!" Răsunînd ca toaca unei mînăstiri înzăpezite, chemînd călugării înfometaţi şi lupii, fulminaţii repezi deranjau aerul. Întîi foc. Apoi fum. Limbi gri, întunecate, roşii ţîşneau spre cer, zorite la început, apoi leneşe, născătoare de fulgi dornici să cernească pămîntul. Combatanţii se opreau cînd şi cînd: mogîldeţe răvăşite de explozii neaşteptate. Valuri umede, grele, de pămînt, le acopereau creştetul şi umerii, cocoşîndu-i, făcîndu-i să nu se mai gîndească deloc la faptul că armele prea uzate păcăneau adesea în gol, că precizia era slabă, bătaia mică. Din spate, glasul cu efect de berbece îi obliga să se mai zvîrcolească o dată şi, ca nişte jucării cu arc, să înainteze, zbîrnîind.

Ciudat lucru - îşi spunea Alexandru - vulturii nu erau cunoscuţi în Colonie. Totuşi, apăruseră în număr foarte mare, de la distanţe greu de imaginat. Îi număra pe gînduri. Rămăsese în urma piticilor care se îndepărtau săltînd de valea vitejeşte însemnată. Pămîntul se mişca sub tălpile lor ca un covor tras de un uriaş pus pe glume. Se străduiau înaintînd în zigzag să nu cadă prea des în gropi, să nu dea prea multă atenţie gazelor care coborau parcă tocmai din vîrful acelei creste, aducînd cu ele delir, înnebunească şi mare întristare şi singurătate.

Trîmbe de praf tulburau ochii trăgătorilor de elită. Aşa primiseră ele, trîmbele de praf, ordin să facă. Prin surprindere, cîte o ploaie bolnăvicioasă, iute, înmuia rapăn, buze uscate.

"...se pedepseşte cu arest sever orice soldat prost care ofensă pe superiorul său prin zîmbete şi orice fel de scrieri!" îşi încheia colonelul răguşit citatul din regulamentul pe care îl purta dintotdeauna în buzunarul de la piept.

Nedecisă ca şi bătălia, negura zgîriată de o stea cu coadă fîlfîia grăbită spre alte tărîmuri. Din mers, Alexandru pipăia în buzunar Îndrumătorul oşteanului ce adăpostea în primele zece pagini noţiuni elementare de eroism. Un vultur albăstrui bătea din aripi bezmetic chiar deasupra lui, presărîndu-l cu pene şi găinaţ proaspăt.

Qui bene amat, bene castigat! se auzea ca prin vis vocea Generalului K. Pistolul vîrît în tocul de piele încă i se mai zbătea în ritmul cavalcadei abia încheiate. Asta trebuie s-o facem cu mult tact, evitînd aparenţele unei conduite arbitrare - îşi ţuguia el buzele în direcţia crispatului Albert, care îşi ajusta vizibil, din silabă în silabă, poziţia de drepţi. Să nu fim injuşti, spunea Generalul calm, autoritar, inspirat. Bravii noştri oşteni avansează încet, dar sigur şi curînd se vor acoperi de glorie fără pată. Însă acest lucru nu va fi posibil decît sub comanda unor ofiţeri neînduplecaţi, adăuga el printre aburii care-i aureolau buzele. Adevărul e că, aşa cum bine zicea şi Mauriciu de Saxa, fără disciplină, regimentele, armatele nu sînt decît o gloată ticăloasă înarmată... Nu trebuie să se creadă că disciplina, subordonarea şi ascultarea ce o cere ea ştirbesc îndrăzneala! Ar fi o greşeală de neiertat. Unde poate duce lipsa vigilenţei combative? Unde poate duce un nivel scăzut de cunoştinţe tactice? Atenţie la detalii! Am băgat de seamă că mulţi ofiţeri nu îşi ţin ciucurii săbiilor conform regulamentului. Să fie pedepsiţi! Mai sînt încă soldaţi care poartă barbişon. Ordon: de azi înainte, sub gura închisă, nici un fir de păr! Harnaşamentul să fie impecabil. Starea muniţiei: la fel! Cizmele să fie lustruite cum trebuie, rapoartele să se dreseze la timp. Trompeţii n-au avînt. Să capete! În altă ordine de idei: nu se trimit îndeajuns grupe de cercetaşi. Avem nevoie de informaţii la zi, colonele, ia notă. Raza privirii Generalului mătura zările, plutind peste capete, spre culmi. Vitejii mei! Ştiu că această grea încercare nu va reuşi să vă clintească dîrzenia, încrederea în victoria finală, speranţele pe deplin justificate în tr-un trai pe măsură odată cu smulgerea Coloniei noastre dragi din ghearele înveninate ale inamicului. Ne aşteaptă bătălii minunate! Voi, soldaţi, sînteţi la mare cinste în inima mea blîndă în funcţie de împrejurări! Şi pentru a întări aceasta, ordon: de azi înainte trupa va putea bea pe credit în mod organizat, cu ocazia fiecărui atac, în vederea unei corespunzătoare căliri...

Ovaţii grupate, cum rar se mai auziseră pe cîmpurile de luptă de cînd începuse lumea să se ia la rost, îi acopereau Generalului bubuitul ultimelor cuvinte. Şi într-adevăr, din bidoanele bucătarilor, ţinute cu

pricepere în echilibru, începeau deja să se reverse valuri vîscoase de lichid alcoolizat.

Faţa urîtă a soarelui se întorsese pe nesimţite, prăvălind crestele, acoperind cu umbre tulburi ochii îndreptaţi cu respect spre cotitura pe unde dispăruse Generalul în fruntea Gărzii lui tropăitoare.

Soldaţii beau îndemnîndu-se cu mîinile unsuroase, peticite, tăcuţi. Doar unul, mai guraliv, ascuns pe undeva, cu gamela golită, lălăia subţire destupîndu-le urechile: Astăzi cîţi sîntem şi bem, poimîine nu mai sîntem! Nici nu sfîrşiseră bine acele vorbe în doi peri că şi dădură buzna care în gaură de obuz, care în bîrlog de fiară, apucaţi de o fulgerătoare, tenace pîntecăraie. Votkă muscălească dreasă cu praf de puşcă să fi fost? îşi punea în sfîrşit, după luni de zile, o întrebare, un căprar chinuit peste poate, cu fruntea în palme, înţepat în cur de mărăcini, cu venele tîmplei roşii-violet ca liliacul. Leapădă paiului scîrba inimii tale! îşi zicea Alexandru tot la vremea aia. În faţa lui, chiar în dreptul nasului, un fluture cap-de-mort, adormit pe un moţ de iarbă, unduia în batjocură, nepăsător. De cîte ori sufla, tigva îl privea chiorîş.

Goarna horcăia cu forţe proaspete: înain-tee! Care cum puteau, nedumeriţi, se căţărau în grabă pe colţurile de stîncă veche privind cu regret în jos, spre valea spălată de o ploaie repezită, acră. Pîcla crescută pe locul părăsit înăbuşea zăngănitul pămîntului atins de proiectile, amintind multora, ca prin farmec, de lungile după-amieze petrecute cîndva în cazarmă. Din vîrful crestei drumul abia lăbărţat în urmă părea strivit sub sandalele de pai ale ceţii. Cîteva insecte umede, suspendate, bîjbîiau în căutarea punctelor de sprijin. Ai o-b-o-siiit? întreba în treacăt vîntul, balansîndu-se de pe o muchie pe alta, gata să cadă. Cei ce izbuteau să-l audă, se trezeau răspunzîndu-i. Abia după cîţiva paşi pricepeau că ridicaseră tonul fără să vrea.

Ajuns pe sus pe undeva, colonelul Albert deschidea în grabă gura sortită să împroaşte cu ordine şi uita să o mai închidă vreme de un ceas şi mai bine. Ochii i se destupau ca smulşi de tirbuşoane nevăzute. Bravii porneau la vale tîrîş-grăpiş. Galonaţii se repezeau din mers la cei mai tineri, la cei mai firavi, fremătînd de nerăbdare să-i călească, să le bage minţile adînc în capul proaspăt ras.

Fiecare va trebui să captureze de la inamic trei sau cel puţin doi cai de călărie cu harnaşamentul complet şi uneltele de grajd. Potcoave să-şi pună singuri. Şi să nu mai prind pe nimeni în halul în care mi s-a raportat, fără ştampilă în regulă pentru a nu putea şti noi numele şi alte detaliuri! glăsuia colonelul, acompaniat de murmurele de aprobare ale ofiţerilor. Liniştea de efect aşternută după îndemnurile lui se spărgea în bucăţi odată cu ecoul vreunei împuşcături, oricît de îndepărtate.

Cu onoare vă rog a binevoi a mijloci ordin de economisire a pesmeţilor! tuşea încurcat fruntaşul cărunt de la aprovizionare, cu inima-n dinţi, înghiţind grămăjoara de pămînt care i se cuibărise în gură.

Colonelul tresărea, dădea scurt din cap şi începea să-şi scotocească memoria în căutarea unor cît mai potrivite, cît mai drastice porunci. Alexandru, cam la o azvîrlitură de grenadă distanţă, zgîndărit de o picătură de întristare, privea soarele cînd cu un ochi, cînd cu un altul. Îl mînca spinarea şi îl dureau picioarele. Iată-mă invidiind păduchii. Ei cel puţin nu se îndoapă cu pesmeţi, îşi spunea pipăindu-se între coaste, acolo unde avea el anumite bănuieli că ar trebui să-i pîlpîie inima. Deasupra trecea la intervale regulate cîte o mică formaţie de biplane, învăluind sporadic cu bucăţi de umbră căştile de oţel. Gîzele coborîte la rasul solului se împrăştiau neliniştite. Alexandru le urmărea pînă se pierdeau peste dîmburile ţuguiate. Rămînea aşa, cu fruntea sus, cu ochii înfipţi în cîte o rază, părînd că are de gînd să orbească.

...să se deprindă întîi a şti să se folosească de terenul ce străbate, atît cît e-n poziţie, cît şi cînd trece într-o alta şi abia apoi să dezvolte iniţiativa în bătaie, în ordine risipită! - răsuna vocea de plumb a colonelului Albert, nu fără ecou. Urechile subordonaţilor obişnuiţi cu ea se închideau automat, ca niscaiva supape bine reglate.

Apa din şanţurile ivite sub călcăturile adînci ale copitelor se încreţea, strîmbîndu-se la cer. Cîte un hămăit de căţel beteag, însoţitor de trupă, o lua capie, pe pustii. Un oştean şchiop venea în pas alergător din acea direcţie. Umbra lui, răsucită, prelungă, părea un ţurţure de sticlă. Raporta din mers printre sughiţuri moartea curajoşilor în fruntea cărora fusese trimis în misiune. Raporta de-asemenea ghicirea unui iminent atac.

Vestea se răspîndi cu iuţeală. Era clar că trebuiau săpate locaşuri de tragere, tranşee, trebuia organizată în grabă observarea şi focul... Colonelul Albert dezlipindu-se cu greu din pămîntul băşicat, înghiţind muştiucul fluierului pe care-l uitase în gură, adresîndu-se tuturor şi nimănui, slobozea îndemnuri:

Oşteni, am în vedere că veţi fi la nivelul aşteptărilor Generalului! Inamicul e pe aproape! Fruntea sus!

Frigul în stare să răsească păduchii emana o uşoară senzaţie de nedumerire şi plictis, o amorţeală binevenită. Săpînd, Alexandru smulgea cîte o rîmă din lăcaşul ei umed. Ochii iritaţi nu îi îngăduiau să se orienteze. Braţele îi atîrnau în răstimpuri, inerte, picioarele parcă prindeau rădăcini.

La comanda tîrzie: "pe loc repaus", apăsaţi de oboseală, soldaţii s-au străduit să se cuibărească, neliniştiţi şi roşi de frig. Se răsuceau în tranşeele scunde, dure, luptînd cu somnul, cu transpiraţia nesănătoasă. De pe creastă păreau grămezi de mormoloci colcăind de-a lungul unor băltoace înguste, noroioase.

Proiectile răzleţe sfredeleau atmosfera posomorîtă. Din cotul văii înainta bezmetică o ambulanţă care, trecînd în viteză peste bolovanii îngheţaţi, părea să danseze. La trecerea ei tărîmul devenea mai cald, mai primitor. Pe măsură ce tranşeele se lăţeau, frigul şi foamea se adînceau, fără nici o legătură cu repetatele rostogoliri ale întunericului peste lumină. Căpăţîni de şobolani se iveau pe neaşteptate din crăpăturile pămîntului sfărîmicios. Burţile umflate ale rozătorilor bolovănoşi plesneau la cea mai firavă atingere.

Căruţele cu aprovizionarea căzuseră, se zvonea, într-o abilă ambuscadă. Pregătirea temeinică a poziţiilor lîncezea, din cauza ceţii, a lipsurilor, a moralului în continuă scădere.

Cînd ne vor sosi întăririle, constrîns să acţioneze la capătul puterilor, depăşit de evenimente, inamicul nu va putea evita pierderea acestui punct strategic, şuiera printre dinţi colonelul Albert, cu ochii pe hartă, oricînd gata să profite de momentele de răgaz pentru a-şi ridica subordonaţii la nivel mondial.

Încerca neobosit să le cultive spiritul de iniţiativă, rapiditatea, pofta de a se încleşta, de a ocupa noi petice de pămînt, de a manevra prin locuri propice pentru a ieşi în flancul sau chiar în spatele vrăjmaşului. Oştenii însă păreau, cu vremea, că nu-i înţeleg îndemnurile. Oboseau repede, nu-i mai auzeau bine strigătele, rămîneau crispaţi, încovrigaţi asupra armelor, nu aveau nici un chef să mai arunce cu grenade grele, se lăsau doborîţi de toropeală, scăpînd adesea din firul îndîrjit al vocii care de obicei îi trăgea în poziţia propice, ca aţa păpuşarului.

Firavele încercări de străpungere a unor importante linii dădeau greş. În consecinţă, undeva, departe, începură să intre în acţiune rotiţele unui înalt consiliu de anchetă. Apăreau des emisari care lăsau în urmă ordine ştampilate: "A se repartiza două goarne, cea existentă fiind degradată cu desăvîrşire." "A se distribui din belşug unsoare pentru uns." Fură aduse maşini pentru umplut, pentru ascuţit, pentru ghintuit. Profitîndu-se de momentele de calm tactic, fu reluată tragerea la semn care, încet-încet, dădea roade: "din examinare reiese că punctele de cădere s-au grupat îndestulător împrejurul... plumbii ce au ieşit afară din pătratul abaterilor probabile s-au recuperat în proporţie de... la obuziere succesele remarcabile, tabela paişpe, distanţa mijlocie doi virgulă opt, sînt datorate bateriei grupului trei stînga, care a avut necesara corecţiune beneficiind de ridicarea ţintelor împrejur... obiectivele fiind grele, parte din puşcături au căzut în miriştea din apropiere unde nu s-au putut găsi..." - sunau rapoartele minuţios întocmite. Trîmbe furibunde se ridicau spre cer, în spirală, apoi ca jeturile unor fîntîni arteziene, apoi ca nişte corbi cu coada-n flăcări.

Inamicul, diabolic fireşte, se perfecţiona şi el. Prinsese chiar obiceiul, se zvonea, să încarce obuzierele cu resturi de la popotă şi zdrenţe otrăvite.

Armis bella non veneris gera - comenta din adăpost colonelul Albert, exersîndu-şi glasul unduios, scormonind pe înnoptate în raniţa burduşită cu manuale de tactică străveche. Avea moţul căzut, lipit de frunte, folosea din plin ulei de păr capturat de ici de colo. În ultima vreme, cu deosebită asprime, în repetate rînduri, critica rezistenţa mică în munca intelectuală, incapacitatea gradaţilor de a se concentra în timpul vorbirii, atitudinea rigidă faţă de nou în gîndirea militară, simţul organizatoric slab, înclinaţiile spre maniera permisivă, temeritatea exagerată.

Între timp, în tranşee înfloreau înjurăturile, pătînd demnitatea ostăşească, amorţind disciplina. Slinul mîinilor, deosebit de cel al altor părţi ale trupurilor îngheţate tun, creştea strat peste strat, prea puţin protector. Gradaţii trăgeau în noapte cu pistolul, ţîfnoşi şi nesfîrşit de goi în piept.

Dumneata, Albert, ai nevoie de un entuziasm nelimitat, de o oarecare claritate în vederi, cînd alegi terenul pentru consolidarea poziţiilor, de exemplu, ai şi datoria de a gîndi că s-ar putea să plouă. Totuşi, nimeni nu ştie să improvizeze mai bine o critică asupra tragerilor, a manevrelor, ai putea deci fi un spirit capabil de idei generale, generale zic, de o vastă perspectivă şi concepţie. Situaţia în care aş dori să-i sileşti să fie plasaţi, înainte de a ataca eu obiectivul cu grosul Gărzii, îi va obliga să ia măsuri în grabă, fără să bănuiască lovitura de berbece pe care le-o pregătesc şi să trimită detaşamente în direcţii false. Aşa cum sublinia Von Clausewitz, datele pe care se bazează acţiunile în război sînt învăluite în ceaţa unei incertitudini mai mari sau mai mici. Este nevoie de o inteligenţă subtilă şi pătrunzătoare, care să descopere adevărul cu ajutorul raţiunii! Da! Inamicul trebuia surprins prin întoarcere şi învăluirea dispozitivului, prin lovirea în flanc şi în spate, apoi nimicit bucată cu bucată. Ceea ce presupune o bună cunoaştere a poziţiei lui. O foarte bună cunoaştere! a insinuat într-o bună zi Generalul, rotindu-şi ochii lui oţeliţi, înainte de a se estompa de-a binelea într-o direcţie strict secretă, încadrat de membrii Gărzii, pe pîrtia uşor de croit în zăpada abia căzută.

Drept care, pe la orele şapte parcă, au fost organizate în grabă echipe de cercetaşi călări, cu misiunea de a iscodi afund peisajul. Cei cu ochelari, aleşi primii, fiind socotiţi mai şireţi, mai clarvăzători şi mai camuflaţi, au luat-o de îndată la trap, pe căi nebănuite.

Negura fără sfîrşit încăleca şi ea greoi peste scînteierile ce trădau o aşezare, departe. Luna sau vreo planetă holbată de uimire mătura arbuştii acoperiţi cu gheaţă care pîlpîiau ca nişte faruri vizibile de la mare distanţă. O douăsprezecime de zodiac schimonosea reflexele lumii pînă dincolo de orizonturi. Fulgii: rari, lacomi, dinţaţi. Treptat, în ritmul copitelor, călăreţii erau copleşiţi de nesăţioasele desfătări ale nopţii.

Alexandru şi-a tras gulerul peste ceafă renunţînd să-şi mai dezaburească ochelarii. A ridicat ochii şi a rămas aşa, împietrit, fără să vrea să ştie pentru cît timp, furat de pustiul coliliu care se arcuise subliniind curbura pămîntului. Cerul se lăsa însemnat din loc în loc de tăişul închipuirii. Ruine abia ghicite printre fulgi tremurau sub povara lor de nea. Urme firave, de animale grăbite, se întretăiau peste pojghiţa de gheaţă subţire. Acolo unde se făceau nevăzute, mîrîiau lupii. În locurile unde jivinile se înhăitaseră, crusta crăpase, înghiţind. Cîte un fulg crestat dădea să cadă, atîrna o vreme dîrdîind, aluneca puţin, iarăşi se oprea şi cînd în cele din urmă atingea gheaţa, făcea bum! speriindu-şi semenii. Crengi ascuţite se apropiau tiptil căutînd să înjunghie calul. Lumea părea prăvălită într-o carieră de piatră din care blocuri mari fuseseră smulse de viscol. Un vîrtej scurt a schiţat o clipă silueta cenuşie a unei femei. Păşea împleticit sub povara unei anume greutăţi. Plod în pîntec? Cîteva cruci proaspete trosneau prevestitor, barînd trecerea. În vîrful copacilor dislocaţi, adevăraţi stîlpnici, lupii căscau, scuturîndu-se. Cîte o pasăre kaki rătăcită ateriza pe ţevile de tun abandonate. Pămîntul, adăpostit sub pelerina-i uriaşă, grea, cu hanger sclipitor la brîu, pierdut în resemnarea care-l ardea pe dinăuntru, scotea în răstimpuri nasul afară, bîjbîind în căutarea unor vremuri mai bune. Alexandru, cu fruntea prinsă în chingile gerului,

se topea încet în propria umbră. Ar fi vrut să dea aerul dens la o parte cu mîna şi să zărească... iar... zilele acelea de o limpezime fără cusur, bine încălzite, orbitoare pe alocuri, cînd verişoara Eliza ieşea la soare să-şi usuce părul, "verişoara noastră înstărită", cum o alinta Aurela, vrînd probabil să spună "întărită" pe scaunul înţepenit în pietrişul proaspăt spălat şi el, cu spumoasa cămaşă de noapte răsfrîntă, cu privirea veşnic aţintită spre sirena de alarmă cocoţată în turla bisericii, cu genele întredeschise, fîl-fîl, capcane pentru vietăţile bleumarin ale ochilor. Cînd dădea căldura, se spăla zilnic la cap, pretinzînd că doar aşa se poate lepăda de zaţul viselor urîte, uşor de interpretat. Atrăgea ca un magnet, peste gard, privirile pensionarilor care nu-şi mai conteneau plimbarea, părăsind sprinteni băncile aliniate de-a lungul străzii, luînd-o la pas către biserică, sperietori cu ziare în buzunar, prefăcîndu-se interesaţi de lucrul spoitorilor ciuciţi pe trotuar, hai, scutură-ne de rugină, clăteşte-ne ochiul, îmbujorează-ne şi pe noi, iar el, în timp ce tingirile ivite în faţa porţii scînteiau, îşi punea ochelarii de gală şi deschidea cu fruntea sus, salutînd impecabil, privind pătrunzător, pentru că Eliza avea ca de obicei cămaşa descheiată... hîm... se prefăcea de-a naibii că-şi aranjează o cută, foindu-şi fundul greu pe scaunul prea îngust. Femeile de peste drum îl priveau clipind semnificativ de la ferestrele lor larg deschise, împovărate cu petunii, uite-l cum bîjbîie ziua în amiaza mare, neruşinatul fiu de bani gata, ca un orb în curtea pătată cu smocuri de zămoşiţe brune, dar ce uşor e să revezi toate astea, uimitor, zis şi făcut, îi sărutam mîna întinsă, lipindu-mi buzele şi întrucîtva nările de porii deschişi de apa caldă, remarcam, pe un ton neutru, cît de bine arăta, şi ea, aparent toropită, privea dincolo de mine, ca printr-un strat de vitralii, nefericitule, prostuţule, ce cauţi tu nu există. Mă silea să stau jos şi să înghit o linguriţă de cireşe amare, moi, dar bune, dar amare, pîndindu-mi gesturile dezordonate. Nu uitam să trîntesc poarta la plecare, să o ridic puţin ca să i se potrivească foraibărul. La revedere, pe curînd, respectele mele. Înainte fuga-marş spre calea ferată, unde Aurela obişnuia să zăbovească o vreme culegînd muşeţel, unde ăia mici se apucau să cînte marşurile belicoase învăţate la şcoală. Cînd ajungeam, îhî, trenul tocmai zăbovea, pentru că mecanicul zăpăcit de aşa vedenie dădea ţignale şi scotea fum. Ăia mici, cinci sau patru? erau bine încălţaţi, ghetele înalte, lustruite, le acopereau gleznele fragile, băieţii blonzi purtau cămăşuţe în dungi şi caschete de jocheu şi pantaloni strîmţi, ceea ce le dădea un aer caraghios, de păsări cu moţ, iar fetele rochii roz, pălării cu boruri largi strînse cu aţă sub bărbie, gulere marinăreşti şi ciorapi negri, deci. Veselia lor neprefăcută mă silea să zîmbesc şi de ce n-aş fi zîmbit atîta timp cît cei doi-trei copaci răsfiraţi ca în mijlocul deşertului scuturau ciorchini de flori în calea ei, poate erau lilieci, gardurile depărtate ale caselor ce marcau marginea oraşului, întotdeauna proaspăt văruite, cu muşchi sau iarbă crescută printre stinghii, reuşeau să mă învioreze, stradela nepietruită, care la răspîntii făcea bucle, mustea, mirosea a fruct zdrobit. Cu ochii prinşi în haloul roz ce îmi înconjura iubita, eram gata să-i îndeplinesc orice gingaşă dorinţă. La nevoie repetam povestea care le mergea la suflet, presărată cu locomotiva nemaivăzută şi orfelinatul fioros, pînă cînd unul din puşti mă îneca cu întrebări isteţe, provocîndu-mă să alunec cu vorba parcă mai departe decît aş fi avut de gînd. Unde-i taică-meu să mă vadă? Îmi ziceam? Un pas înapoi doar şi o luam de mînă, pipăind-o imperceptibil, de teama privirii copiilor, o ajutam să-şi desfacă umbrela de culoarea dumitriţelor şi, trecînd peste linii, liniile vieţii răsfirate ca în palmă fără doar şi poate, ajungeam la inevitabilul pîrîu, ferit de ocheadele ofiţerilor care invadaseră oraşul, şi acolo, cît rămîneam eu mut de admiraţie că există, ea arunca pietricele în apă... îndrăznea chiar să-şi facă umbrela să plutească. Splendid. Însă foarte curînd se stîrnea vîntul. Nu voia să capete pistrui. Ne întorceam aproape în pas alergător, năpîrstocii în faţă şi noi mai la urmă, la insistenţele mele, ca s-o pot ţine puţin după gît, s-o pot săruta după ureche. Vedeam deja cum, trecuţi de parc, plozii vor intra în curte tiptil, cu gînd s-o sperie pe adormita Eliză, arsă de soare şi cu părul uscat, cum aveam să păşim rigizi şi la distanţă, ca două manechine, ca două rude îndepărtate, văduva şi răcanul, priviţi, hi-ha. Intram şi eu, prin spate, mai tîrziu, după ce pîndeam o bucată de vreme la adăpostul bine crescutelor tufişuri. Casa mohorîtă iradia din pereţi, din grinzi şi oglinzi... Ce? Teama puerilă de comerciantul care urma să-şi facă apariţia obosit şi nervos după ce-şi va fi vîndut marfa? Şi cine era acel negustor de mărunţişuri, ta-su sau bărba-su, parcă nici nu mai ştiam şi nici măcar nu-mi mai păsa. Aiurea! şi încă ce-mi păsa! Doar murise bărba-su, nu ta-su. Glorios trebuie să mă fi simţit, aduceam în cîrcă viitorul, o viaţă nouă. Sînt aici, primeşte-mă! Scările nu scîrţîiau, erau făcute din lemn adus din Colonie cred, de cea mai bună calitate, miroseau a mlaştină. Nu pierdeam niciodată ocazia, trăgeam în piept. Ta-su avea barbă roşie... sau cafenie?... nu şi-o mai răsese de cînd îi murise o rudă foarte apropiată, se zicea, poate maică-sa, poate chiar ginerele. Era caraghios de neregulată, perii ori erau defecţi la rădăcină ori erau pîrliţi la flacăra lumînării. Îl urmăream adeseori spre seară, cînd se sprijinea cu o mînă de pomul din faţă casei să mai schimbe o vorbă cu prietenul lui din copilărie, unul care purta vestă şi ceas de buzunar şi mustaţă şi pălărie. Trecuseră prin ani fără să se uite unul pe celălalt, supravieţuind nevestelor. Sorbind cu rîndul dintr-o sticlă pîntecoasă, pălăvrăgeau pînă tîrziu, glasurile lor răzbăteau prin cadrul ferestrei deschise în timp ce eu, enervat, cînd o strîngeam în braţe, cînd îmi scoteam capul afară, ciulind urechile să nu urce, să nu mă surprindă. Asta nu s-a întîmplat niciodată, cînd se hotăra el să dea mîna cu mustăciosul şi să intre, eu mă făcusem de mult nevăzut peste gard, prin spatele casei. Îi plăcea să-şi conducă nepoţii, cît de bine se pricepea, ce neasemuită, ce liniştitoare mamă le-ar fi fost, să rîdă cu ei pe drum, să-i răsfeţe: îngheţată, ciocolată, chestii dulci, observam eu fără să ştiu dacă era de bine sau de rău. În faţa şcolii îşi aranja pălăria, nelipsita eşarfă şi, uitîndu-mă la poartă, la poarta de lemn uscat, nevopsit, împingîndu-i din spate, se oprea pe trepte ca să flirteze cu învăţătorul sau ce era ăla, care apărea la ţanc ca şi cum i-ar fi intuit prezenţa, cu uniforma lui rigidă, poate că preda milităria sau religia sau aşa ceva. Drept răzbunare priveam cu insistenţă elevele mai răsărite. Se zgîiau şi ele la mine şi nu dădeau doi bani. Abia cînd începea să sune clopotul cocoţat în vîrful clădirii de cărămidă, clădire cu opt

ferestre de-o parte şi de alta pentru cele patru săli de clasă, ea îmi zîmbea şi, traversînd aleea, se întorcea pentru o ultimă bezea, dacă era bezea, spre mutra puhavă a popii răsărită la etaj chipurile pentru a grăbi întîrziaţii. Aveam impresia că sufăr de o bruscă anghină pectorală, sufăr, uită-te la mine şi hop mă opream sfîrşit, pipăindu-mi inima, aşteptînd compătimirea. Luînd înfăţişarea unuia care se prăbuşeşte eram gata să cad. Mă ghicea şi mă certa. La pieptul ei voinicul nu pierea, din pelin miere făcea. O luam înainte înzdrăvenit şi intram conspirativ într-o librărie, întorcînd în răstimpuri capul ca să mă conving că nu dispăruse. Îmi era teamă să nu se evapore, să nu mă lase singur, fulgerător. Nu degeaba îmi pregăteam în fiecare zi refugii pentru cazul în care. Insule pustii şi alte alea. Tresăream retezîndu-mi singur închipuirile, în librărie, unde, după uşile garnisite cu multă sticlă mată, mă opream istovit în faţa unei cărţi prăfuite, era aceeaşi librărie puricată cu interes cîndva, în căutarea unor idei fără viitor. Uitam să mai dau bună ziua vînzătoarei pe care o cunoşteam de fapt şi căreia în alte zile obişnuiam să-i fac cu ochiul, halatul ei alb mi se părea pătat, nepotrivit, şi sînii ei, care altădată făceau ce făceau, erau căzuţi şi morţi. Nimic nu mai avea vreo legătură cu anghina mea pectorală sau ce dracu aveam. Îmi pipăiam fruntea, mă şi durea capul, mă scărpinam cu înverşunare, sperînd să-mi treacă emoţia, pînă cînd apărea şi ea în sfîrşit, apărea, făcea lumină şi-mi treceau toate durerile. Cu volumul în mînă o salutam încă o dată, ca şi cum aş fi întîlnit-o întîmplător, îi sărutam curtenitor mîna, zăbovind o clipă peste cît s-ar fi cuvenit şi rămîneam aşa, cu ochii ridicaţi, învăluit în mirosul hîrtiei şi cleiului, mîngîind aiurea coperţile. Scrisoarea pe care i-o strecuram în volumul cumpărat la întîmplare avea să fie ruptă, dusă de vînt? Taina cărţii norocoase, desigur. Primeşte-mă la tine în budoar, stimată doamnă, şi-o să mă îmbolnăvesc de nemurire. La revedere, vere! spunea ea, şi vînzătoarea, la curent, rămînea cu gura căscată. Pînă la următoarea permisie doar visele presărate cu zmeiele pe care aveam să le înalţ vrînd-nevrînd nepoţilor în zilele cu vînt îmi mai dădeau încredere că voi scăpa de gheare aceea care nu contenea să-mi strîngă pieptul... jigăritul de mine, împovărat cu o dragoste de doi bani jumate pentru o femeie trupeşă, mofturoasă, neînţelegătoare. Numai că, aşa cum s-a întîmplat în ziua cu mărul, cînd intram la ea prin surprindere, îndoielile mele se risipeau, e isteaţă, cuminte, frumoasă şi bună, dar nu ştie săraca, încă nu ştie, ce mîndreţe de creator îi bate la uşă, cioc-cioc, sînt extraordinar, crede-mă, dar nu mă cunoaşte încă nimeni, ambiţia mea nu are limite, cînd se vor linişti vremurile voi scăpa de uniformă şi-o să mă apuc de făurit palate, oraşe întregi chiar, ziarele vor repeta numele meu, vilele vor purta numele meu pe plăcuţe de marmură neagră... Deci, imaginea cu mărul: Aurela devenea brusc serioasă, dintr-o singură mişcare îşi trecea pletele pe spate, uitînd de mine, privea suprafaţa de lemn goală în mijlocul căreia odihnea fructul, ofranda mea, şi nu mai scotea nici o vorbă pînă începeau să mă doară pe mine picioarele, să-mi tresalte inima închipuit bolnavă. Treptat se transforma: devenea din ce în ce mai transparentă, de parcă s-ar fi topit în lumină... părea fantoma unei divinităţi atotputernice. Descleştîndu-mi fălcile, ziceam una de mai-mai să mi se spargă timpanele, ceva aspru şi nelalocul lui, o ziceam şi-mi părea rău c-am zis-o. O insectă mută picotea la celălalt capăt al mesei. Încă puţin şi trebuia să mă întorc la cazarmă! Ce să fac? Porumbeii, ca întotdeauna, apăreau la fereastră să ceară de mîncare. Ascultam împreună gînguritul lor cu gîndul pe alte meleaguri, în alţi ani. Pîndind culcuşul pufos al vorbelor ei de alinare, ca prin minune, revedeam copilul neînţeles şi trist de altădată. Cînd se supăra, cînd nu vroia să mă primească, mă lăsam luat în braţe de Garoafele care se ridicau brusc din pămînt şi-mi striveau nasul. Cîrciuma de pe strada Garoafelor: să ne bem minţile, camarazi, azi satani, mîine căpitani, olé! Lăsam în urmă, pe tejghea, solda vrăjită de ocheadele iuţi ale fetei făurite din pahare. Salutare, am băut un şnaps: trotil! salutare, că ne caută patrula! Cioburile pe care doar beţia vîrtoasă, chipurile soldăţească, mai era în stare să le împrăştie în minte, ca pe un mirific mozaic, mă zgîriau. Sîngeram pe dinăuntru la gîndul că ar trebui s-o las în pace, că iubirea mea nu are sorţi de izbîndă în împrejurările date. Degeaba mă refugiam periodic pe celălalt tărîm, cel îmbîcsit cu planşe, unde continuam să înalţ un oraş prodigios, casă de casă, stradă de stradă, plesnind de prosperitate, ameţitor. Născocisem şi un parc dichisit, estetic vitalizant, o odihnă a sufletelor zbuciumate, ce să mai... Pierdeam zile întregi schiţînd cu ardoare clădirea la umbra căreia mă adăposteam cînd supărarea mă copleşea, clădire cu şase etaje dispuse într-un fel de zigurat, ale cărei hornuri străbătute de cizelate adînciturі completau în mod cu totul original motivele florale ale ferestrelor îngropate alternativ... la etajul întîi o suită de balcoane închise nu încetau să mă uimească: încercuiau zidurile ca o splendidă broderie, deşi erau adăugate succesiv de locatarii în exces, cu mult după finisare. Asta mă entuziasma, faptul că nu cineva de meserie, ci o mînă de amatori întregiseră ansamblul, ghidaţi de nevoie, dar şi de nevoia de frumos. În rest, nu făceam decît să visez la viaţa pe care aş fi dus-o dacă aş fi luat-o la timpul potrivit de nevastă, cîte oraşe aş fi terminat cu ea alături, ce pierdere, atîta lume fără adăpost ar fi dorit să ne iubim ca să iasă totul bine, ehe, zece mii de nopţi odihnit cu capul pe pieptul ei: zece oraşe ideale. În ce ritm s-au dus toate de rîpă. Dar ea trece încă, încă iese din parc, cu umbreluţa pe umăr şi vîntul îi schimonoseşte silueta în vreme ce sirena din turla bisericii prinde glas. Oare de ce se înăbuşea, tremurînd, cu un mănunchi de vorbe... erau vreo cinci-şase cuvinte civile, umflate pe ici-pe colo cu tot felul de adăugiri cazone. Din pojghiţa de gheaţă crescută ca un arc triumfal deasupra gurii picurau stropi lacriformi. Doar fulgii şuierînd bezmetici mai tulburau locul unde alunecase. În mijocul suprafeţei albe, prăvălite între orizonturi, cavalerul doborît la pămînt, neştiut, nedorit de nimeni, cu sufletul greu, atîrnînd ca un lest, se pregătea să moară. Ochii erau pe cale să înţepenească deschişi spre cerul neliniştit, pudrat cu explozii violete.

Jucaria
de Florin Slapac

© cartea.info, 2004

Jucaria
de Florin Slapac

Deci, Alexandru îşi trage gulerul peste ceafă, lăsîndu-se furat de legănarea mîrţoagei care nu conteneşte să dea din cap ca un om nedumerit, împungînd aerul greoi cu botul, întorcînd cercetător ochiul teleleu, cerşind parcă privelişti mirobolante, privelişti cu garduri vii, fineţe, iarbă suculentă. În mintea fragilă, de cristal a acelui centaur rătăcit lumea se schimbă la faţă. Copacii rari au în vîrg semne tainice, cuiburi de păsări sticloase. În zare, printre vîrtejuri argintii, se rostogoleşte după astre umbra ciufulită a unei aşezări. De o parte şi de alta a drumului, în prelungi şanţuri îngheţate lumini stăruitoare scapără scurt. Alexandru îşi răzuie genele ninse cu unghia, clănţăne, pîndind o iminentă, crede, prăbuşire a pămîntului în el însuşi. Pătrunde pe străzi iscodind pe sub sprîncene luciri de baionete inamice, descălecînd la fiecare colţ, pipăind spărturile trotuarelor cu vîrful cizmei, adulmecînd molima ce pare să fi cuprins casele mohorîte. Uneori, în urma lui, copitele calului tras de căpăstru topesc zăpada şi dînd de piatră, bocănesc. Par singurele semne ale vieţii, ţîşniri timide, mereu sparte de vînt, împletite cu răsuflarea aproape caldă a animalului care, vibrînd în carcasa lui tăbăcită, nu are curajul să se uite în altă parte decît în spinarea călăreţului. Un iz de cimitir luat de ape îi dezveleşte gloabei dinţii, crîmpoţindu-i buzele într-un rînjet temător. Alexandru se opreşte din loc în loc, aşteptînd izbitura botului în ceafă: un abur cald răzbate prin dublura gulerului lipicios. Arcurile încordate ale unor făpturi de gheaţă care stau la pîndă foşnesc ca şi cum săgeţile ar fi gata să-şi ia zborul. Mesaje luminoase, trimise din vîrful unor lănci, de pe meterezele unor bastioane tocite sub pintenii violenţi ai timpurilor, cască brusc negura, împrăştiind pumnul de fulgi ce plutesc deasupra cercetaşului singuratic. Ploc-zîî-ploc! răsună copitele hîţînînd ţurţurii tăioşi care ameninţă să se prăvălească şi să taie capul. În jgheaburile drumurilor clipoceşte o materie albă şi grasă ca laptele unei femei. Alexandru se apleacă, bîjbîie, smulge cîte un pumn de zăpadă. Îşi şterge fruntea. Îşi freacă mîinile. Pe măsură ce înaintează, urmele palmelor trase de război aşezării devin tot mai late. Casele par monumente megalitice. Pe coloane buboase, tencuiala fumegă brăzdată de răni adînci, găuri diforme după care se poate ghici calibrul armelor nu de mult folosite. O firmă de tablă, de-a lungul căreia cîteva litere scorojite sclipesc palid, se loveşte fără încetare de tocul unei uşi de prăvălie făcută praf şi pulbere. Ecoul prelung, asurzitor, seamănă cu un schelălăit de căţel călcat pe coadă. Şoapte nedesluşite se încrucişează purtate de rafale. Cîte un chepeng de canalizare se ridică de o palmă. Feţe hidoase, mascate, apar şi dispar fulgerător. Ochi sperioşi, ca nişte pui pierduţi de sub cloşcă, licăresc.

Cîţiva membri ai Gărzii trec în galop pe mijlocul străzii, silindu-l pe Alexandru să se lipească de coloanele ţepoase. Deasupra, un biplan singuratic tîrăşte zorii după el, bîzîind, tuşind. Priveşte: văzduh magic unde se poate dezerta fără urmă, cu gîndul. Dîre de fum murdăresc fulgi. Un felinar rămas aprins - o celulă încă vie a creierului lui Esculap! - pîlpîie deasupra unei farmacii ruinate. Unul din călăreţii care tocmai dau năvală, silindu-şi calul să facă opturi printre mormanele de cărămizi fumegînde, îl ia la ţintă cu pistolul. Felinarul se stinge. Călăreţul, mulţumit de ispravă, se apropie de Alexandru. Îl săgetează cu ochii aproape în lacrimi de atîta concentrare. Felicitări, brav cercetaş! strigă el. Punctul stategic este iar în mîinile noastre. Azi se bea pe săturate! Trăiască Generalul K.! Şi o zbugheşte în susul străzii, ca fugărit.

Alexandru s-a înţepat într-o desfăşurare neaşteptată de sîrmă ghimpată, brusc descolăcită. Datorită ecoului împuşcăturilor şi-a petrecut prevăzător, după cum fusese învăţat, cureluşa căştii de oţel pe sub bărbie. Jur-împrejur, grupuri de soldaţi transportau cu sîrg butoiaşe pîntecoase. Apăreau rînjind din măruntaiele depozitului abia spart şi, împleticindu-se, le rostogoleau, dacă nu erau în stare să le ducă în spate, pînă este drum unde, obosiţi, se întindeau, trăgeau un glonte, făceau o gaură şi deschideau gura. O vreme rămîneau nemişcaţi, cu ochii ficşi, ca morţii. Ceva mai încolo, uşile unor solide magazii tremurau după fiecare lovitură de cizmă, atente la revărsatul mărfurilor şi al şobolanilor hotărîţi să se mute. Alte grupuri, mai sprintene, se apropiau vertiginos. Mînau din spate şi din flancuri o turmă compactă, fremătătoare, buimacă. Porcii scormoneau cu rîtul peisajul înţepenit în aşteptare, se bălegau în voie guiţînd ca apucaţii, dădeau buzna în carcasele măcinate de intemperii ale bucătăriilor de campanie. Brusc înveselită, fanfara ataca icnind un marş deosebit de inimos. În ritmul lui brigăzile special antrenate ale sacrificatorilor, cu mişcări suple, sigure, de măcelari cu vechime, unduiau cuţitele reglementare. La un semnal ţîşnit dintr-o goarnă înfundată cu scuipat, s-au pus pe treabă. Spintecau la unison, în măsura de patru pe patru, burţile durdulii, fandau în jurul pulpelor muşchiuloase, scoteau maţele la aer printr-o simplă apăsare de gros arătător, îşi vîrau nările în colcăiala rămăşiţelor nemistuite, gîdilau cu perii din nas umflata băşică, rostogoleau nenumărate spline în pietriş, despicau şuncile în două, în patru, în opt, retezau urechile ce li se cuveneau după indicaţiile exprese ale ordinului de zi, grăbindu-se să le atîrne în piept, printre decoraţii. Aşchii de carne, fîşii de şoric pîrlit cu scuipătoarele de flăcări, zburau fumegînd deasupra capetelor, trezindu-se înfulecate înainte de ultima tresărire. Sîngele rîtanilor ţîşnea spre înalturi mai ceva ca din tun. În oglinzile ochilor, carnea înfiptă în baionetă sau în vîrf de cuţit trecut de vîrsta primei rugini se reflecta ademenitor. Terenul se desfăcea ca o floare carnivoră, înghiţind de-a valma cărnăraia şi valurile de alcool. Bucăţi grase, în toată splendoarea lor suculentă, îmbrobodeau găurile gurilor. Bătrîni gornişti aruncau în slavă instrumentele de suflat împărţind în balta lor sîngerie carnea macră, fragedă, cu dulăi betegiţi cîndva de schije. Limbile plescăitoare se lăsau linse de asperităţile şoricului, de copitele gelatinoase, de ugerele adipoase, de guşile creţe, de cozile îmbîrligate şi pîrlite la vîrf. Muştele stîrnite se ridicau de pe caii Gardienilor, se repezeau pe tabla încinsă

a bucătăriilor de campanie, găurind metalul, scufundîndu-se în maţele calde, tîrîndu-se cu aripa arsă pînă-n străfundul rinichilor umezi, înecîndu-se în dîrele de bale, în năclăiala sudorilor. Sacrificatorii zvîrleau la întîmplare, din vîrful cuţitului, măruntaie alunecoase. Unde cădeau izbucneau certuri. Flăcările înteţite sfredeleau tăriile. Sîngele, băltind, prindea nervuri, răspîndind un miros de luptă abia cîştigată, nervuri în împletitura cărora se prindeau burţi negre de motani scotocitori. Aerul dens, răsuflînd pofticios, fîlfîia ca o flamură scuturată vitejeşte. Cîte un veteran grăbit, sufocat cu cine ştie ce halcă, stătea să-şi dea sufletul, privind cu ochii rotunjiţi de spaimă cum, din rîtanii spintecaţi, fantome în uniformă săltau gemînd, pierzîndu-se ca pulberea în văzduh. Fîl! Şi oşteanul murmura grăbit în gînd un verset două, despre porci şi diavoli... Vîntul speriat făcea cale-ntoarsă. Pe coama lui călătoreau ţipete urîte, ecoul grohăitor al unor animale cu rît.

Peste drum, de pe o targă murdară, lepădată pe prima treaptă a unor aparent impunătoare scări de piatră, un rănit făcea semne cu mîna către cer. Din spatele lui, furîndu-i privirea, apăru alergînd împleticit, pe uşa clădirii cu etaj rămasă întreagă ca prin minune, o femeie fără straie, cu gîfîitul şters de vînt: arătarea de pe alt tărîm, maiestuoasă, albă, cu sînii hurducaţi la fiecare pas uşor. În urma ei o ceată de viteji, cu mici butoaie la spinare, dădea iureş. La comanda bolborositǎ a cuiva, şi-au lepădat poverile, cu grijă să nu spargă nici o doagă, şi au dus armele la ochi. Pfiuu-Pfiuu! Părul umed al femeii ajunse aproape de capătul celălalt al ruinelor deschise ca o gură hohotitoare a mai săltat o clipă, unduind precum coama unei iepe rătăcite din poveste.

Soldăţimea ameţită năvălea pe scări în sus. Mînînd-o din spate, trăgînd aiurea cu pistolul, un membru al Gărzii vocifera înveselit:

Hai-hai, pas alergător! Trăiască Generalul, că azi a ordonat sărbătorire!

Tropăind pe scări, izbeau cu putere uşa care nu scîrţîia şi nu opunea rezistenţă. Se opreau în prag, arşi de valurile tutunului ars şi clipeau extaziaţi. În semiîntuneric, mişunau deja făpturi cu ţepii din obraz prinşi în reţele de funingine, cu gleznele înfăşurate în cîrpe, cu ciorchini de grenade în jurul mantalelor kaki, roase. Cizmele călcau peste şervetele imaculate încă, risipite pe duşumea. Strigăte triumfale înţepeneau timpanele, în vreme ce noii veniţi încercau să se aşeze, să pipăie scaunele aspre cu turul pantalonilor. Rîzi! rîzi măcar acum! S-ar fi putut crede că soldatul Alexandru rostise asta la repezeală, doar că schimonosirea feţei lui dezminţea această părere, o făcea de necrezut. În spatele tejghelelor lungi se hîţînau rafturi cu sticle ce tresăreau, atingîndu-se, sub adierea îndepărtată, nefirească, a unor lovituri de tun. Dar tunurile rămăseseră afară. Împrejur nimeni nu-şi mai aducea aminte de ele sau încerca să nu-şi aducă dînd repede peste cap paharele butucănoase, mereu pline. Terminînd de plescăit căscau ochii îndelung la bujorul brun-roşcat răsărit în colţul cel mai puţin sumbru al încăperii, fără să ştie că-i bujor, fără să ştie că-i hîrtie. Văduva cu faţa ca o pîine care bîjbîia pe aleile înguste dintre scaune, "trebuie să fie neapărat o văduvă că prea e veselă", acoperea vîrful clondirelor cu podul palmei, ca şi cum ar fi transportat lumînări şi i-ar fi fost teamă să nu le stingă, să nu se trezească în tenebre. Cei rămaşi fără loc adulmecau conţinutul paharelor, încreţindu-şi nările îngheţate, păşind cu neîncredere, fluturînd temători bilete de voie expirate. Clădirea era înaltă, cenuşie, austeră, sărăcăcioasă, dar şi muzicală, cu profundă rezonanţă chiar. Nici un rîgîit nu rămînea fără ecou. Noii veniţi se încovoiau, se îngrămădeau unii-ntr-alţii, alcătuind treptat o masă compactă, kaki, amorfă. De pe scara întortocheată, lustruită, umedă, cobora la dat curaj, la înteţit fluierături, aprinsă în obraji, în pas de gîscă grea, o cochetă în rochie de mătase lungă, străvezie, amăgitoare, fastuoasă, crăpată, sublimă, carnivoră. Cîte un strigăt scurt, ca un sughiţ, îi sfîrteca făptura. Bravii îşi ascultau aiuriţi inima: chiar bătea! chiar mergea! chiar răsuna! Unii izbeau admirativ în doagele butoaielor cu pumnii. Mîinile se întindeau împreunate ca pentru rugă spre castroanele reci, spre mormanele de carne acoperite cu o crustă prăfoasă, verzurie.

Umbla vestea că însuşi Generalul K., în fruntea statului major, sărbătorea sus, la etaj, evenimentul.

Butoaiele golite au bubuit deodată la unison, asurzitor. Luat prin surprindere Alexandru a scăpat gamela plină din mînă. Aplecîndu-se, a zărit pasărea mare, murdară, chircită sub masă, care îl privea batjocoritor în timp ce îşi trăgea ciocul în formă de sabie de-a lungul oului însemnat cu dîre sîngerii, ţinut între ghearele puternice. Instinctiv soldatul a sărit în picioare. O fustă ferfeniţă, o caschetă ruptă au acoperit, oprindu-şi o clipă zborul, chipul posomorît. O femeie mucoasă a început să cînte, răspîndind cu ochii închişi confeti colorate peste cei care îndrăzneau să se ţină strîns şi să ţopăie. Îndreptîndu-se către fereastră, rîcîind cu unghia în susul obrazului, Alexandru şi-a dezlipit cu dificultate o boabă de hîrtie: o lacrimă de copil bătrînicios, rotundă, unsuroasă. Hohotele se înteţeau. Cîte o sulimenită asudată, plumburie, cobora scările. Un membru al Gărzii, călare încă, desfunda alte butoaie cu pistolul. În răstimpuri, mîinile îi alunecau grele pe lîngă corp şi armăsarul necheza a pagubă. Alexandru îşi lăsă privirea să cadă, grea. O firimitură de gheaţă i se topea în botul cizmei. Trăiască! a strigat brusc înveselit un soldat necunoscut. Alte strigăte, cînd tînguitoare, cînd ascuţite ca nişte vîrfuri de săgeţi, răbufneau prin colţuri. Aprindeţi lumînările! Şi lumînările se lăsau aprinse. Lîngă scările pierdute-n pîclă, cu faţa ca o ciupercă peticită, un veteran trăgea cu furie de nasturii metalici ai mantalei care nu mai vroia să se descheie. O sudoare vîscoasă îi îneca trăsăturile. Stoluri de confeti îl căutau, astupîndu-i strîmbătura. Umbra lui, hăituită aprig de lumînări, speria pereţii. O cochetă durdulie se tot apropia de fereastră. Mă cheamă Kati, şoptea, cu buzele larg desfăcute. Umflata Kati păşea unduitor, perpendicular pe linia privirii soldatului Alexandru. Perle într-un lighean cu smoală, cuvintele ei. Pentru o clipă i-a zărit pata cheliei din creştet. Nu era nici pe departe albă pielea aceea. Sughiţa străina. Din ce în ce mai aproape.

Îmi tot întindeam gîtul amorţit, - s-a trezit vorbindu-i - adulmecam animalele care îmi dădeau tîrcoale, poate şoareci de cîmp, poate lupi, eram bîntuit de bănuieli, înţelegi? nu în privinţa stării mele jalnice, nu, ci în privinţa lucrurilor care îmi mai rămăseseră de înfăptuit, cineva, mă străduiam din răsputeri să aflu

cine, se aştepta să duc la capăt o ispravă oarecare şi eu încercam să-mi stîrnesc dorinţa de a o duce, începeam să înţeleg chiar versiunea aceluia, versiunea cea vastă, tocmai cînd altcineva s-a apucat să tragă, o dată, de două ori, de patru ori, am sărit şi m-am îngropat în zăpadă în timp ce ţiuitul acelor gloanţe îmi zăpăcea meditaţia, îmi presăra zgură pe creier. Gardienii au trecut în galop prin apropiere, i-am recunoscut după chiuitul sălbatic, mîrţoaga mea simţindu-se abandonată vroia să-i urmeze, era gata-gata să treacă peste mine, am ridicat mîna, nu să-i salut, ci să-i înduplec să mă aştepte, să mă scutească de singurătate, dar pe ochelari crescuse gheaţa, semnalam într-o direcţie greşită, mă tîram mai adînc în zăpada mocirloasă, aş fi vrut să fac ceva deosebit, să mă ridic în picioare şi să-i somez, să le strig ceva în faţă, dar, mi-am zis, la ce bun, ajunge, toate se petrecuseră de-a-ndoaselea încă de la început, la ce bun? zîmbete fără nici o noimă îmi crăpau ţurţurii de la gură, unde-i taică-meu să mă vadă, îmi ziceam, presimţind că dacă aş fi reuşit să mă ridic m-aş fi azvîrlit iar în acelaşi vîrtej, de care îmi era teamă, îmi era teamă şi de cel care odinioară îmi fusese egal, de un altul ca mine, santinela eternă care-mi făcea cu degetul, în spatele căreia stăteau la coadă, gata să mă ia la întrebări, cei cărora, de voie de nevoie, le făcusem rău. Căzusem cu faţa în sus. Ochii îmi erau pe cale să înţepenească spre cerul sur, pudrat cu explozii violete. Eram sigur că mor. Mă şi vedeam întins pe masă, înconjurat de cunoscuţi şi rude, auzeam freamătul lumînărilor aprinse care fumegau, dar nu prea cine ştie ce, răspîndind o atmosferă plăcută, intimă chiar, termometrul agăţat cu dibăcie de un cui lucios indica perfect numărul gradelor corespunzătoare unui priveghi reuşit, crede-mă. Un cîine lătra sacadat în preajmă, rîcîind izvorul de lacrimi care-mi stătea în gît. M-am apucat să plămădesc cu mîinile îngheţate, din grămăjoara de zăpada, un oraş, da, oraşul, ar fi fost şi păcat să nu încerc, aveam atîta materie primă la îndemînă, numai că, pe măsură ce bătătoream locul, pe măsură ce alcătuiam îndrăzneţe edificii, zidurile o luau razna, şi în loc de oraş ieşea un labirint scîrbos, jur-împrejurul meu, o cazemată înţesată cu coridoare fără capăt. Nu înţeleg de ce, fir-ar să fie, eram doar atît de bine intenţionat! Greşisem oare pe undeva? faţă de cine oare? Alţi Gardieni treceau prin apropiere, în galop, cutremurînd pămîntul, speriind pînă şi cîrtiţa care se încălzea sub mine. La asta se adăuga şi insistenţa profetică a ninsorii. Nu mai aveam puterea de a vrea să mă ridic şi nici dorinţa de a ajunge undeva. Botul zăpezii, în care mă crezusem în siguranţă, mă înghiţea cu lăcomie. Mă cuibăream mai cu poftă, pîndind interesanta apropiere a raiului. Chiar îmi propuneam să iau aminte, aranjîndu-mă cît mai comod, pe partea cea mai umedă. Reţeaua obosită a gîndurilor, blocată de o amplă doză de amărăciune, mă cufunda într-o mlaştină adîncă, mişcătoare, din ce în ce mai întunecoasă. Un deosebit de piţigăiat glas de sanitar însă m-a trezit din morţi, m-a readus pe pămînt. Mi-a zgîit ochii cu unghiile lui împuţite. La ce bun? atît de bine rătăcit fusesem în labirintul de zăpadă care începea să mă topească...

Alexandru a întors capul. De ce-i vorbise? Un biplan nou-nouţ trecea prin cadrul ferestrei risipind peste ruinele sluţite bombe inutile.

Un' te uiţi, frumosule? a şoptit umflata Kati, căznindu-se să vadă mai bine, ridicîndu-se pe vîrfuri.

Cîţiva militari făceau pariuri, glasurile nervoase acopereau susurul femeii. În jurul meselor pe jumătate pline se fugăreau doi luptători de ocazie, scrîşnind, grohăind. Odată cu răsuflarea, confeti zburătoare intrau şi ieşeau printre buzele lor căscate după aer. Pumnii experimentaţi loveau cu mare pricepere. Încurajările celor din jur creşteau vijelios în intensitate. Pîcla îngroşată răzuia gîtlejurile, bulbuca ochii. Sunete ca de vioară, înalte, bine legate, îi făceau pe mulţi să tresară. Alexandru, îndoindu-şi peste măsură trupul încă rigid, încă înfrigurat, întindea braţul de-a lungul mesei, pipăind suprafaţa neregulată, ca şi cum ar fi căutat să adune firimituri. Chiar apăruse un violonist gîrbovit acolo, ţinut în frîu de un membru al Gărzii la două lungimi de sabie. Bătrînul, cu nasturii prost încheiaţi, cu fularul peticit strîns în jurul gîtului străveziu, cu mustaţa ninsă, cu umeda căciulă clăpăugă, încerca în zadar să se ascundă după instrumentul subţire, să se ferească de copitele calului. Îi era lehamite de tot, lăsa el să se înţeleagă cîntînd. Melodia picura tristeţe în vasta încăpere. Feţele învingătorilor vremelnici căpătau trăsături neliniştite, abătute.

Alexandru luă paharul întins de zîmbăreaţa Kati, trase o duşcă, se scutură. Măiastră zi de februarie! Arsura îi sfredeli pieptul ca o împunsătură de baionetă. Rîdea umflata Kati, turnîndu-şi în joacă, mult. Ridica foarte sus gamela cu amîndouă mîinile şi îi golea conţinutul. Pînă la fund, uite! striga rîzînd, fără rost. Apoi îşi aruncă în sus bocancii soldăţeşti. Uşurată, făcu vreo cîteva piruete. Întruchipa ea oare priceperea lumii de a o scoate în cele din urmă la capăt? Observînd că vesela femeie îi ajungea la gură cu urechea, Alexandru se grăbi să profite. Se trezi descriind în detaliu, din aproape în aproape, fluvii şerpuitoare, economicoase, viitoare oraşe aşezate în salbă, cînd pe un mal, cînd pe celălalt, de-a lungul lor. Căile de comunicaţie, al căror perimetru îl regulariza prin intermediul unor cunoştinţe cînd vagi, cînd bine puse la punct, îl transportau în zări albastre. Grandoarea planurilor îi încălzea coardele vocale. Plutea, uşor ca un fulg, fără să se mişte de pe scaunul afumat, lovindu-se uşor cu buricul arătătorului peste tîmplă. Înălţimea noilor clădiri, fixată la diferite cote experimentale, raportarea fără cusur a volumelor la spaţiul amplu, generos, îi dădeau ghes să ajungă tot mai departe, să presare în drum domuri, turnuri paralele, planşee ciupercă, galerii circulare, cupole aurii, într-un ansamblu cu desăvîrşire echilibrat, al cărui efect vizual, în ochi de pasăre, pentru el cel puţin, dar poate că nu numai pentru el, părea de o sută de ori mai euforic decît efectul băuturii. Ideile se înlănţuiau cu repeziciune, o temă amintea automat de o alta, într-o efervescenţă de zile mari, amintind de discuţiile interminabile de pe culoarele şcolii de arhitectură dintr-o altă viaţă, parcă. Nu mai ţinea minte nici numele, nici chipul vreunui coleg, deşi parcă le vedea umbrele lovindu-se unele de altele, nişte speculaţii abstracte cufundate în speculaţii abstracte, greu, dacă nu imposibil de pus la suflet. Romantismul geometric îi făcuse rivali? Plănuiau aiurea să pună la adăpost lumea care avea nevoie de puţină ordine, de intimitate

bine plătită. Fiecare întrevedea cîte un remediu durabil, din piatră solidă, pentru indiferent ce boală a secolului. Îşi împărtăşeau unul altuia nume cu teribile rezonanţe, culese din cărţile cumpărate cu banii părinţilor care aveau de unde să dea: Aquila, Camaiore, aşezări urbane cu efect de unguent pentru organul fonator. Un simplu nume, Villifranca di Verona de pildă, îi înfiora. Renaşterea luminii diafane! Formula transparenţei! Speranţa trăiniciei! Ce zile! Ce nopţi! Încă puţin şi visele aveau să se împlinească. Ofiţerimea, cu mustăţile şi fireturile ei, le făcea însă concurenţă puternică. Erau de altfel îndemnaţi din ce în ce mai insistent să îmbrace mantaua, să încalţe cizmele cu scîrţ, să lase mîzgălelile şi să îmbrăţişeze bărbătească, ordonata carieră. Sabia, în locul creionului, teaca în locul colii de hîrtie! Curînd mulţi au putut fi admiraţi pe aleile parcului principal, pe unde îşi fîţîiau uniformele şi pintenii, mîndri de moartea care li se pregătea. Nu a rămas din ei nici măcar o plăcuţă de marmură, cu numele şi anul terminării unei lucrări oarecare. Nu a rămas decît, poate, amintirea poveştii ieftine, bune de comentat seara, în cazarmă: o fantomatică femeie care aşteaptă, pîndeşte clinchetul pintenilor eleganţi, din spatele draperiilor volănate, sus, într-o inevitabilă şi pitorească mansardă, o Aurelă pentru fiecare, în budoarul căreia se puteau lăsa orbiţi, sprijinindu-se pe furiş în teacă, etalîndu-şi plini de vervă cunoştinţele dobîndite în trecere, orbiţi de culorile vii ale pernelor şi broderiilor de mînă atît de contrastante cu kakiul ordinar al uniformelor.

Ridică ochii: umflata Kati se îndepărta, se apropia. Îşi puse ochelarii. Luînd deodată în stăpînire încăperea încetoşată, împunsă ici-colo de flăcările pătrunzătoare ale lumînărilor, se roti pe scaun, privind cu falsă aviditate chipurile celor din jur, apăsîndu-şi cu palma sfrijită agitatul măr al lui Adam. Plămînii lui pîngăriţi se scuturau ca nişte rufe ude. Pe vremuri arătam mult mai bine. Mai ales atunci cînd studiam arhitectura... Repeta aceste cuvinte ori de cîte şi le amintea, oricînd avea răgaz pentru a înşira două-trei vorbe. Spunea ceva, murmurînd, şi blînda Kati, cu buzele răsfrînte în formă de inimioară, culegînd cu graţie pahare răzleţe, poticnite în asperităţile meselor presărate cu mucegai. Purta veşminte zdrenţuite, suspect de vaporoase.

O privea ondulînd ca o fantomă prin tenebrele coridoarelor înguste, pradă unui vînt mistuitor sub mîngîierile căruia tablourile --da, tablourile! - ce o încadrau se lăsau admirate anevoios de rătăciţii ce lepădau pe alocuri cîteva şoapte, zgîriind tăcerea care o aureola, majoritatea păreau alungaţi înăuntru de zloata supărătoare, pantalonii şi fustele stropite cu noroi dădeau concreteţe pereţilor austeri, scărilor pe care păşeau mulţumiţi, atotcunoscători, cu pălării de culoarea lunii, cu mişcări somnolente de arahnide care merg la sigur, cutreierînd avizi din treaptă în treaptă holurile diferite ca nivel, bărbaţii vorbind din colţul gurii, atenţi la freamătul rochiei neastîmpărate pe care Aurela o unduia de colo colo, nu puţini, ponosiţi de umezeală, se ţineau la o parte, holbîndu-se de pe margine cu sfială, cu grijă să nu păteze covorul molicios, pîndind o poziţie cît mai bună, joacă de plozi ţintuiţi în jurul unui foc, căci ea de bună seamă răspîndea lumină, căldură, vraja unei ocrotiri mătăsoase, nimeni nu cuteza să se desprindă de roiul din preajmă, toţi, în ciuda prestanţei, în ciuda greţoaselor convenţii, se lăsau lent cuprinşi de mrejele ochilor ei adînci care se potriveau atît de bine cu rochia vaporoasă, complicată, apa murdară, scursă prin colţuri îi atrăgea mereu atenţia, obligîndu-l să piardă secunde preţioase în căutarea unei poziţii convenabile, se prefăcea că priveşte un tablou înfăţişînd o domnişoară cu părul văluros, parcă abia scos dintr-un rîu, cu obrajii supţi şi palizi, cu o denivelare fermecătoare a liniei nasului, cam pe la mijloc, înflăcărîndu-şi de zor imaginaţia sărăcită, pînă ce Aurela îi adresa un zîmbet fin şi semnificativ, oglindit în fereastra nămoloasă, de ce este îmbrăcată în negru? îi auzea şuşotind, cum? ţine doliu oare? şi asta îi dădea ghes să-şi cîntărească îndrăzneala, să pună capăt nerăbdării, să întindă mîna rigidă...

Kati i-o prindea în mîna ei, i-o plimba pe gît, pe trupul moale. Îşi lipea buzele reci de obrazul lui fierbinte. Apoi, rîzînd mînzeşte, jucăuşă, se îndepărta iar, pendulînd din şoldurile primitoare, aranjîndu-şi părul din mers într-un coc vizibil de la mare distanţă.

Multă lume, lume care se izbea în treacăt fără să-şi ceară scuze, molfăind, sorbind, transpirînd, cu ochii pe cocul Aurelei, care sălta tocmai în celălalt capăt, sau pe masa aproape golită în mijlocul căreia mai tresălta o bucată de carne, ba nu, o felie de budincă unsă din belşug cu dulceaţă de cireşe amare, o dorea, îi era foame, dar ceilalţi păreau supăraţi pe el, îl priveau pieziş, nu îl salutau, se prefăceau că nu îl bagă în seamă, ei şi? cînd i se părea că o zăreşte, parcă după ce scrutase o mare de oameni din vîrful unui copac, uşurat, se făcea şi el că nu-i observă, întindea hotărît mîna spre felia unsuroasă, atent totuşi la susurul cuvintelor, la bocănitul uşilor cînd închise, cînd deschise, prinzînd în treacăt cîteva crîmpeie din cîntecul nostalgic al unei femei, duse cu gîndul, uşoare: căpitane de vapor, deschide uşa că mă omor! lumea bulbucată întorcea capul, aplauda, şi Aurela atingea pianul cu vîrful degetelor odihnite, zgîndărindu-i nerăbdarea.

Prin surprindere, un membru al Gărzii ordonă de pe cal:

Hei, tu, ăla, ochelaristul! ia butoiul de colo şi urcă-l urgent la superiori! Fuga-marş!

Lasă-mă! a exclamat umflata Kati ciupită pe neaşteptate.

Călăreţul se descotorosea rînjind de confeti, cu gesturi largi, obscene. Cei din jur îl priveau fascinaţi. Şi răsuna un hohot! Şi răsuna într-adevăr un hohot.

Alexandru, cu butoiul în braţe, se întoarse înainte de a călca pe prima treaptă. Ridicată în şa, de acolo, Kati părea o marionetă trasă pe sfori, o păpuşă cu ochi de culoarea ametistului, violeţi, cu părul ciufulit, cu mîinile simultan înălţate.

La etaj, colonelul Albert îşi zbuciuma de zor palmele, propunînd o straşnică reorganizare în vederea tăbăruirii butoaielor. Aşezat ca nimeni altul în centrul vastei încăperi, cu fundul în braţele unei statui mutilate de rafale grupate patru cîte patru, ca într-un fotoliu, Generalul K., ridicînd o sprînceană, tuşi semnificativ înainte de a-şi da verdictul. Cuvintele i se prelingeau prin cotloanele marmurii vătămate. La

cîţiva paşi de statuie, petulant, trebăluia de zor un barman în carne şi oase, cu ecusonul la vedere. Aflîndu-se într-o euforică stare de ebrietate combinată cu un fulgerător acces de reumatism, nu avusese timp nici măcar să-şi ordoneze năvalnicele socoteli privitoare la sticlele vîndute, ori sparte, ori furate, că se şi trezise înhăţat de gheara capricioasă a setosului inamic. Aşa că, surescitat, burtos, coţcar, vărsător din cale afară, colaborînd cu spor la veselia generală, îşi dădea osteneala, zîmbind şăgalnic, să servească la fel ca pe vremea uceniciei făcute cîndva în popote ilustre, ba chiar în cochete braserii cu terasă, de peste mări. Pereţii cabaretului proaspăt luat cu asalt erau împodobiţi cu înfloritele reţete ale picantelor şi exoticelor sale cocteiluri. Un gradat îl supraveghea suspicios, cu arătătorul prins cu lipici de trăgaciul pistolului cu ţeavă lungă, îndemnîndu-l din ochi să se întreacă pe sine. Asta şi făcea, nu fără anvergură. Se îndoia de mijloc, îşi arunca braţele pe tejghea, ridica nasul, pipăia un vetust lot de sticle, retezînd ca o adevărată secerătoare mecanică dopurile unor clondire prihănite cu nu mai mult de două săptămîni în urmă, amarnic se căia pentru asta, prihănite cu ceai indigen şi colonie de contrabandă.

Smirnă!

Barmanul a înţepenit cu degetele încîlcite la un milimetru precis de burta unui pahar, în poziţia clasicului bobîrnac executat de experţii veritabili fără pic de ochire spre celălalt capăt al tejghelei unde urma să facă haltă neştirbit. Cîteva muşte, găsindu-l pe plac, îi explorau la repezeală nările şi urechile.

Miroase a smirnă, pe legea mea! cuvînta însuşi Generalul K., admirativ, cu nasul într-un pocal borcănat.

Destinzîndu-se, expertul îşi slobozi arcul bobîrnacului încîntat că cel puţin la bar nu era decît ofiţerime. Musafirul simţit îşi lasă bocancii cu noroi în prag, ce dracu.

Generalul, rîgîind, sugîndu-şi dinţii, coborî din braţele statuii şi, atras de izul preparatelor, se întări cu coatele în tejghea, încercînd amuzat să-şi privească vîrful nasului la fiecare înghiţitură.

La un semn, lăsîndu-şi glasul să răbufnească ţiuitor ca dintr-un cazan cu aburi cu supapa defectă, un ofiţer blond începuse să cînte. Barmanul îşi dădea capul pe spate, arătîndu-şi dinţii, răsturna garafe, amesteca lichide cu meşteşug, plesnind bucăţile de gheaţă cu o asemenea pricepere încît făceau fix trei salturi şi cădeau drept în inima paharelor. Cu infinită grijă, umplea în răstimpuri boluri de porţelan cu fructe paradisiace. Generalul, aparent cucerit, şi-a ridicat brusc coatele de pe tejghea şi printr-un ordin scurt, la obiect, a trimis de băut şi santinelelor. Barmanul a tresărit cu o asemenea violenţă încît bruma din vîrful degetelor s-a transformat pe loc în vapori. Răsuflarea Generalului era în stare să ameţească un întreg stat major. Ordinul acela răcnit pe un ton grav amestecat cu o notă mai ascuţită avea să rămînă veşnic în memoria viitorilor veterani, fără doar şi poate. Corpul ofiţeresc, intuind asta, s-a grăbit să-şi exprime admiraţia slobozind urale pe măsură.

Hmm... a găsit cu cale Generalul K., plăcut surprins, să adauge, rotindu-şi ochii de culoarea oţelului, încreţindu-şi pielea frunţii... bravii noştri luptători o merită cu prisosinţă. Sînt convins de altfel că voi, viteji de frunte, nu veţi mai tolera de acum încolo nici un fel de repaus pînă la victoria finală, pînă la recucerirea Coloniei noastre dragi, angulus ridet, şi poate, cine ştie, la timpul potrivit, şi a altor obiective. Nimic nu poate fi mai presus de admiraţia noastră, a tuturor, faţă de abilitatea şi curajul arătat în cursul încleştărilor. Întrevăd, în curînd, cea mai abilă, cea mai grandioasă operaţiune din toate timpurile. Miile de morţi pe care îi vom lăsa în urma noastră vor fi chemaţi să depună mărturie în faţa istoriei! Vă atrag însă atenţia să nu vă culcaţi pe laurii căpătaţi azi. Va trebui să vă trageţi bine gîndurile de căpăstru înainte de a porni la acţiunile ce se impus. Toţi cei lipsiţi de avînt vor trebui e-li-mi...

Urale proaspete îi acopereau la timp ultimele vorbe. Continua:

Curînd ne vom infiltra în dispozitivul inamicului. Vom ataca forţele acestuia cu toată hotărîrea! Fiecare poziţie , fiecare punct de sprijin vor trebui exploatate bărbăteşte. Va trebui să ne pregătim fără preget pentru lupta susţinută, îndelungată. Vom apela şi la acţiuni de întoarcere, la manevre simple şi fulgerătoare, la atacul de noapte, la lucrări genistice suplimentare, iar cînd voi crede de cuviinţă, la utilizarea din plin a forţei noastre de şoc. Ad augusta per angusta! Pentru ca trupele noastre să poată ocupa poziţii din ce în ce mai avantajoase, din care să poată executa procedee de luptă de înaltă eficienţă, este imperios necesar să nu ezităm nici o clipă, să ne aruncăm pe urmele lor ca nişte lei adevăraţi!

Barmanul, mut de admiraţie în faţa acelor vorbe de strictă specialitate, închizînd cu zgomot cuşca săltăreaţă a dinţilor, făcînd ochi dulci, sfîrîind din călcîie, destupă clondirul cel mai de soi, numai de el ştiut, stoarse cu măiestrie o fructă de origine necunoscută, înfipse un pai chiar în picătura de grăsime care plutea conform reţetei şi oferi rezultatul sforţărilor sale, nu fără eleganţă, Generalului. Acesta, cu un gest larg, care putea însemna multe, aruncă paiul, ca pe o lance, în direcţia statuii părăsite şi dădu conţinutul paharului pe gît, pocnind din urechi şi înverzindu-se la faţă. Apoi, pe neaşteptate, schiţă un zîmbet.

Ca de obicei în asemenea ocazii, bîntuit de gînduri vesele, după ce-şi epuiza subiectele preferate, după ce deschidea tuturor ochii larg spre noi victorii, după ce-şi răcea gura cu puţin lichid, oferea subordonaţilor surprize pe măsura unor reuniuni memorabile.

Momentul e solemn. Să-l cinstim cum se cuvine!

O ordonanţă prezenta onoratei asistenţe, cu înfloriturі adecvate situaţiei, cîteva trofee capturate de General în vijelioasele sale campanii, în decursul cărora căpătase o adevărată pasiune pentru jucării mecanice prevăzute cu fel de fel de roţi dinţate perfect îmbucate. Membrii Gărzii aveau ordin să confişte pe loc orice astfel de obiect. În schimb, primeau cîte o medalie bine şlefuită.

Minunea mecanicii deschidea reprezentaţia. Făcea aşa: cobora capul, mişca ochii, îşi muia pana în călimară şi se apuca să deseneze. În diverse variante, desenul reprezenta întotdeauna acelaşi personaj:

Generalul K. şarjînd cu fruntea în vînt, cu sabia deasupra capului. Păpuşăreştile mişcări ale braţelor scoteau un sunet plăcut: kling-klang! Prinse pe la încheieturi, sîrme utrafine zvîcneau, zbîrnîiau.

Generalul bătea din palme, rîzînd copilăreşte. Sau cel puţin aşa dădea impresia. Asistenţa se grăbea să îl imite.

Ordonanţa, după o ceremonioasă plecăciune, împingea cu grijă spre centrul pardoselii un alt personaj, un beteag cu păr zburlit, cu frunte lucioasă şi trup subţire, care bîjbîia deasupra unei minuscule mese de bronz. Cei prezenţi erau invitaţi să sacrifice cîte o monedă. Zburlitul prindea, în cangea care-i ţinea loc de mînă, o foaie de hîrtie, scîrţîia o dată, privea un punct anume în spaţiu. Sperietura nu era mică pentru cel care-i întîlnea ochii. Avea mărgele ca la păsările împăiate în găvane şi pleoape susţinute de fine împletituri, care clipeau, zău. Căuta îndelung pe sub sprîncene şi după ce se sătura de cercetat, kling! întorcea capul, klang! a doua oară, îşi poziţiona cangea şi se apuca să scrie cîte ceva despre fiecare, uimind cu intuiţia-i ciudată. Pe mulţi îi apuca tremuriciul, se scărpinau după ceafă, încurcaţi, cu gura uscată şi tensiunea mărită. Generalul rîdea de se cutremurau pereţii, mîngîindu-şi fălcile puternice cu o mişcare bruscă a palmei largi, păroase. Pe fiţuică arătarea însemna negru pe alb metehnele, ticurile, viciile fiecăruia, întîmplări dubioase din trecutul mai mult sau mai puţin îndepărtat , luări de mită, aţipiri în post, sforării, trageri de timp, panglicării, pactizări, dezacorduri, ambiţionări, păreri pe dos. Nu era greu de imaginat o strînsă colaborare între creatura aceea atît de bine informată şi... După ce se exhiba şi Soldatul de Fier care ştia să tragă cu puşca de oţel şi să ia la ţintă expresiile vinovate, Generalul se oprea din rîs şi dădea cuvîntul unui ofiţer în curs de afirmare. Respectivul prezenta un raport amănunţit despre felul cum decurgea pregătirea cutării sau cutărei acţiuni strategice care mijea promiţător sub auspicii atît de reconfortante.

Jos, vacarmul glasurilor desfundate se potolise. Bravii, aşezaţi ordonat, la mese, păreau că uitaseră ce căutau acolo. Afară, un tun de calibru redus îşi regla tirul.

O goarnă vigilentă nu a întîrziat să dea, hîrîind, semnalul. Uşa dublă, luată cu asalt, s-a pornit să fîlfîie ca o aripă de calul-dracului, de cîte două ori o dată: o-hui! u-hai!

Eficienţa cuvîntării Generalului K. se dovedea din plin. Semnalele trîmbiţate la intervale alese cu grijă, izbindu-se de colţurile ruinelor, încordau picioarele, îndreptau spinările şi încolonarea nu întîrzia. După ce dădeau buzna afară, în pas de voie, soldaţii înţepeneau, şiruri după şiruri late cît permitea drumul desfundat de-a lungul căruia tropăiau cavaleriştii din Gardă, vînturîndu-şi baionetele, zdrăngănindu-şi decoraţiile. Cîteva ambulanţe se mai foiau încă blocînd drumul presărat cu gropi de obuze. Ofiţerii, scuturîndu-se de aburii cleioşi ai petrecerii, tuşind, scuipînd, încălecau pe pipăite, cu grijă să nu se spargă.

Mi-e silă de toate astea!

Cine vorbise? Poate veteranul acela cu pantalonii zdrenţuiţi, cu arma ridicată spre cer ca un semn al mirării, cu tunica peticită, cu ochii în albul cărora se cuibăriseră păianjeni înfometaţi, tînjitori. Că dacă nu el, cine? se întreba Alexandru privind colţul acela de lume prin ochelarii mîzgăliţi.

S-au urnit: trop-catatrop-catrop! Din cauza zgomotului, ruinele se năruiau împroşcîndu-i, colbuindu-le chipurile însemnate cu dîre roşii, umflate. Prăbuşire înceată, ca de paie uşoare. Tălpile cizmelor striveau pietrele mai răsărite. Pasărea murdară, păroasă, terminînd de ascuţit ciocul-sabie, privea dispreţuitor încolonarea, împreună cu trei corbi vioi, ce umbreau cu aripile lor întunecoase bălţile răzleţe de alcool . Drumul tremura în ceaţă ca un rănit atins de febră. Bătrîni tăcuţi scormoneau printre ruine, fiecare în perimetrul fostei sale case, bîjbîind, ridicînd ceva, punînd acel ceva deoparte, fără să se uite împrejur, ca şi cum zidurile încă îi mai fereau de ochii lumii. Marele clopot al cimitirului, înălţat pe picioroange, se mişca alene, scuturînd capătul rebegit al sforilor care loveau pămîntul ca nişte bice. Saci goliţi se umflau cu aer, pluteau pe deasupra căştilor. Furouri, fuste sfîşiate vîjîiau prin coviltirele de nori. Cizmele răsunau ca izbiturile unor cazmale de gropar. Băltoacele de alcool se lăţeau sub vînt, cuprinzînd corbii de picioare, udîndu-le burta. Colonelul Albert grăbea marşul, sfîrtecîndu-şi gura severă, aruncînd priviri sfredelitoare. Caii mihoteau resemnaţi. Împunsăturile pintenilor scociorau rosături mai vechi. Cînd scuturau din capetele rînjite, balele se desprindeau uşor, însemnînd din loc în loc pămîntul îngheţat tun. Rafalele împrăştiau în cele patru zări îndemnurile gradaţilor, cînd dogite, cînd siflante. Cicatricele se învineţeau văzînd cu ochii. Generalul K. se străduia icnind să prindă între picioare şaua armăsarului burduhănos. Încheia prudent coloana. Înainte de a porni, aruncă o privire în urmă şi rămase aşa o vreme cu ea în urmă, captată de măiestritele, dantelatele gesturi de adios-caballeros ale barmanului care-şi făcea în acelaşi timp cruce cu limba.

Jucaria
de Florin Slapac

© cartea.info, 2004

Jucaria
de Florin Slapac

După ce coloana s-a topit în ceaţă, obosit datorită risipei de plecăciuni, barmanul şi-a întins mîinile pătate de-a lungul corpului dureros, şi-a tras bărbia în piept, şi-a supt pieptul spre şira spinării, s-a întors cu spatele. A luat-o la pas, bîjbîind. În faţa localului, după ce şi-a potolit tremurul maxilarelor, şi-a luat avînt spre liniştea de cimitir a salonului care se clătina în bătaia vîntului rece, prelins prin geamurile sparte. Un greiere parcă, sub scara greu încercată, îşi tortura elitrele, de cîte ori elegantul bărbat punea piciorul. Un deget de şnaps clipocea încă pe fundul singurului pahar rămas întreg. Călcînd peste cioburi a întins mîna, şi-a dat capul pe spate, l-a golit dintr-o înghiţitură. A rămas aşa, cu ochii pironiţi. Curentul a stins lumînările. În tavan, prinsă prost în gheare, o cioară, în frac ca şi el, bîţîia ca o pendulă. Căpăţîna sîngerîndă, umflată, a zburătoarei l-a plesnit în cădere cu ciocul, ca un adevărat vîrf de floretă, drept în frunte: lovitura lui Nevers.

În vremea asta soldaţii, cu pleoapele grele de nesomn, depăşeau în marş forţat refugiaţi cu boccele în spinare, slabi ca nişte spectre, dar gălăgioşi. Vaietul lor întrecea cu mult în intensitate tropăitul cizmelor. Cărucioarele lorzz scîrţîiau, biciuştile lor plesneau spinările uzate ale catîrilor, plozii lor ţipau, cîinii lor hămăiau, bătrînele lor horcăiau. Feţele lor întunecate, smochinite, semănau al naibii între ele. Coloanele lor înşirate pe marginea drumului alcătuiau o adevărată armată pestriţă, neinstruită, neînarmată şi totuşi înfricoţătoare. Soldaţii grăbeau pasul, zvîcnind din muşchii supraîncălziţi.

La drea-a-pta! vocea dintr-odată ascuţită a colonelului Albert a înţepat aerul sărac.

Şi coloana s-a frînt, schimbînd direcţia, ca o rîmă ruptă-n două. Precum spinările de cozonaci, cîteva dealuri se ridicau încet la orizont sub necruţătoarea presiune a îngheţului, plesnind ici-colo, aruncînd la mari depărtări sloiuri murdare, ca vulcanii. Lemnul căruţelor de manutanţă, cîte erau, pîrîia, se încovoia, crăpa. Palmele lucrau de zor desprinzînd frînturi de gheaţă dimprejurul gîtului, de pe dublura gulerelor. Alexandru îşi simţea cerul gurii aspru, picioarele îi atîrnau ca două bucăţi de fontă, transpiraţia rece îi invadase spatele. Tainic luat de ritm, de marş, pierdea treptat orizontul din raza vizuală. Îşi lăsa gîndul să lunece ca un păianjen foarte ţesător scuturat de briză. Aerul care dăduse o raită prin ţurţurii plămînilor se hotăra cu greu să-i părăsească.

După un timp imposibil de socotit ordinul de reîmprospătare a forţelor a fost dat. Focuri, întreţinute cu paturi de puşcă luate cu asalt de carii, au început să vibreze ademenitor. Îmbibat de-a lungul timpului cu zeci de valuri de transpiraţie, lemnul se aprindea greu, puţea, nu ardea pînă la capăt. Privirile epuizate se cuibăreau în jar. Palmele se întindeau în căutarea căldurii, oştenii fără deosebire de grad, dîrdîind, se vîrau unii în alţii. Cîţiva dădeau din gură prevestind întîmplări apocaliptice ori trăgeau la întîmplare pentru a-şi încălzi ţeava puştii. Cei căzuţi în capcana amintirilor se prăbuşeau împietriţi în somn. Umbra lor părăsea tiptil alinierea defectuoasă îndreptîndu-se tîrîş spre orizontul oţelit, căscat ca o gură de lup care vomita fulgi nemistuiţi. Vîntul încerca să dea caii peste cap. Dinţii lor albi luceau ameninţător în bătaia flăcărilor răzleţe. Troienele copleşitoare apăsau drumul: capacul unui coşciug meşterit la repezeală. Din tainiţele pămîntului răsăreau pe alocuri colţi de piatră. Colţi de mamut. Frigul însemna frunţile crispate. Florile de gheaţă ale răsuflărilor sfredeleau aerul.

Şi, ca din senin, au început să ţiuie gloanţe. Îşi găseau cu dificultate traiectoria optimă prin văzduhul rărit de ger. Se înfigeau la întîmplare cînd în oameni, cînd în zăpada la fel de uşor de străpuns. Tunuri bine camuflate răscoleau terenul. Ghemotoacele de fum ale exploziilor se îndepărtau leneş, plutind cu eleganţă, ca nişte paraşute în derivă.

Totul a încetat brusc, de parcă n-ar fi fost decît o glumă. O glumă groasă, veche de cînd lumea. Mulţi bravi s-au făcut nevăzuţi, înghiţiţi de gura lacomă a zăpezii. Atacul a pus fulgerător coloana cu botul pe labe. Supravieţuitorii îşi desfăceau anevoie pleoapele cusute, retezînd aţele cu lumina ochilor. Flăcările încă vii le jucau zăpăcitor în cale: spiriduşi cu dinţi aprinşi. Umerii apăsători, învineţiţi, spinările întinse ca nişte piei de tobă trosneau prelung. Sanitarii, înaintînd în zig-zag, împiedicîndu-se, numărau pe sărite trupurile care încă mai tresăltau. Corturi răzleţe, împodobite cu strîmbe cruci roşii, înghiţeau suferinzi pe negîndite. Mirosul de medicament alterat, de iod fad, de formol, de iad, astupa nările căscate. Vîntul se înteţise spulberînd ace de gheaţă, cărînd în cîrcă tînguirile de cerşetori înfometaţi ale jivinelor zăpăcite de aşa privelişte: hohot de hienă? de urs trezit din somn? de rîs? Ordine contradictorii spintecau tabăra cuprinsă de vîrtejuri. În linişte, greoaie, cîteva păsări executau un sfert de cerc, apoi o jumătate, pînă se hotărau să se aşeze pe cadavrele ţepene, înnegrite în dreptul inimii.

Împinşi de la distanţă de neobositul Albert, care atunci cînd îşi ridica de pe cap chipiul dădea impresia că vrea să arunce cu el în cine s-o nimeri, soldaţii îşi verificau, cu moralul scufundat în hăul memoriei, armamentul. Mecanismele ceasornicăreşti care asigurau buna lui funcţionare înţepeniseră. Tot ce fusese odinioară lichid ori praf se întărise, rupînd zăgazurile. Din cauza privirilor fixe, a mişcărilor rigide, a muţeniei, mulţi aveau aerul unor marionete ponosite, pe cale de a se destrăma. Gradaţii însă dimpotrivă, răcneau vioi, pe limba lor cameleonică, cu dinţii aproape scoşi din gură. Aburii care le ieşeau pe nări murdăreau văzduhul rarefiat.

În timp ce sanitarii îngropau la repezeală morţii, pe un dîmb adăpostit ofiţerii, adunaţi în cerc în jurul colonelului Albert, căci Generalul K. încă de la primele salve plecase către metropolă, chemat de treburi ce nu sufereau amînare, puneau la punct detalii importante. Era vorba despre consolidarea unui nou aliniament, despre o manevră de învăluire în cooperare cu forţele care urmau să atace frontal, despre

întărirea moralului prin aprige struniri, despre folosirea unui foc mai sigur şi mai economicos, despre iminenţa cuceririi unei poziţii strategice care urma să facă posibilă reîmprospătarea proviziilor prin mijlocirea unor masive rechiziţionări.

Coloana s-a urnit din nou mormăind ca un urs bolnav, nevoit să-şi taie pîrtie cu botul. Şerpuia sorbită de băşicatele adînciturі ale peisajului. O cruce înaltă, ciuruită, stătea în drum. Veteranii, superstiţioşi, descurcăreţi în ale trăitului, o ocoleau cu grijă. Putea fi un cîmp minat acolo, însemnat aşa. Sau poate altceva. Din spatele ei, băştinaşi ieşiţi ca din pămînt aruncau cu pietre. Nici un oştean nu întorcea capul, nici măcar atunci cînd pe la răscruci tremurau, sub crengile parcă uşor înfrunzite, manechine spînzurate. Cu vremea, coada zbîrcită a coloanei se destindea înaintînd ca o perseverentă omidă. Din mers, veteranii îşi mai scurtau fuioarele bărbilor cu baioneta, atenţi la ivirea vreunui porc de pripas, uitat de lume, asupra căruia însă ordonanţele lansau prompt atacuri. Inima godacului, prea fierbinte, era aruncată iute ofiţerilor, spre astupare de gură. Cata-cataclop! stropindu-şi cu scuipat cald inferiorii, concentrîndu-se asupra configuraţiei terenului, galonaţii zbierau ordine şi contra-ordine pregătind din mers efectivul să dea o zdrobitoare lovitură. Inamicului.

Alexandru şchiopăta uşor, în spatele coloanei, transpirat, cu picioarele arse în cizme. Coastele îi scrîţîiau, punga pieptului gelatinos se umfla anevoie. Sprîncenele i se ridicau ritmic, ticăind. Muşchii fremătau în aşteptarea stării de repaus. Mirajul vegetaţiei pocnind din muguri ca din degete foşnea pe undeva, departe şi nu prea. Închipuindu-şi că mărşăluieşte în continuare, curînd s-a prăvălit pe pămîntul prea dur căutînd, cu nările, cu palmele, o fărîmă de prospeţime, puţină energie pentru a putea desluşi umbrele lucrurilor şi făpturilor ce dădeau tîrcoale în mintea brusc înfierbîntată. Şi-a răsfirat trupul obosit, adîncindu-şi privirea cu o grăbită voluptate în peticul de cer atît de asemănător cu unul contemplat îndelung odinioară, cel care atîrna cu seninătate undeva, deasupra unei păduri, sau poate deasupra unui parc, un parc foarte îngust, fără prea mulţi arbori, presărat ici-colo cu tufişuri în spatele cărora îndrăgostiţii trebuiau să se cocoşeze pentru un sărut, înainte de a se învîrti pe alei în jurul stîlpilor nefolositori, plini cu fire negre, bălăngănitoare, adesea prinse ca nişte lasouri la comanda vîntului jucăuş de gîtul plimbăreţilor. În mijloc erau cîteva bănci de piatră. Acolo cînta uneori grupul de alămuri. Lipită de afişierul de tablă cocoţat într-un par în intenţia comunicării repertoriului o bucată de carton mînjit de ploi, marcat cu tuş cine ştie de cine, cine ştie de cînd, fura uităturile rătăcitoare. Ordin relativ la muzici: alămurile vor bate trei ceasuri după prînz, în plus şi seara pe vreme bună. Atenţionăm că muzica nu este permisă mai mult de două ori pe săptămînă, plus serbările regulamentare unde nu se va putea avea liber acces decît cu permisiuni special ştampilate ca şi ale ofiţerilor autentice după caz... Aleea principală mirosea veşnic a balegă. Era neîncetat străbătută de trăsuri cenuşii, zdrăngănitoare. Se opreau des. Pe neaşteptate calul îşi îndoia genunchii, fornăind. Boala adusă din Colonie de iapa unui inspector făcea încă ravagii, după ce mistuise herghelii întregi. În timp ce vizitiul aştepta, moţăind răbdător, înzdrăvenirea efemeră a bietului animal, Aurela se dădea jos, îşi închidea umbrela sau şi-o deschidea, îşi sălta rochia imperceptibil, ca să nu se murdărească şi o pornea grăbită, fîţîită, supărată foc şi uitînd să mai plătească. Aerul umed se despica în faţa ei, neîndrăznind să o atingă. Ofiţerii care la acea oră se plimbau tîrîndu-şi sabia prin pietriş întorceau capul ca la comandă: capete bălane, seci, hrănite cu acelaşi soi de cartofi belicoşi. Cînd intra în casă, respira o dată adînc, cu toată făptura ei îmbelşugată, pentru că aerul închis, dulceag, îi plăcea. Arunca o privire spre peretele împodobit cu portretul soţului defunct. Umbra ei îl bîntuia şi pe acela în timp ce, cu mişcări de pianistă îşi desfăcea ghetele vătuite şi clamele din coc. Apoi, chipurile obosită, se prăbuşea în pat, căscînd. Cusăturile rochiei pîrîiau uşor. Îşi lua capul în mîini, se trăgea de smocul de păr căzut pe frunte, îşi controla cu dosul palmei temperatura, îşi desfăcea eşarfa, vîra degetul mic în pîlnia urechii şi începea să ofteze. Apăream şi eu să-i spun de după buchetul de flori nemuritoare ce mult o şi cît o să. Că oricum, mă gîndeam, morţii sînt uitaţi repede, de dus s-a dus, nu că şi mie mi-ar fi părut rău, dar dacă tot s-a dus... Revedeam în luciul ochilor ei carul funebru care se oprise pe la colţuri, să-şi ia mortul rămas-bun. De la cine? de la fanfara militară? de la bocetul singuratic al... al ei să fi fost? Mă uitam la ea gata să o consolez. Cînd din cine ştie ce motiv se întorcea, oricum n-ar fi reuşit să mă zărească, pentru că avea ochii împăienjeniţi, deci cînd se întorcea, dîrdîind, cu faţa încreţită, îmi părea bătrînă săraca, deşi nu prea era cazul să mă gîndesc la asta, bolnavă chiar. Îmi era milă dintr-o dată, fără motiv, de mortul ei şi de toată lumea ei de care nu avusese cum să se desprindă. Într-o asemenea fiinţă, ogorul ignoranţei, deşi bine însămînţat, nu putea rodi. Terminînd cu oftatul, Aurela îşi atîrna ochii dintr-odată larg deschişi de mine, în vreme ce cusăturile rochiei pîrîiau aţîţător. Îmi năvălea în nări mirosul de colonie cu care abia mă dădusem peste faţa proaspăt rasă, amestecat cu izul de peşte pătruns prin fereastra crăpată. Îmi pipăiam braţul amorţit de neofilita zgaibă a vaccinului. Eram vaccinat ca orice recrut împotriva holerei, febrei tifoide, variolei, iniţiativei. Şi nu pentru prima oară. Prin fereastră năvăleau bufniturile porţii împinse de vînt. Paca-puf! Aurela se întorcea într-o rînă dezvelind doi genunchi rotunzi şi două optimi de pulpă ademenitoare. Mă uitam bine, cînd la trăsăturile feţei, să văd dacă e în formă, dacă se cade, cînd la genunchii albi. Nehotărît, mă aşezăm scîrţîindu-i patul umflat de cuverturi, întindeam o mînă şi rămîneam cu ea în aer fără să ştiu unde s-o depun. Cînd, în sfîrşit, mă hotăram s-o iau tare, s-o pup cu foc, mă opream la mijlocul drumului spre colţul gurii strîns închise. Aurela! ţi-am adus prăjituri cu aţă de ciocolată. Şi buzele i se desfăceau uşor, descoperindu-i caninii de pisică. O pisică gravidă traversa drumul pustiit, tîrîndu-se anevoie. Din coloană nu mai rămăsese decît un punct. Nimic nu-i trăda trecerea în afară de mirosul acru, de carne tocată. Zarea fumurie se deschidea şi se închidea ca o gură de gura-leului apăsată între două degete nevăzute, implacabile. Lăsîndu-se în voia unui roi de insecte dornice de sînge proaspăt, Alexandru o luă şchiopătînd în direcţia în care bănuia că dispăruse trupa grăbită. Crengi rupte, risipite împrejurul trunchiurilor cînd cafenii cînd kaki, bulbi stufoşi, mişcători

ca pumnii ascunşi într-un manşon, îi îngreuiau înaintarea. Printre frunzele din ce în ce mai dese, ca prin ochiul unei lunete, se apropia de el, pe măsură ce timpul îşi făcea mendrele, un turn de pază înfipt în picioare lungi, ruginite.

Pe scara subţire, ştirbă, moţăia un vultur cîrn, sastisit. Prăbuşindu-se în preajma lui, Alexandru s-a apucat să lipăie în tăcere dintr-o băltoacă de apă stătută. Ţînţarii i se adunaseră ca o blană pe mîini. Şi chiar atunci cînd, sătul, s-a aşezat pe prima treaptă, alături de vulturul care-l privea fix, chiar atunci cînd a început să-şi schiţeze în memorie lucrătura zveltă a turnului, au răsărit pisiceşte, pe la spate, membrii Postului de Control care, fără să-l mai lase să-şi tragă sufletul, să plănuiască nici un fel de soluţii găunoase cu privire la locul unde ar putea fi găsit acel suflet, l-au legat cu meşteşug, fedeleş. Erau foarte bine puşi la punct membrii Postului de Control. Aveau chipie garnisite cu insigne severe, pe care le purtau aplecate peste nas, ceea ce le întărea nespus autoritatea. Purtau epoleţi proaspăt lustruiţi şi banderole uniformizate. Tunicile lor speriau ţînţarii, răspîndind la fiecare gest smucit un puternic iz de naftalină. L-au împins fără întîrziere cu vîrful baionetelor. Alexandru, scufundat în gînduri nefaste, funebre chiar, şi-a cercetat o vreme rezerva de cuvinte, şi-a cîntărit umilinţa, înainte de a purcede la repetate încercări de a da explicaţii, de a-i face să înţeleagă. Dar patrula nu-l lua în seamă. Era preocupată de cu totul altceva. Îşi camufla cu pricepere mişcările neregulate, cîştigînd pas cu pas terenul prost însemnat pe hărţi. Adulmecînd întruna cu nările experimentate, şfichiuind aerul, lovind din mers, parcă din greşeală, trupul captivului, membrii Postului de Control înaintau cu abateri minime de la itinerarul de deplasare, valorificîndu-şi la maximum resursele psihice, fizice şi morale.

Soarele, pepene răscopt, crăpase. O zeamă sîngerie umplea cerul.

Alexandru a renunţat destul de repede să mai întocmească rugi, înălţătoare eşafodaje alcătuite din silabe îndreptate spre buna înţelegere. Strînsoarea nodurilor, chinul de a-şi menţine echilibrul îi amorţeau muşchii, tendoanele. Şi coardele vocale. Jur-împrejur carcasa umflată a acelei bucăţi de zi plesnea precum vopseaua de camuflaj a tancurilor incendiate.

Au lăsat în urmă o potecă înţesată cu felurite capcane. Au traversat mai multe podeţe şubrede, cu florile cuielor împuţinate de intemperii. Au intrat într-un cîmp străjuit ici-colo de vigilente sperietori de ciori, cu ochi sau fără, acoperite cu largi pălării sparte, crăcănate deasupra unor biciclete stîlcite, printre spiţele cărora vîntul arunca jucăuş cîte un pumn de seminţe, ca prin sită. Şi după ele: ciori. Au ieşit din umbră într-un lan. La capătul acestuia se putea zări clădirea Postului de Control, ivită ca o colibă de sihastru în pustietatea fulgerată de păsări nevricoase, doar. Alexandru, prin deschizătura pleoapelor umflate, vedea: o clădire paralelipipedică, protejată cu saci de nisip, cu acoperiş ţuguiat, cu o uşă îngustă, cu terasă. Lîngă ea: două şandramale lunguieţe, căptuşite cu rogojini, neprotejate. Pe terasă bîţîia un balansoar, iar în el, cu cizmele odihnind într-un bine ales punct de suspensie, bîţîia Şeful de Post care, scărpinîndu-şi spinarea cu o ţepuşă specială, legată cu o curea frumos ornamentată de încheietura pumnului stîng, fluierînd un marş de tristă amintire, manevra cu dreapta, cu plăcere şi dexteritate, o întreagă armată de lemn, în miniatură.

Raportez că misiunea patrulei a fost îndeplinită! Am capturat un suspect! a răcnit printre gîfîituri un purtător de banderolă.

Şeful de Post, folosindu-şi ţepuşa în chip de sceptru, a ordonat neîntîrziata trimitere în arest a respectivului suspect. Temniţa improvizată, fragilă, adăpostea deja o duzină, o duzină jumătate de rătăciţi. Alexandru ar fi dorit să explice neînţelegerea, faptul că avea un rol important de jucat, un drum de dus la capăt, dar buzele crăpate, sîngerînde, îl împiedicau să articuleze propoziţii cît de simple. Îşi închipuia doar că le rosteşte şi asta parcă-i făcea mai bine.

În zori, soarele pieziş a intrat cu uşurinţă prin crăpăturile rogojinilor. După desferecarea uşii, prizonierii au trecut încolonaţi la îndeplinirea obligaţiilor stabilite precis prin regulamentul de ordine internă valabil numai pe acele tărîmuri uitate pînă şi de lătratul tunurilor. Lipsă care, pe unii mai umblaţi chiar îi făcuse să surzească.

Şeful de Post s-a dovedit a fi un organizator deosebit de înzestrat. Oamenii din subordine făceau de cu dimineaţă exerciţii impuse de înviorare, aranjaţi la un metru unul de altul în faţa terasei. Şeful avea şi bască de rezervă pe care şi-o ridica în răstimpuri în vîrful scărpinătorului, ca pe un steag, codificînd gimnastica, strîngînd rîndurile. Sub imboldurile lui, Postul de Control se autogospodărea mulţumitor. Godaci rotofei mişunau în ţarcuri. Se supraveghea atent cultivarea în ritm susţinut a plantelor hrănitoare pe multe parcele rotunde, dreptunghiulare şi pătrate, pe care le fertilizau cu propriile excremente prizonierii. Faţă de munca în cîmp, acea corvoadă se dovedea mult mai dificilă. Dacă nu erau în stare să o execute conştiincios, pînă la capăt, cu prisosinţă chiar, pedeapsa, un număr de lovituri de nuieluşă stabilit în funcţie de umorile schimbătoare ale Şefului, nu întîrzia. Era un eveniment întîmpinat cu exclamaţii de plictisiţi membrii ai Postului. Totuşi, prizonierii mai vechi nu păreau nemulţumiţi. Decît acolo...murmurau ei, arătînd cu capul într-o presupusă direcţie în care pifanii aveau ordin să se facă mici fărîme unii pe alţii. Exemple de cuminţenie, îşi ofereau spinările nărăvaşelor nuiele ori stăteau la coadă cu docilitate, de cu zori, la uşa privatei colectoare.

Din lipsă de combativitate cei şase membri ai Postului căpătaseră cocoloaşe durdulii în jurul şoldurilor noduroase. Acest neajuns, intrat în atenţia Şefului, urma să se remedieze într-un mod eficient, planificat. Aveau loc dese aplicaţii în mlaştinile din apropiere, cale de două leghe şi mai bine, în cadrul cărora prizonierii erau nevoiţi să o rupă la fugă, să se ascundă cît mai iscusit şi să se lase căutaţi. Se lăsau, profitînd de ciudatele clipe de libertate ca nişte alergători de cursă lungă la antrenament. Soarele moţăia placid, redîndu-le cu încetinitorul forţa şi încrederea de altădată. Ca să poată ieşi mereu învingători în jocul de-a v-aţi ascuselea, membrii Postului erau gata oricînd să ofere cîte un clondir cu rachiu de casă,

cîte o felie de turtă dulce, o frunză de tutun din producţie proprie. Clipele de răgaz şi le petreceau cioplind de zor figurine pentru a le oferi Şefului nerăbdător să-şi mărească armata de marionete. Adeseori, în singurătatea mlaştinilor, dădeau la iveală adevărate capodopere, lucrînd lemnul moale cot la cot cu urmăriţii prinşi treptat şi ei de migăloasa îndeletnicire. Subiectele de discuţie erau foarte rare, foarte greu de găsit. Se vorbea mai mult despre trecutul Postului de Control - e-he-he! ce vremuri, aveam şi viţă pe atunci! - care se întindea pe o perioadă dificil de precizat. Fusese înfiinţat printr-un ordin venit de sus. Oprindu-se cam pe la mijloc, încercase să o ia în jos, dar negăsind drumul se rătăcise şi o luase iar în sus, nereuşind să ajungă însă la destinaţie se împotmolise în mlaştini pecetluind soarta membrilor care se lăudau mereu, mai ales pe înserate, că Şeful lor de Post nu le-a îngăduit să lîncezească ci, încă din primele zile, i-a trimis în misiuni de toată frumuseţea, urmărind cu neasemuită consecvenţă creşterea combativităţii, adîncirea fermităţii, pe baza unor convingeri de neclintit, care nu i se clintiseră nici o clipă. Iniţiativele sale au avut o tot mai puternică influenţă asupra formării unei înalte pregătiri de luptă. În cadrul general al acelei continue perfecţionări s-au înscris desigur şi preocupările de îmbunătăţire a tacticii specifice sarcinilor care îi fuseseră cîndva încredinţate. Timpul nu îi tocise exigenţa. Lua foc la gură peste noapte şi intensifica instrucţia, tinzînd către desăvîrşirea formelor şi procedeelor de acţiune, ordonînd periodic alcătuirea inventarului deprinderilor cerute de corecta folosire a armamentului, preconizînd extrem de complexe aplicaţii, înzestrîndu-şi pas cu pas inferiorii cu o mobilitate demnă de invidiat. Au învăţat să-şi verifice singuri progresul sau regresul, aptitudinile chiar, sîrguinţa, să preţuiască lărgimile, marile dimensiuni, trecînd cu bine prin asprele călduri care li se urcaseră la cap. Se puteau lăuda de la o vreme cu o creştere de peste douăzeci şi cinci la sută a fineţii perceperii obiectivelor. Primiseră ordin să sape şanţuri camuflate, şi le săpaseră, să alcătuiască numeroase adăposturi bine întărite cu material lemnos aflat cu prisosinţă la îndemînă, şi le alcătuiseră, împînzind terenul ca la carte, îmbogăţindu-l cu tranşee şi locaşuri de tragere de nebănuit, cu baraje genistice de tot felul, cu minime cheltuieli şi în cel mai deplin secret, executaseră cu sprinteneală sporită ambuscade, incursiuni, supravegheri, pînde, învăluiri, acţiuni nocturne în cursul cărora atinseseră nu de puţine ori adevărate piscuri, devenind în stare să realizeze un foc precis cu armamentul individual, să distrugă orice obiectiv cu ajutorul unor explozive improvizate, să stopeze cu succces eventualele blindate ale adversarului, să efectueze corect deplasări pe cărări şi în afara acestora, pe terenuri puternic frămîntate sau nu, deşi, din păcate, n-au apucat să tragă nici un foc, frontul parcă se mutase undeva dincolo de hărţile ţinute atîta amar de vreme în laţ în spatele frunţii Şefului de Post care nu se lăsase niciodată descumpănit ci, scuturîndu-şi energic scărpinătorul, comandase exersarea altor metode şi procedee, mereu cu mintea scăpărînd, zăgăzuită pe făgaşul implicaţiilor unor misiuni de luptă cu adevărat nemaivăzute. În felul acesta nimeni nu a fost pus vreodată în situaţia de a fi suspectat de aspecte psihomorale negative, ci dimpotrivă.

Ultima ştire în ce priveşte mersul războiului, poate a celuilalt război, oricum o ştire de o vîrstă respectabilă, venită prin intermediul unor curieri febrili, băştinaşi de peste mlaştini, era notată în tuş pe o cariată coajă de mesteacăn, deasupra biroului improvizat al Şefului de Post. Era trunchiată, dar suna bine: Nimicirea grupărilor de contra-atac în ciuda pierderilor relativ mari, diminuarea forţelor de izbire, ocuparea peninsulei Bobok, iniţiativa tactică... fixarea în front a inamicului... introducerea administraţiei noastre în... lichidarea enclavei Kiki prin intermediul detaşamentelor de întoarcere care au... pierderi grele unităţilor lansate în repetate atacuri frontale, transformarea ... în protectorat printr-o clasică învăluire ...includerea ... sfînta uniune ... vitejia ...ne-a înlesnit tragerea concluzie că.

Şeful de Post era foarte mîndru de scoarţa lui de copac şi de cîte ori avea prilejul o recitea cu glas tare în faţa prizonierilor chemaţi să dea pe gît o ceaşcă de lemnul-cîinelui. Obiceiul acesta era ales din considerente psihologice drept leacul cel mai indicat contra scăderii moralului şi din considerente economice ca remediu împotriva constipaţiei. În aşteptarea soldei care întîrzia să vină datorită condiţiilor de aşa natură, Şeful de Post ordona din cînd în cînd confecţionarea unor pîntecoase puşculiţe pe care avea de gînd să le îndoape cu bani grei. Cu răsucita foaie de tutun veşnic aprinsă între buzele lăbărţate, socotea pe degete căile de nestrăbătut ce încă mai barau trecerea curierilor oficiali şi care, odată desţelenite, aveau să-l îmbogăţească peste noapte. Nu trimitea misive fără rost, cereri prelungi, de altfel nici nu mai ştia bine cui, ci mereu la post, mereu vigilent, încerca să-şi facă datoria acolo unde fusese pus, întreţinînd efectivul în stare de emulaţie, lovind în treacăt cu vîrful chicii zburlite cîrnaţii uscaţi care atîrnau de tavan. În momentele cheie, ochii lui încercănaţi de muşte vedeau pînă departe, întrezărind viitorul. Într-o zi, rămasă vie în amintirea inferiorilor, pradă unui elan indescriptibil, scosese chiar din lada lui de campanie preţiosul aruncător de flăcări, la care ţinea nespus, cu gînd să facă o demonstraţie de pomină, dar gazul se evaporase, furtunul se făcuse praf, dispozitivul de închidere se metamorfozase în pulbere de rugină. Totuşi, avîntul nu l-a părăsit. Ca dovadă că soarta războiului, a teritoriilor încă fără stăpîn de pe teatrul operaţiunilor îl pasiona, îl determina să caute soluţii, să-şi dea neîncetat cu părerea.

Totul depindea de măiestria atinsă la instrucţie, de conştiinciozitatea proaspătului recrut, de menţinerea severităţii gradaţilor, pentru ca fiecare soldat să devină o bună cutie oţelită care să conserve eroismul. Asta va decide! Fără o pregătire prealabilă nu se pot sparge frontiere, dar se pot scăpa din vedere preţioase puncte strategice, cum ar fi Postul nostru de pildă... înţelegeţi? lămurea el situaţia cînd era în toane bune.

Sfîrşind ceremonia înserării, prizonierii se lăsau împinşi înapoi spre terasa dechisă ochiului apatic al lunii unde, mîndru, grav, lent, întotdeauna cu capul puţin plecat, Şeful de Post apărea, fără să se atingă de balansoar, înţepenit în uniforma lui pămîntie, cerînd linişte, deşi nu se auzea nici musca.

Deci... hmm... oricît ar părea de indulgentă atitudinea mea, trebuie să ţineţi seama şi de faptul că şi

eu am limite şi că, dacă, pe alocuri, s-ar ivi cumva anumite semne de dezorganizare, de lăsare pe tînjeală... mă cunoaşteţi doar, n-aş tolera aşa ceva oricum, dar ideea în sine, rumoarea pe care o ghicesc ascunsă şi care freamătă mocnit uneori ar putea duce la, ferească-ne, năluciri, ca să spunem lucrurilor pe nume, şi noi avem datoria, da, datoria să vă păzim de astfel de gînduri, în fond de orice soi de gînduri care v-ar putea face rău, pentru că vă daţi seama şi singuri în ce hal am putea fi traşi la răspundere dacă vreunul ar întinde-o sau ar da ortul popii, avem acte doar, fişe completate la zi pentru fiecare, lucru ce nu m-a împiedicat să vă tratez în termeni corecţi, ba chiar cu îngăduinţă părintească, şi chiar dacă v-ar trece prin cap să nu vă mai faceţi datoria, vă avertizez încă o dată că oamenii mei au la activ nenumărate şi competent supravegheate aplicaţii, aşa că vă ordon în continuare, pentru ca relaţiile noastre să rămînă la un nivel constant, să respectaţi întocmai programul şi să nu vă gîndiţi la alte altea în răgazul ce se iveşte inevitabil între starea de aţipire şi somnul profund. Aş putea interpreta oricînd acest lucru drept un afront, dacă nu chiar drept un atac frontal. Uitaţi-vă la mine! Păzea! Nu voi tolera nicicînd vreo abatere! Pentru mine sînt sfinte cuvintele: cine iubeşte bine pedepseşte bine! Şi vă mai dau un sfat: feriţi-vă de aproapele vostru, aici pînă şi muştele au urechi. Feriţi-vă! Şi rupeţi rîndurile!

Ultimele lui cuvinte trăgeau văzduhul de hăţuri.

După ce prizonierii erau puşi sub lacăt, un membru sprinten îşi lua în primire slujba de aprinzător de tutun, întindea Şefului paharul umplut exact pînă la jumătate cu lichior de casă, mătura terasa, ştergea de praf mica oştire de lemn, ofta, se scărpina la falcă, dădea din cap la vederea negrului de sub unghii şi se aşeza în ghereta lui, cu ochii la stelele care se dădeau huţa, cu puşca pe genunchi, ascultînd. Ceva mai încolo, cu bîta la îndemînă, ceilalţi stăteau de pază, tropăind mărunt, încreţindu-şi spinarea cînd de frig, cînd de frică. Era ora la care Şeful de Post avea obiceiul să se retragă în spatele uşii duble, nu înainte de a închide obloanele, de a ordona vigilenţă sporită. Curînd începeau să răsune prin cotloanele tufişurilor şoapte misterioase de dragoste, tînguiri. Cîteva pisici se mustăceau pe acoperiş. Membrii Postului îşi înveleau faţa cu fîşiile de tifon smulse din vîrful beţelor, fîşii cu misiunea precisă de a speria păsările dăunătoare culturii şi pîndeau aşa mascaţi, uneori lipindu-şi urechea de pămînt, clinchetul aparte al copitelor pedepsitorului măgar. Avea sau nu avea să apară, călare pe el, Răzbunătorul pus pe rele poate chiar în seara aceea? era întrebarea care le zvîrcolea nesomnul. Prea bine ştiau că, în camera fără fereastră a Postului, Şeful ţinea ascuns încă un "suspect", unul cu fustă, nevasta unui băştinaş de pe partea cealaltă a mlaştinilor. Nimeni nu îndrăznea să-i arate că ar cunoaşte grozavul adevăr. Cine ştie, poate că acolo era pusă la cale creşterea efectivului! Se zvonea că Răzbunătorul ar fi fost el însuşi şef sau că atunci cînd avea să se hotărască să vină să-şi verse acreala, va fi vai şi amar. Stăteau de pază încordaţi, mulţumind cerului pentru acalmia din timpul zilei lipsite de explozii. Picioarele lor vechi stricau aerul, dînd în vileag nepreţuite poziţii de pîndă. Uneori, către miezul nopţii, măgarul se făcea auzit parcă: biha-biha! zburlindu-le părul, creponîndu-le pielea. Bîtele se muiau fleşcăindu-se în palme, ascunzătorile deveneau neîncăpătoare. Totuşi, veghea, aşa silită cum era, avea şi un punct bun, doar un punct ce-i drept, dar bun: scobiţi de frică, pînă la adormirea cu barba-n arme, membrii Postului înlocuiau cu succes prizonierii cu necazuri a doua zi dimineaţa cînd le venea rîndul la îngrăşat ogorul. Ca din senin şoaptele de dragoste încetau, cam la vremea cînd carul mic se rostogolea puţin de la locul lui şi o linişte apăsătoare se strecura în văzduh. Fără veste mirosea a păr de animal încins, ros de pinteni nervoşi.

La supraveghere, în zori, se întrebau pe şoptite dacă nu cumva Răzbunătorul renunţase de mult să se răzbune, aşa, scîrbit de toată povestea, dacă totul nu era decît o invenţie de-a Şefului de Post care, încuiat, se gîdila singur, ca să dea greutate zvonurilor şi să doarmă în siguranţă. Se simţeau prea bătrîni însă, prea obosiţi pentru a încerca să afle adevărul. După ce mîrîiau puţin, după ce ordonau pe-loc-repaus, chirciţi între tufişuri, la umbra sperietorilor, trăgeau un pui de somn. Alungîndu-şi plictiseala, captivii cu vechime alcătuiau de zor, nu fără tragere de inimă, marionete din ce în ce mai arătoase, din ce în ce mai uşor de mînuit. Ba chiar se şi amuzau încropind spectacole păpuşăreşti. Acest lucru nu a întîrziat să ajungă la urechea Şefului. Luaţi la întrebări membrii Postului au întors-o din condei, afirmînd că nu făcuseră altceva decît să pregătească în secret o modestă surpriză, animaţi de sincera lor dorinţă de a-şi vedea superiorul cît mai bine dispus cu ocazia apropiatei sale zile de naştere. Ideea nu l-a lăsat indiferent, dovadă că exerciţiile de urmărire au fost brusc întrerupte. Cei mai pricepuţi au primit raţii duble, materie primă din belşug şi avertismentul că de nu vor izbuti să-i stîrnească Şefului un hohot frumos, o vor păţi urît.

Jucaria
de Florin Slapac

© cartea.info, 2004

Jucaria
de Florin Slapac

Sfînta zi, însemnată vizibil pe scoarţa suferitoare a mesteacănului, nu a întîrziat să vină.

O zi cam neguroasă, cufurită. Dar, pe măsură ce straturile de nori uzi şi ceaţa cu fundiţe se răscăcărau, priveliştea era mai clară.

- Atenţiune-atenţiune! striga o gură bucuroasă, ca printr-o pîlnie ruginită.

Cîrpe răzleţe şuierau săltînd peste decorul sărăcăcios. Turle de carton şi turme cu blană vopsită căpătau încet contur. Şi uite colo pom şi claie şi uite colo ţigle verzi, sus cîrpele făcute zmeie, jos pîrîu firav cu trei răţuşte prinse-n sîrme, apă lină ducăreaţă la vale sub covor de flori mărunte. Noroc de cizmele acelea de zburător, moi, noroc de coiful uitat cu viziera închisă, căci altfel, pe cîmp, unde căzuse, Păpuşoiul mai că s-ar fi frînt şi ar fi rămas fără mascaroană. Şi pînă să se dezmeticească şi să se lase înălţat, o vacă de hîrtie prinse a-i mugi la ureche şi un soare inelat, prost colorat, a-i zvînta privirile. Hăţişuri puţine erau pe cîmpul netezit ca pentru aterizare, colo iarbă-de-curăţenie, ici iarbă-de-vătămătură. Şi muscăraie berechet. Iaca şi-un moşneag, dintr-aceia uitaţi de vreme, răsărind de sub coada vacii.

- Cum zici că te cheamă, veteran voinic? întrebă Păpuşoiul.

Moşul nu zicea nimic. Dar cînd pricepu cu cine are de-a face, odată prinse a se închina şi a se repezi să-i pupe mîna. Păpuşoiul cerceta fioros cerul cafeniu, nedumerit că îl află aşa aproape. Îşi frecă mîinile de două ori, apoi trase două vînturi.

- Ura! behăi moşneagul dat de-a dura.

Era cam greu de priceput: moşneagul îl luase drept altul sau îşi căuta un nod în papura căpăţînii.

- Uf, ce zi! băi, ce sărbătoare! În sfîrşit o să ne veselim, că înţepeniserăm de nu mai nimeream cîinii cu căciula, zău, zău...

Un fel de drum pictat de-andoaselea, zariştea presărată cu papagali dornici să-şi ciugulească ochii, părea, şi poate chiar aşa era, tărîmul zevzecilor cu pumnoiul, dar şi cu burtoiu-n năbădăi. Căci:

- Trei ligheane cu aluat!

- Sugerînză le-a mîncat! şuşoteau niscai paiaţe.

Căpiţe cu moaţe lăi rezemau cerul de mucava şi între ele, cu perne sub cap, odihneau molîi cu pălării albăstrii, cu foalele gogonate, cu mîinile purpurii şi mustăţi bine unse. De departe el privea şi pe loc se minuna. Măi, să fie? Struguri mici musteau de-a dreptul pe o limbă de pămînt.

- Veniţi să vă veseliţi, să vedeţi ce n-aţi văzut, şuşoteau paiaţele. Să-i îngheţe vinu-n gură cui o zice că-i minciună, zău!

Cum îl vedeau, cum şi cădeau în nas dînd să fugă şi să-i pupe mîna, urma măcar.

- Ho, mărite!

Îl cred krai. După poftă pare krai. Da de unde, nici picior. Îngroşare? Gută rea? El privea roată şi toţi şi toate stăteau pe loc, drepţi. Nici lighioanele de hîrtie nu fîlfîiau în vînt, nici cămeşoaiele paiaţelor nu se clinteau. Sau dimpotrivă? Că, de, celui ce suferă de gălbinare, toate par galbine. Un cîine blondănac începu a hămăi vestea pe la răscruci, că uite slavă, uite ce bine, sună ceasul osînzei, că doar căzuse Păpuşoiul din cer şi-aveau să aibă parte de carnavale, cu dezlegare la măciucă şi la guricică şi la încuietorile burţii. Deja mirosea a rachiu amestecat cu sînge de căcăcios inamic. Că de, numai miere zicînd, gura nu se îndulceşte. Vestea se şi răspîndise ca dintr-un fluieră-vînt. Pe unde trecea Păpuşoiul: gesturi largi de să ne trăieşti şi să ne dai brînci mai iute! Şi cîte-un ciomag, că ne eşti drag. Pîrţotine rumenite, gata să despice prăjitura, se sculau încet de pe unde apucaseră să clocească ca - chiar aşa! - pe vatră şi-i făceau cu mîna:

- Oare ce oglinjoare şi mărgele ne-ai adus?

Păpuşoiul, pipăindu-se la gît, căuta să încapă în cîmpie şi să se dumirească întrebînd pînă la găsire de răspuns că oare n-aveau un jilţ să-şi pună osul? Cum să n-aibă?

Alaiul se şi îngroşase cu soi de soi de măscărici. Care cum se încuriozitau, care cum apucau, se urcau, adică erau traşi de sfori, nu-i aşa, pe gardurile rotunde, vopsite în chip de colaci cu moţ. Saltimbanci cu braţe vurst, cu mantii hărtănite, îi lingeau cizmele, îl tămîiau, îi cîntau în strună.

- La tron, la tron! răcneau alţii cu buzele nu mai puţin căscate, sărind peste niscai grămezi de băligău, colorate curcubău ori culoarea nucii-n perete ori a soarelui în biserică ori una ori alta ori aialaltă.

Şi Dumnealui arunca, mai dumirit, cîte un pumn de mărgele peste garduri, tropotind mărunt, cu cizmele, mai ceva ca caii, că erau şi cai pictaţi pe acolo, uimind lumea cu masca lui îmbufnată, băgînd în sperieţi pe cei din preajmă care, urîndu-i să tot bată din pinteni, îşi ziceau:

- Întristarea oasele îndată ţi le şi usucă. Departe de ea!

Şi se îndepărtau dincolo de niscai iazuri la malul cărora îngînau prohodul peştilor pe care-i îngropaseră de vii în burţi, de bucurie. Zarvă era şi mai la dos, unde niscai spătoşi băteau cu fruntea-n praf. Cei cu pălării căcănii aveau mare trecere. Cum erau doi care se dăduseră mai în faţă, Fuior şi Fîrşeală pe nume, cică crîncenaţi la pîntecare, c-o strigau în gura mare. După care trăgeau la aghioase şi răcneau prin somn, de sub pălărie:

- A venit! A venit! Am visat un bou belit!

De pînă şi cîinii şi căţelele săreau în sus, cu ochii brambura, încălecînd drumul mai ceva. Nu-i vorbă că era şi o încontrare a zării, un fel de albeaţă care nu se ştia cum e şi ce fel. De parcă plesnise o bute cu

brînză de cinci ani. Atît să mănînci încît, de la masă cînd te scoli, să pofteşti să mai mănînci şi iar să dai năvală, ca pînditul de dambla. Şi mulţi dădeau. Zău aşa.

Tronul, tras pe sîrme-n capul scenei părea vechi, şui, dar încă vîrtos. Îi crescuse iarba limbricilor pe la poale, da şi scaiul voinicesc. În jurul lui gloata luase foc la gură:

- Hai şi fă-ne o bucurie! Rumpe-ne cîte-o lipie! Porunceşte, hăi! hăi! Hăi!
- Zi! că sîntem prostălăi!
- Trage-un pîrţ că-i sănătate!
- Pîntecare?
- Ceru-i mare!
- Nu se aude, vrem mai tare!
- Slobozeşte bombardeaua!
- Tun cu scîrţ prăpăd aduce!
- Şi bătaia colţunaşi! - Krai vîrtos, să nu ne laşi! Vălătuceau fumuri din pingele scormonind scena în lung şi-n lat. Vorbele se-ncîrligau:
- Scatoalcă tare!
- Şi mai tare!
- Să-ţi aprind o lumînare!

Ţineau lumînarea ca după mort, să vadă mai bine cozonacii căzuţi din buzunarele Păpuşoiului. Or fi copţi? or fi răscopţi? Vrabia, gîngureau repezindu-se să-i culeagă, e tot pui, dar numai dracu o ştie de cînd îi.

- Haide mă, ce te cîcîi!

În îmbulzeală, după ce-şi îndreptau spatele unul altuia, se cocoşau la loc, dar nu înainte de a-şi face morişcă din chică. Cepe zburau pe sus şi cînd prindeau o gură o şi astupau, cu mustaţă cu tot. În jurul tronului se adunaseră cei mai cu mîncărime la inimă chiuind glu-glumeţ.

- Vai săraca ceapa mea, dulce-i ca o smieurea.

Iar alţii, apucaţi de treapăd mai la vale, îşi dădeau cu părerea:

- Da să şi-o spele, că put toate cele!

Şi de cum o spălau, sărbătoarea prindea să-şi aprindă artificul tupilat pînă mai atunci în negura liniştii cine ştie cărei inimi de prost. Aşezat în jilţ Păpuşoiul se lăsa în moalele odihnei, dînd întruna din capul lui îngîndurat, măreţ şi prea impunător.

- De departe-i ofiţir şi de-aproape-i vechi clistir! striga o crăcită aciuată pe cizmele lui, mutîndu-se de pe una pe alta, ca de pe vatră pe cuptor, strîmbînd din nasul ei cîrlig, fudul.

De după dealuri cartonate apăreau împleticindu-se paiaţe rîgîitoare cărînd cîte ceva. Zicea bine-bine, fie, Păpuşoiul, că doar nu era budală, că n-aveau decît să mai aducă că doară nu erau să-şi mănînce cîinii din traistă; şi ei veneau chiuind, chiorăind, cu miere în glas. Mirosea a funingine căzută-n zeamă de plînset. Cu aşa Păpuşoi pe tron, tot zgîmboiu avea să prindă carne, striga cîte un cor de guri cu limba de-un cot. Soseau şi unii mai ţanţoşi de pe partea aialaltă a scenei, pe nepusă masă, cu nasul prins în flori galbene, pentru că cînd le venea lor sorocul să nu amiroasă decît dosnică bărbătească, tîlcuiau nişte paiaţe, cu plecăciune, arătîndu-i cu limba, prefăcîndu-se că merg împleticit de foame, zbuciumînd făcăleţe bune de spart devla.

Răcneau ţîfnoşi, închinînd gingiile de poftă. Le clămpănea gura ca papucul. La prichiciul inimii lor parcă poposise o durere pofticioasă. Aprinseseră şi vreo cîteva focuri pe cîmpul bătucit cu ghioaga cucuiată, în jurul tronului, de se luau umbrele la bătaie. Erau aşa de mulţi că nici nu mai găseau loc de înfipt proţapul, unde mai pui că căraseră şi porci îmbîrligaţi, ce guiţau fără de nici o pricină împungîndu-se întruna de parcă le ardea de fript în creţ. Cîrpele nu se opreau de fel din zburat spre cerul cafeniu ce îşi tot clătina norii ca şi cînd ar fi năzuit să o apuce încotrova. Cei mai îndrăzneţi veneau pînă sub pirostriile tronului, ca la ei acasă, uşurîndu-se acolo de ocări şi pietre-n maţe, gălbejindu-se de parcă ar fi înghiţit fitil de tun ori vreun bărzăun. Buuu...n.

Că ce, asta-i bună, de ce nu începem? ziceau niscai tălpaşi cu nasul ca turta, cu ochiul harbuz stors, cu trăgaci nervos şi oftat ursuz.

Toată suflarea tremura de nerăbdare, mulţi cu bîta noduroasă în spinarea năduşită, daţi în draci. Şi cînd le venea lor piperul la nas, cînd săltau din ţîţîni, cînd li se umfla pipota, cînd se rîcîiau la bîzdîc, izbeau unii-ntr-alţii de se încălzeau şi se învineţeau. Altfel păreau nătărăi şi rufoşi, cu izmenele întoarse de atîta purtat, neştiind a îngăima nici două boabe legate.

- Pe oaie s-o tunzi, iar nu s-o şi beleşti, ca să-ţi dea lînă şi altădată, mormăia cîte un mintos adăpostit la umbra jilţului.

Aş! li se băteau limboaiele pripite în gură ca calicii la pomană. Nu puţini adulmecau cu nările aplecate către gurile căscate, părînd a şti să dea cu nasul.

Drept e că ceasul Păpuşoiului, brusc desţelenit, arăta aproape ora Harş. De dincolo, din pierzania dealurilor seci se ridica o ceaţă cleioasă, o mîzgă rău prevestitoare, de le făcea pielea pe spinare cărare de pureci. Ăi cu pălării kaki se răzgîiau în jurul jilţului, se căţeleau cu rîvnă, cerşind porunci aspre contra celor cu pălării cafenii, înalte şi uscăţive, bătînd totuşi nas în nas ţinte-n măciuci, altfel, neîmpărţind nici un şoarec pe din două, că să te fi rugat de-o vacă stearpă şi tot ar fi ţîţîit o leacă de lapte, dar ăia nu, că nu, kraiu ne-a dat, tot el a luat, şi încolo nimănui nimica fără el. Dumnealui se întorcea spre toţi deodată, dînd să-i asmută la bunăînţelegere şi să le înmoaie nerăbdarea, rîzînd, că, de, osteneala, viteji, fără nici o hodină, viaţă împuţită.

Şi ei călcau în străchini cu bîtele nedumerite, piuind ca în jurul unei cloşti de fier. Păreau cu toţii grei

de cap, mari ciomăgaşi, mîncăcioşi, răi, nărăvaşi, cocîrjaţi dar veselani, iuţi, ţîfnoşi, breji, prostovani. De parcă uscaseră izmene la acelaşi soare. Norii cafenii sau cachi sau cîrpe ce erau se holbau la ei de sus în jos adulmecîndu-le basamacul din ploşti şi burţile cît dovleacul răscopt. Soarele îşi cam ferea obrazul. Ceaţa părea un smac dat afară pe gît în sus pe negînditelea, care le desfrîia limba. Iaca şi un mai mic cu neg în fruntea-i soldăţească, îndrăznind să se tîrîie pînă sub umbra jilţului, în botul cizmei, slobozind a necrezare, a îndemn la ţăcăneală:

- Ia haideţi băi, acasă, că coarne lungi şi capra are, dar minte nicicum are...

Oare ce vroia el să zică? Nimeni n-apucă să se dumirească. Că-i îngheţă limba în gură, mai-micul fiind pe loc fript în bătăi, tăiat, spînzurat, îngropat. Curajul lui ca şi negul, ce intră-n pămînt, curînd se uită. Da şi-aşa, dacă tăcea, ce mare bubă făcea?

- Hai măi, hai măi! meştereau ciomăgaşii un oarece chiot spre noi izbînzi.

Scărpinîndu-şi şezutul cu aspreala jilţului, Păpuşoiul îi privea, ori să-i asmută, ori să-i întărîte, ori să-i lase pradă jigăniei lor de minte.

De prin fîneţe scoteau căpăţînile papagali bine vopsiţi, căscînd ciocurile coroiate spre cozonacii zidiţi în jurul tronului. Da nu zburătăceau nici de frică, de parcă îi umbrise aripioiul morţii, dacă nu erau chiar traşi în ţeapa gardului ori amorţiţi în milostivenia uitării. Pe lîngă ei săreau nerăbdătorii cerînd strălucite mărgele, uimitoare oglinjoare, tropăind să urce-n ştreang pe cine cădea măgăreaţa, că de nu s-o hotărî kraiul să sloboade sărbătoarea, vor da singuri cu cozorocu-n potăi. Alte paiaţe nu se urneau defel, de frică să nu le pută urma. Sporovăiau doar, ca să le mai treacă urîtul:

- Cum te cheamă?
- După mă-sa-n-cur-de-mamă?
- Mie-mi zice Kataramă!
- Mie parcă Zor-la-Kramă!
- Aş bea dracului o zeamă!
- N-am o poamă! N-am un ştoi!
- Nici ţitroamă, măi prostoi?
- Nici picior de găinoamă!
- Muc în nas din cel mai gras!
- Maţe goale!
- Panaramă!

În sfîrşit, întronatul pleoştit de vorbele lor hărmălăite îşi mîngîie leneş ceasul şi rosti cerşita poruncă:

- Harş! - sau poate marş! sau contramarş!

Orişicît, gloata abunăseamă a înţeles. Ca arşi cu fierul roşu au început a da zăcnete spre purces la oarece încălzire. Nici nu erau greu de prins cocoşneţele alea de scroafe. Hîrş încolo! Hîrş încoace! Nu erau greu de înjunghiat nici porcanii buhăiţi, cu cozile ca ulucile, cu urechile ca bărcile plutind pe ochi în jos. Paiaţele şuşoiau prăjindu-şi deştele de foame. Începuse şi să ningă, se schimbau vremile mai ceva decît decorul pe acolo. În jurul tronului:

- Ia-mi veniţi de daţi-mi brînci!
- Gură-spartă!
- Ochi şiret!
- Cuţitoaie?
- Berechet!
- Trage laţu!
- Cur pîrlit!
- Vreau hartanu pîrpălit!

Se răţoiau şi mîţele, cotcodăceau cîinii, rînchezau papagalii, întunecînd cu umbrele lor îngrămădite porcii atîrnaţi cu rîtu-n zăpadă sau vată, ce era. Sîngele picura-n stacanele deja pline de ţîşpoacă, e-hei, că pînă şi fîntînile rîgîiau pofticios. Numai că cu un găinaţ de cioară marea nu se spurcă.

- Aşa că, de, slăvite, de, ia zi harş la muzici, că ne mănîncă-n tălpi!

Ciorile, cîte erau, smiorcăite prin zăpadă, zburau să stea ciocan pe capul muzicanţilor. Unii, deşi cocoşaţi sub greutatea eghileţilor, de cum hăpăiau halca, se şi înfigeau la cracu-n sus, şi chiar dacă n-o hăpăiau pînă la os, tot porneau la danţ cu ea în buzunar, că prea aşteptaseră mult, prea-i frigeau călcîiele. Hop şi haida-n sus, cu cîlţii cîrpănoşi din creştet, la zbenguială cu ţiuituri: Chiu! Hop! Hîm-şi-aşa! Că cine mişcă tot mai pişcă niscai chişcă, cine şade coada-i cade. Azi: călcătură! Hîm-şi-aşa! Zi din corn şi din butoi! Mîine: du-ne la război!

Răsuflările lor înfierbîntate de-a valma cu aburii frigărilor se întorceau pe partea aialaltă, băgăcioase, îngreţoşînd vitele încălţate ori ba, stîrnindu-le pofta bălegării. Pe gardurile roase de cotoi urduroşi, dar cu gheara de oţel, fulgul abia încropit aluneca clăbucindu-se pe maţele pline puse parcă la uscat. Că musca-calului trece peste flori şi se pune peste alte celea. Zarea, ca o fereastră zdrumicată, oglindea aiurea vîrtejul iscat în locul unde se încinsese săltăreala. Dănţuitoarele, ţipînd bogdaproaste în direcţia tronului, bătuceau cheresteaua cu scroambele, opintindu-se de mai să-şi dea duhul.

- Du-ne mărite la război, să ne încălzim niţel!

Erau grăscene, nimic de zis, că nu degeaba strîngeau la subţiori cîte-un căloi prăjit, cîte-un durduliu de măgar fript.

- Soldăţel sprîncenel! Haida-ncoa de n-ai cîrcel!

Şi de cum prindeau unul din ăia, mi ţi-l hălpăiau, leamp-hîm-bogîlţ! de le apuca colica viteazului. Că unde-i stîrvul hop şi ciorile. De cum zăreau vreun kăpitan cu mătreaţa de argint, îl şi spurcau pe

musteaţă cu pupoiul. Pe ochi roşu se vopseau, genele îşi scuturau şi dulci vorbe spîrcuiau:

- Prea breze, fii blagoslovit şi adă-ne descuiere la masă!

Şi se-mbîrligau cu desimea soldăţimii de plumb cu tot în jurul tronului ca în tainiţa aşternutului, numaişidecît, că ce, de. Se pudrau cu praf de puşcă ca apucate, se chiorau în gura Păpuşoiului, smulgeau la sînge penele papagalilor să şi le pună în cap şi aşa îngroşau morţiş rîndurile. Care cum nu găsea breaz căpitan, înhăţa vînător cu buză verde, cu bondar sub nas, cu piept gras, cu burtă verde, cu clondir fălcos şi cu spangă de spart os.

- Muzicanţii să vină să se dea în stambă! strigau buză-verzii cocoşeşte, cu mîna-n sus, cîrlig de carne. Dădeau din pinteni atît de măiestru, încît pînă şi koloneii care împărţeau vorbe de duh o luau la vale behăind ca mieii, poftind la cătăneasca şi carauleanca.

- Sări ca mine, ţopalai!

- Şi din gură să nu dai!

Pic-pic, sînge parcă, din butoaiele borţoase picura. Că apa nu e bună nici în cizmă, se plîngeau. Săbiile zăngăneau ca niscai fierăstraie pe oase. Pălăriile verzi cădeau pe ochi şi ochii pe care era mai ţîfnos. Se dădeau mai aproape, călcînd de-a valma pe ăi trîntiţi în drum, paţachine cu fleanca fleaşcă mieunată. Că cînd te dai cu lupii hămăi după lup. Cine petrece, ţipau, nu face cît zece? Că din zece-n zece numărau ele kăpitanii uşuraţi de pungă, privind chipurile spre zarea oacheşă care cînd începuse să coboare, cînd să se ridice ca din oală. Fîlfîia şi-un cort pe acolo, cu foalele sparte, cu ghimpe-n frunte. În faţa lui se-ncinsese o cătănească. Mai la vale altceva. Din poala tronului săreau ţăndări. La înghesuială se mai pocneau, îşi mai mutau fălcile, însă din danţ nu se opreau. Doar cîţiva stăteau bosumflaţi pe margine, cu ochii-n patru şi cu ditai suliţoiul la spinare. Că cică, la o adică, crunt, duşmanul steag ridică. Şi că carcaletele-i scîrbelnic la ăla cu aia mică.

- Adică suliţa. Eu adeverez! Eu, kăpitan Flocoşică!

Cîte o pîrţotină, bocindu-se, mocoşindu-se sub jilţul cachi, cu barba-n gamela cu arginţi care-i atîrna de gît, trecea de la unul la altul.

- Nu mă dau decît pe-o decoraţie şi pe-o dulce raţie! striga ea plină de ceţuri şi de poftă de pîrîu de şnaps. Că pînă n-ajungi la pîrîu nu ridica poalele.

- A ce miroase?

- A pisică caldă, umblăreaţă!

- Arde-i una că-ţi dă mîna!

- Dă-i scatoalce că se-ntoarce! chiuia cîte un viteaz.

Venea popîc un kolonel să-şi bage nasul, şi unii, întru întîmpinare, scormoneau maclavaisul prafului să-i facă pîrtie. Avea straie îmbăţoşate şi colţi de lup şi gîtu-i era litră şi-n loc de ciubotă avea copită şi de sub kipiu iţea corniţe şi la cur avea codiţe.

- Să trăiţi, şopoteau niscai boţiţi. Şi duşmanii să-i stîrpiţi!

- Ce cioarele, măi? Ce tot zici? Ce tot predici? striga cîte un mintos strîns ca punga la gură.

- Scurtaţi-l de căpăţînă! striga kolonelul, numaişidecît! Ăsta-i ăla de nu ştie că aşa-i cum zice kraiul?

Avea tinichele lucitoare pentru împărţit şi icoana Păpuşoiului ieftină pentru vrednici şi chei potrivite la uşi. Căci purta uşile cimitirului cu el, să nu le piardă. Că cum e sfîntul şi tămîia. Că cînd se-ncorda îţi făcea inima cîrcel de frică. Şi de cum îi întărea la rînză cu povaţa, pocneau din buze pornind prin nămeţii de vată sticloasă, fluturînd săbioanţele deasupra pălăriilor crăpate, nătăfleţe, suflînd în surle gîngăvite, călcînd în gropi care fiind prost zugrăvite nu păreau gropi, ci zbenghiuri din cu totul altă lume.

- Dă-ne kraiule porunci! Slobozeşte-ne pe noi păcătoşii din aşteptări, din prăjit-răbdări! Dă-ne nouă astăzi şi niscai bombardă, să facem bum, că ni s-a veştejit auzu.

Cei mai îmbătăciunaţi se dădeau pe gheaţă pînă-n umbra tronului şi acolo bai-cîr, bai-mîr, scuipau lung, fluturînd cîrpele-n sus şi kipiele mai sus. Din cer cădeau oareşice cumbarale. Papagali treziţi din morţi dădeau iama să le ciugulească ca căpiaţi. În jilţul lui înalt pînă-n ceriul smead Dumnealui se încrunta încrîncenîndu-se să-i vadă ce fac că erau deşi ca furnica. Şi că cînd să-i ia în moară şi să dea din buza-i aspră iaca începea să ningă. Şi-o armonică bondoacă să pîrţcînte unduios. Unii aruncau în slavă cîte-un glonţ burduhănos. Prin şanţuri clipocea pişoarca străvezie a votcii, amestecată cu sîngele rîtanilor. Mulţi se repezeau să bea, puteri să prindă, că foc pe foc nu stinge, ci mai mult îl aprinde. Nişte jivine săltau gata să rupă rîndurile pe de lături, urlînd bătăios, ca sub mîngîierea ariciului, că aveau ghimpele înfipt în locu cela strîmtu. Pe la ospeţe vesel pururea să te arăţi, îngîna un mintos, dar nu cu zbierete şi răcnete, ci oarece mai încet ca să nu asurzeşti dracului musafirii. Unii mai colţoşi, cu zgaibe rupte în obraji, fără a se opri din lipăit, zguduiţi de o tuse rea, măgărească, îşi astupaseră urechile prelungi, de măgari. Cei mai sătui se întorceau cu poponeaţa în sus, după cum învăţaseră pe la instrucţii, împuşcînd cioare cu degetu-ntins sau chemînd godaci la masă. Mănîncă pe cît în lupte te scremi, că mai mult mîncînd neprecurmat în lipsă te găseşti. După ce rîgîiau, îşi împleteau unii altora mustăţile şi cu ele scărpinau picioarele jilţului. Apoi mîzgăleau ceriul cu ce găseau la îndemînă, cerşind oglinjoare şi mărgele lucitoare. Ăi de aveau pălării kaki se piteau sub ele cu cîte o bucăţoaie grasă de porc, îmbiaţi de urdinare, măsurîndu-şi înghiţiturile şi vorbele cu flori de pîrţ. Cei mai aprigi săpau tranşee sub butoi, că chipurile datoria. Vinul cînd se bea cu gura căscată, mintea pe gură iese tot atunci îndată. Dar ei nu, că-n gura închisă cică sare smalţul la dinţi.

- Spargeţi mila, mărite, mai dă cep!

Ori se făcea că nu înţelege, ori îi era aşişderea. Blînd, îi zgîndărea cu tifla:

- Aghesmuirea în zile nebătăioase, ocară şi necinste aduce şi zbierete multe, şi mai la urmă întreagă nebunie...

De parcă-ar fi vorbit în fundul coteţelor. Sărea poşirca ca în stele. Mulţi glotaşi grohăind cu saţiu se şi gîdilau la tălpi, de cum vedeau vreo fleoarţă cu dor de ducă. Că căţeaua pînă nu pleacă din mahala, dulăii nu se iau după ea, strigau ei dîndu-şi ghes. Ăi cu pălării albăstrii se cam pleoşteau pe armonici, cu grumaţu astupat, cu ochii cruciş spre unde a dus nanu cîrlanu. Dar se zvîrcoleau în sus de cum prindeau iar kăpitanii să tropăie de jur-împrejurul tronului ca păliţi de bîţul piticului. Ţopalai! strigau apucîndu-se de subţioare pe unde moţăia păduchele trist, infanteristul. Se înghesuiau unii-ntr-alţii cu kipiele îndesate în creştet, căznindu-se, pocnindu-se, măscărindu-se, pipăindu-şi unul altuia puşcoacele şi buzunarele ude. Iar cînd se apucau să-şi scuture nădragii de mărgele, nu mai era joc, ci strîmba deşelaţilor.

Alaiul se îngroşa unduind în botul cizmei Păpuşoiului. Unii chelăcăiau, alţii rînjeau, şi toţi îl arătau cu degetul. Arătatul ăla parcă-l făcea să crească întruna. Copacii cartonaţi aveau crăcane lungi, subţiri, pe care boleau papagali sătui, cu clonţul de fier vîrît în scorburi, cu coada-n sus la zvîntat. Nerăbdători să înceapă sărbătoarea, să termine cu mizilicu, unii mai iuţi se puneau pe mieunat, picînd în genunchi în faţa mniezeilor încropiţi din cîrpe după chipul şi asemănarea întronatului. Cerul, din căprui, se făcea o ţîră sîngeriu, căci aruncau şi plumbi în sus, a nerăbdare, de bîţiia scena ca pisica suguşată. Ăi de n-aveau plumbi spărgeau băşica porcului cu pumnul, sfîrtecau găinile cu moţ, că alea fără moţ nu zbierau frumos. Că kraiu avea urechi de auzit, de soi. Care cum se credea nebăgat în seamă, îşi proptea turta rînjită a feţei în vreo lumînare de muc. Alţii meştereau din doagele butoaielor, din suliţi, din paiele baligilor, zburătoare după chipul papagalilor, sforţîndu-se să se avînte cu ele pînă la ceriu, pînă la urechile kraiului. Cîrpele plutitoare le cădeau iute pe ochi, făcîndu-i să dea din mîini şi să zbiere aiurea: la atac! Nu puţini umflau băşica rîtanilor, străduindu-se s-o înalţe. Că nici mărăcinele struguri scoate, nici scaietele smochine. Şi care cum se rostogoleau de-a-ncracelea la poalele tronului clănţăneau nesătui, rozînd lemnul lustruit, cu ochii-n patru să nu-i strivească ditai cizma. Nerăbdarea şi tremuriciul le întuneca mintea şi le ascuţea ghearele cu care zgrepţănau aerul scrumicios. Cu fruntea întărîtată, cu băierile grumazului desfăcute, strigau spre înălţimile ameţite:

- Dă-ne dezlegare, fă-ne vînt în sărbătoare, în învăţătura ta vitejească ridică-ne şi de mîine în bătăi oţeleşte-ne şi pre noi!

Şi crăcănîndu-se mai ceva ca bivoliţele la fătare, zăngăneau suliţele, zvîcnind cu caznă. Chiotele lor înduioşătoare, mărăcinoase, zbîrnîiau sforile şi clătinau dealurile sus puse. Şi făceau sluj şi aşteptau.

Şi iată că de la înălţimea mniezeiească a jilţului care zgîria cerul, Păpuşoiul, cu un gest de fereală, îşi scuturâ dreapta înaripată, rostind cu glas vătuit, de tătuc:

- A! Ha! măi obrăznicăturilor, fie! da de mîine care cum nu-i la datorie de înfricoşat jertfelnic parte îi vom face! Ochiul Lui scrutător ce vedea tot, şi pe dinăuntru şi pe dinafara acelei lumi trase pe sfoară, mai că crăpă.

Şi atunci se porni cu adevărat sărbătoarea. Tăbărîră care mai de care, avîntaţi, soldăţeşte, să se înfrupte, gata să-şi îngreuieze căpăţîna uşoară. Cu haz, cu naz, veneau mai în faţă, mai la vedere, cu gînd să rîdă unii de alţii.

- Haide, că mîine nu se ştie!

- Daţi ţignal că-i carnaval!

Unii, cu ochi de zgură, bătăioşi, înfigeau pari în pari mai mari de parcă aveau de gînd să urce în sus şi să se arunce în jos. Că picătura ploii piatra găureşte şi funia de tei, cu vremea, marmurile deschică, cică.

- Care-i mişculaţia?

- O scîndură, hi-ha, o scîndură pe bulmaci, pentru saltimbanci!

Cu mustăţi lipite şi năsoaie prinse-n aţe, ascuţite, măscăricii se şi schimbau la faţă, că de măşti şi de coate-goale să nu te plîngi, ci să rîzi. Cei rămaşi mai la o parte trăgeau cu praştia în îmbulziţii înflăcăraţi lîngă scena de scîndură putredă, unde-l treceau deja năduşelile pe un luptător băţos, soios. Din copacii de carton se dezlipeau şerpi întinzîndu-se pînă dincolo de tron, către pălăriile colorate, mişcătoare, că semănau cu mărul, bată-l vina. Cui i se năzărea a zvînta băşica umflată, se şi duela cinstit, cu lungimea udului slobozit cu pofticioasă pricepere. Că lauda de sine pute. Tocmai atunci, pe scîndură, hi-hi, făceau plecăciuni bufoneşti Krispipin şi Skakapin, plecăciuni nemaivăzute, mlădioase, promiţătoare.

- Bună ziua, mască!

- Sictir mască!

Pifanochino şi Răcanozino erau pe aproape, nerăbdători să se dea de mascara. Aveau nasul cînd activ, cînd în retragere. Hop! şi hai de-a sîneaţa cu dop. Că de nu se aliniau bine, niscai vînjoşi călări pe cai de cîlţi, răpciugoşi, săreau din ţandără şi mi ţi-i luau la trei păzeşte, mi ţi-i zobeau pînă le dădea borşul, pe care n-aveau dezlegare să şi-l tragă înapoi pe nară-n sus, dojenindu-i că cică, ruşine multă pentru acel ce linge unde-a scuipat. Da ei nici n-apucaseră să scuipe, pare-mi-se.

Mai la vale careva cînta pe nas:

- Ca mielul fără de glas împotriva celui ce tunde pe dînsu aşa să nu-ţi deşchizi gura ta şi cînd ţi-o veni sorocul cu ce-i găsi să ţi-o astupi în vecii vecilor...

Mai marii porunceau mai micilor, strigînd ca să-şi audă glasul:

- Alinierea! Răsalinierea!

Kurtunario şi Giolbombardon, porniţi pe-o nătîngă, care de departe părea tremuriciul cocoşaţilor, pe scîndură, se dădeau în lungiş curmeziş, cu muşchii de oţel, cu glasul nici un fel, cu aţa tăiată la meliţă, dar nu şi la buricele săltăreţe, şerpoase. Cînd se întîlneau faţă-n faţă se prefăceau că se sperie tare tare. Căţei de pripas scheunau îndepărtîndu-se la vederea mascaragiilor, cu cîte un glonţ ştirb, ruginit în bot. Cei mai focoşi de felul lor dădeau buzna, ţinîndu-se cu mîinile făcute suliţă, aţîţaţi de-o lăbărţată paiaţă cu ţîţe de plumb, că omul mîndru minte n-are, că-ntîi mintea şi-o pierde apoi mîndrie dobîndeşte. Sus,

pe scîndură, un arlechin dat cu chinoroz se chinuia să-şi strîngă gura-n chingi. Sluga! striga prin găurica buzelor boite, sluga! în slavă, spre urechile Păpuşoiului.

Nădragi strînşi în cizme unse vindeau vreo cîţiva, că trupa era deasă. Un măscărici încerca să-i şteargă de pe faţa pămîntului cu răsuflarea-i de foc, că cică le plăcea ştearsa. Zîng-biri-bom-bam! lălăia careva pînă i se ţuguia ţîmburuşu. Dădea cu ţîrîita din ce avea el mai bun pe suflet, că i-l înţepaseră cu baioneta. Care cum se-nsufleţeau, împunşi de cadenţapul lălăiturilor, zvîrleau zdreanţa kipielor în ceriul smead căutînd a sparge buba norilor. Şi de se împiedicau în pustiul inimii, poceau bîta în fălci. Mai hacana, unii ţopăiau la stînga-mprejur, căci pe scîndură se afumau fricoşii, se spînzurau fugăcioşii, mi se pare, cînd de limbă cînd de zgaibarace, pentru învăţarea minţii necredincioase, de li se aprindea turul pantalonilor cachi, de li se întrezărea dunga ruşinilor.

- Cu năsoaiele-n ardei!

- Şi pe buci un retevei!

Şontorogul Kangrenino alerga de colo colo, mascat în halat albicios, cu seringa calului la subţioară. Căpitanii strigau după el că să-nşface, că s-o-nfigă. Avea şorţ sur şi sabie de lemn la gît. Şi semnul milostiv al neputinciosului. Iar pe scîndură ieşea frumosul Katakarna, cu labele unse cu zeamă de mortăciune, cu lanţ în belciugul privirii fioroase, răcnind că hai acuşi la trîntă, că cine rîde să urce pe scîndură, s-o ia pe coajă. Bate toba surdului, dă oglindă orbului. Se făceau că n-aud, tropăind încolo-încoace, pălindu-se cu pumnul isteţ ca broasca în pieptul cît musca columbacă. Dar înainte să-l apuce bîzgăul pe frumosul acela şi să se lase el în îndopăciunea ţevii tunului de necaz, cineva, poate kraiul, poate chiar el, lume-lume! îl întrebă că cum îi zice pe numele lui neartist.

- Tănasetotănase al lui Pasăre Janghină al lui Bleot de la Moringlari al lui Ciuciulea Flaimoc Kodiţă al lui Gog din Neaprostoi al lui Bătaie din Mielu al lui Moacă din Teakă de dincolo de Tecele al lui Natantol Băboi al lui Tache Tîntake din Takoci al lui Budală din Zdîrţă Dovleci al lui Zdrelea din Zdjvelea de după Seaka de pe lîngă Fraierucele al lui Motolog din Breji eu îs, decorat îs...

- Mă că minţi!

- Eu îs fruntaşu Katakarna îs...

- Ei, fîs!

Nebunu se cunoaşte după bîtă, capul tare după bietele picioare? Nicidecum, de-a-ndoaselea.

- Nu se poate! Eşti întinichiat? ziceau.

- Decorat, bă, decorat! zicea.

Şi făcea trei tumbe-nalte. Mulţimea se minuna gîngăvind în barba ei. Că tontoletele cearcă gîrla-n glumă şi se-neacă dinadins. Iar căpitanii de cum îl vedeau, ce-mi făceau? Stîrniţi, dădeau iama pe cărarea hopuroasă, cu săbioanţele trase, la fugărit limbuţi. Şi cînd mi ţi-l înhăţau, era veselie mare, că nu-i mai hodineau decît cu hîrca în par.

- Scoate-i limba, arde-i-o! îndemna gloata cuprinsă de executarisire.

Şi se puneau pe cîte o împiedicată, o sucită din alea, şi se opinteau, şi se încurcau, că curgeau, ca pleava, obielele de pe ei. Nici un muzicant nu mai putea să le ajungă cizmele din urmă. În rîndurile din faţă, între scîndură şi tron, nu puţini dădeau din pinteni pînă li se învîrteau kipiele pe tărtăcuţă şi li se cocea pingeaua. Un kolonel gîlgîit şi grav la buză bolborosea către limbuţii morţi, dar cu duhul pasămite înflăcărat:

- Aşa e cum zice kraiu!

- Chiar aşa! îi întăreau spusele niscai vînoşi atîrnaţi şi ei în sfori de bună seamă, izbind în grabă peste fleancă cîte un izmenit, cîte-un toboşar tăcut.

Şi cîrpele se învîrteau în jur, fugace. Iar fufele trupeşe din trupă dădeau de băut stuchealã, mîndrind ţîţoi nu flenţoi, că pînă şi ciclopul şchiop mîngîia mohîngheaţa. Apoi, cu masca de gît, sărea de pe scîndură şi trecea de trei ori pe sub tron, să nu-l cunoască nimeni că-i ciuca bătăilor, căutîndu-şi şarpele-n cizmă pe acolo, gîngăvind că chipurile nu ştia să-şi ţopăie burdihanul decît într-un chip, după trîntita trînjilor, învăţat de pe la alde Kîkîici. Ce să mai zici? După ce înghiţea vreo trei ghiulele, şi alea ca vai de ele, umbla lupiş, plesnindu-se din mers cu latul săbioanţei la fofelniţă, pînă şi-o înnegrea. Că omul rău e ca cărbunele, dacă nu arde se-nnegreşte.

Cît măscăricii, pe scîndură, chemau atenţiunea, cîrpele se spulberau pe la nasul lor lipit, da-nfipt. Uitînd să mai sufle din fîsul goarnei, la vederea gloatei tropăitoare se scărpinau afund cu baioneta şi porneau iar să-i facă să se prăpădească de rîs:

- Cum dai săbionţu?

- Îl dau ca cheie la femeie!

Aveau ei şi altele în desaga gîtului dar, cînd a hohotit mulţimea tălpaşilor, praful s-a ales de glasul lor. Care a plutit dincolo de scîndură pînă în ciulini.

- La o parte, fleoşcăcăniţilor! ţipau arlechinii, cu ochii furaţi de vînătoarea limbuţilor încinsă chiar sub umbra tronului.

Cîte un căpitan prostolan asmuţea buzăverzi cu hărţag la nas, pricepuţi la jocul ce se chema hărţag. De sub poala mantiei le ieşeau afară, ca şarpele după muzici, pînă departe, vîrfurile spăngilor subţiri cît scîrna albinei. Că unde nu e cap, acolo e vai de coadă. Saltimbancii, cu tumba-n gît, dădeau din mîini pe scîndură, oarecît uitaţi. Din buzunăroaiele zdruncinaţilor săreau afară plumbi ce pocăneau pe te miri unde şi scoteau fum.

- Hop acum! hop şi alta! Ochii-ncoa!

Pe scîndură ieşise Mercebufonario, înfofolit în zale, cu gulerul ţepos după scrobire, cu masca morţii în vîrful nasului cojit de sforţările vechi, cutezătoare.

- Ia priviţi-mă! Hai şi beliţi ochiu! Cu miere şi nia-nia-nia-pi-pu-pa în glas, hîrîind, sîsîind, făcea ce făcea cu o păpuşă din alea smulse de cozile care cîndva cică fuseseră întregi.

Şi atunci ţin-te chiot. Chiar în faţă, chiar între scîndură şi tron, se încinsese zor-nevoie întoarce-bătaia. Na-ţi-o ţie, dă-mi-o mie. Ca să fie. Mercebufonario nu se liniştea, ba mai abitir dădea din clopoţei, că era împodobit, învîrtea barda, că era tăios şi, apucînd o tolbă ţiţoasă, se pornea s-o mulgă şi să arunce galbeni în hîrdăul răscrucilor. Încet, căpitanii strîngeau pisica de gît de bucurie, zgrepţănîndu-se cu zimţii bănetului de răpciugă şi viermi căprari. Că spanga auritǎ spintecă mai bine decît a dă fier. Şi săreau în rîndu întîiu, mai lîngă jilţ, chemîndu-se la o tăbărîtă aleasă. Iar ăla cu aşa-e-cum-zice-kraiu stătea cu măciuca-n sus, cu ochii-n patru, să-i uşureze de galbeni, că era cam gălbez, şi ei, supărăcioşi, hop, pe el. Şi harş cu sîngele lui chiar la buza tronului, cu şuncile bucilor lui printre alte afumături sfinţite. Dar erau toate din hîrtie şi cîrpe în care ochii lor zgîiţi în luciul tăişului nu ştiau cum să se înfigă. De necaz se căţărau de-a valma pe cizma întronatului, dă-ne mărite, mai dă-ne, ha! Săreau ca lăcustele de pe pirostriile scîndurii drept pe cracul marelui nădrag, strîmbîndu-se, că care cum apuca de sărea, se şi strîmba la limbă, că de unde vorbă dulce pentru ce apucau să amiroasă. Alţii, mai înfocaţi, se vîrau pe dedesubt, zgîndărind cu jungherele coaja măreţelor zgănci, uşurîndu-se din mers în şanţurile cicatricelor vechi cît lumea. Măscăricii îndrăzneau chiar a zice cum că vai de picioarele care poartă cap nebun. Se luaseră după ei, în sus, către urechea întronatului şi niscai moşnegi rămaşi tîmpi încă de la răsbelul ălălalt, în păr, trăgîndu-l ca proştii de părul picioarelor. Dă-ne mărite krai, dă-ne! Urlau, chiorăiau şi se căţărau. Ba unii îşi făcuseră leagăn între două floace.

- Săriţi! pe el! că s-au terminat rîmătorii! strigau saltimbancii gata de tumbe totuşi întotdeauna.

- Pe el, mă! striga şi Mercebufonario, aprins aşişderea de arta comedioanţei.

Săreau izbindu-se cu genunchiu-n falcă, pierzînd bunătate de măsele, iar dacă picau împlîntau îndată suliţoiul să-şi facă scară. Şi mai hărtăneau cîte-o bucăţică. Că eu mare, tu mare, cine să tragă cizmele? Ia să-l auzim cum ţipă! Că fereşte-te de cîine mut şi de om tăcut. Pînă şi măscăricii cu naz, cam mofluzi după mască, zor şi ei, cu scîndura-n spinare, gata de ros os gata ros.

Şi uite: Păpuşoiul, necăjit de sminteala gîgîlicilor, îşi scuturǎ vîrtos ciolanele de ei, ca căloiu pielea de muşte.

- Păi vedeţi, măi băieţi, că d'aia n-are ursul coadă şi maimuţa-i mascaradă! se scremu el lînced. Ia să intre vînătorii! Să vă dea o bastonadă!

Şi numaidecît intrară. Că bîta are două capete. Dădeau iureş, ca împinşi de pîrţag, da şi de arţag, rîcă căutînd. Că prea-şi făcuse paiaţa de cap, frati-miu! Prea o luase capie! Cîte unul bălmăjea: că de ce? că cum aşa? Tăbărau să-i crape ţeasta. Sau la tălpi să-l bubureze. Şi pe alţii să-i reteze. Să le-aprindă lumînarea. Ori să-i pună la pastramă. Că cînd vrea mniezeu săracu, dintr-o bubă rupe capu.

- Să-l tăiem, că-i pintenog!

- Hai la bîlci să-i facem terci!

- Dau trei arcuri pe-un puşcoi!

- Stai să-ţi fac un vînătoi!

Cînd pe unii-i spintecau, cînd pe alţii-i gîtuiau. Că cînd vorbeşti găureşti, taci zgaibă faci. Iar de nu tăceau intrau cu moaca sub cizmoacă că aşa venea socoteala. Că decît să muşti omul pe din dos, mai bine muşcă-l de faţă.

- Na-ţi un pumn şi du-te-n moaşta! strigau măscăricii, chiar şi cu beregata tăiată strigau.

Alţii cică că să-i ierte, că-s artişti. Da p-aşa vînători vînoşi nu-i puteai îndupleca. Saltimbancii care mai apucau să se-ntumbe, cu maţele afară, nu rînjeau a bine. La dat năvală mulţi rămîneau în urmă. La împresurare aşişderea. Vînătorii aprinseseră scîndura, scurtînd cărările pînă şi cotoilor cu coada bearcă. Ăi de picau în coate, gata să dea cu buza-n ţărînă a iertăciune, ori se văduveau de mir ori se trezeau proptiţi în funii, că cine ce învaţă, funia-l dezvaţă. Toba, din şoric de prost, să ţină, suna dum-dum! a glonţ de soi. Vînătorii călare veneau valuri şi tot nu mai dovedeau. Cîte şaişpce nătărăi pe-o cracă cartonată şi craca tot nu se clătina. Că costiţa nu-i bună decît atîrnată. Călăreţii împlătoşaţi de sub tron ieşeau, parcă chiar din dosul Păpuşoiului. Şi-ntre ei nu se altoiau. Fugăriţii pe care nu-i ţinea pîntecul de frici se lăsau pe vine, să pu-pută, împupăzaţi, ca chipurile loviţi de bubă la inimă. Da cin să-i creadă? Descărcări de flinte-ncolo, descărcări de flinte-ncoace.

- Care eşti, mă, de nu-ţi place?!

Hai în şandramalele lor, hai în odăile lor la scotoceală, cataclop! urla o gură bucuroasă. Un gîde jucăuş zvîrlea greutate de creieri pînă-n tavan. Prin cotloane, peste măruntaiele secătuite la repezeală se slobozeau cînd caii, cînd bravii călăreţi ce se lăudau că doar aşa primiseră poruncă şi cum să facă altfel. Că minte de bătrîn, putere de tînăr, îndrăzneală de nebun, la răzbel se cere. Doar care cum apucaseră să-şi îndoape desaga, să facă pe carevaşilea-n două, să arunce-n foc şi-un bojoc, nu se mai uita chiorîş.

După ce tăiau ce aveau de tăiat, se orînduiau frumos la umbra tronului. Cîţi trecuseră ei prin spangă... şi parcă tot mai rămăseseră de prăsilă prin unghere. Aşa că veni şi porunca, din surlă, rampa-ramp! că plozii-n furci! Că cine are nevoie de foc îl găseşte şi-n cenuşă. Că cînd se bat bivolii suferă mormolocu. Răposare fulgeroasă li se pregătea. Iute, sub cerul înţepat de patru paseri spelbe, începură căutarea. Scormoneau pînă şi-n mîzgă. Plozii roz îngrăşau praful. Hîrşt şi harc! Sînge nou: puterea ursului. Beau, beau şi se scăpau prin gaura armurii. Hîrşt! Laţ împleteau ei şi borţoaselor care nu ştiau că aşa e cum zice kraiu. Le treceau pe lumea aialaltă fără preget, printr-o murire iute, ţîfnoasă. Dintr-odată cartoanele, zdrenţele, miroseau a spargere de ou sterp la curugăinii.

Ici-colo cîte un gîde sătul, legat la gură cu butelca, privea a pagubă scărpinîndu-se nedumerit în creştetul gol-goluţ. Împrejur balega vopsită, ca tăiată în catifea, părea cocoloş de sînge. Paseri negre,

lăbărţate, ciuguleau vedenii trase-n sus pe sfori, fără frica frumosului uliu care se dădea peste cap, jos, în băltoaca cerului.

Clonc! peste necugetarea privirii se lăsau vizierele. Cînd nu se mai zărea nimic, vînătorii se luau după miros. Se încontrau să trezească răpuşii, cu bîta, cu sîneaţa, scîrbiţi dovedindu-se de veşnica lor nemişcare şi negăsind altceva mai bun de făcut. Că ălui de se duce fă-i pod. Doar niscai borţoase, cu plozii chitiţi în desaga pîntecului scăpaseră fîlfîind din fuste şi făcînd pe florile-n vînt. Cei ce îşi ascunseseră capul în praful răs-răscolit nu erau hăcuiţi nicidecum cu mai niţică rîvnă. Ăi de făceau pe balamucii, cu gîndul scăpării, păţeau ruşine mare. N-are importanţă care. Caz că nu găseau nimic de împuns cu suliţa, vînătorii împungeau cu degetul cerul cachi cerîndu-i să fete potrivnici pe măsură. Iar dacă se întîmpla ca vreun fitecine, vreun motan mort de-o pildă, să mai tremure puţin, se opreau să-l fulgereze şi să-l zvîrle-n cerul gurii. Că măseaua voinicului cel mai bun meterez la orice resbel. Care cum nu erau mulţumiţi de ce găseau, îşi umflau nara dezumflată de izul mortăciunilor şi se izbeau între ei, că, orişicum, nimeni nu-i împiedica. Şi scoteau fumăraie pe ochii aprinşi înainte de a da iureş, bîjbîind după ciozvîrte, că erau învăţaţi să lingă vîrful săgeţii muiate-n untură. Se avîntau şi după umbra ciorilor, scrutînd tăriile, totul. Rîgîiau aşa de vîrtos în vîltoare încît zgîlţîiau văzduhul, de parcă tuna, semn că nu se săturaseră defel. Şi-odată dădură chiot, că cine ţine pîinea în sînul altuia rabdă de foame, repezindu-se pe cizmele Păpuşoiului, de mi ţi-l apucară, de mi ţi-l răsturnară cu cracii tronului în sus, că scaunul preaînalt curînd se răstoarnă, de mi ţi-l hărtăniră, de mi ţi-l fripseră bucăţică cu bucăţică în vîrful suliţelor nesătule. Un vînt rău spulbera coada cailor care se băgau unii-ntr-alţii, pierind din vedere cu ochiul închis, de frică să nu le vină rîndul.

Vînătorul cel mai gros, crescut cît Păpuşoiul ca aluatul la căldură, puse jeţul cum fusese, îşi şterse grăsimea de pe buza-i roşie ca para şi se aşeză în el cu poftă.

Şi fleoşc! a căzut cortina.

În metropolă tocmai se trîmbiţa oprirea ostilităţilor. Curierii destinaţi să facă ştirea cunoscută în cele patru zări îşi dregeau zoriţi glasul.

Jucaria
de Florin Slapac

© cartea.info, 2004

Jucaria
de Florin Slapac

6

Era gata să tragă o cortină de cărămidă peste nălucile trecutului. Clădea de zor, în gînd, tot mai multe imobile zvelte, semnificative, combinînd din mers linii, litere, cifre, înnegrind imaginare suluri de hîrtie. Pămîntul lipicios îl ţinea de tălpi, îl împiedica să înainteze aşa cum ar fi dorit, să se concentreze asupra învălmăşitelor sale nădejdi pe care le simţea colcăind în coşul pieptului, acolo unde bănuia el că s-ar fi aflat sufletul. Palpitau în ritmul repezit al sîngelui.

Drumul spre casă devenea pe alocuri mlăştinos. Tocmai! Asanarea! o nouă idee îi trezea interesul, îi urnea imaginaţia încătuşată. Avea de gînd să desfiinţeze, fie chiar şi cu atitudine intransigentă în această privinţă. Cu arătătorul întins în chip de peniţă mustind de tuş însemna aerul. Avea deja un sfert de gînd prins în mijlocirea unor sisteme nemaiîncercate de asigurare, prin modalităţi pentru început extrem de simple, a igienei, a unui minim confort. Un alt sfert de gînd i se îndrepta, e adevărat, ceva mai puţin viguros, spre fuziunea deplină între decoraţie şi elementele de structură. Aspira chiar la realizarea unei arhitecturi continuu sărbătoreşti, întrevedea locuri de recreere generoase, prevăzute cu înverzite chioşcuri, cu scene rotative pentru concerte, baluri, eventual reprezentaţii în folosul văduvelor de război, sau alte asemenea lucruri, treaba lor.

Se oprea puţin, să-şi tragă sufletul, să mai ia o hotărîre. Îşi scotea ochelarii, se freca la ochi. Măsura cu privirea colina ovoidă, răsfrîntă brusc în cale, cu nesfîrşitele ei întinderi de pietre funerare printre care bălăriile creşteau falnic. Cimitirul metropolei se extinsese cu mult peste perimetrul lui iniţial. Pomi uscaţi unduiau în voia răscrucilor de vînturi, străjuind gropile comune. Adiere doar. Sevă nu. Suliţa de sticlă a orizontului îi reflecta strîmb. Părea totuşi o oglindă plină de promisiuni. De ce nu. O cheie de boltă.

Pe aleea principală înaintau cortegii sărăcăcioase. Soarele, bolind, făcea pietrele de nerecunoscut. Era ceva prevestitor în asta? Soarele: atît de cald, atît de bun, încît îţi vine mereu să-l iei în braţe, glumise Aurela, cîndva. Ea sau Eliza? Sau altcineva?

Simţea brusc nevoia să grăbească pasul, să scape de fantasmele acaparatoare ale crucilor care îi aminteau formele umbrelor dintre sînii ei. Clătina din cap, murmura ceva, deranjînd sensibilul timpan al cioclilor. Vîntul rece, tronînd peste colina frămîntată cu pricepere, îi aducea la ureche insinuări de gust îndoielnic, vorbe de gropari afumaţi. Nu-l stînjeneau prea mult. Puterea lui de concentrare sporise uimitor. Medita serios asupra purităţii formelor, rafinamentului proporţiilor, deplasării plinurilor luminoase, ba chiar asupra tehnicii uscării cărămizilor ce urmau a fi puse, după repetate, precise măsurători, peste trainice temelii. Încet-încet, se apropia cu gîndul de oraşul atotcuprinzător, ecumenopolis, de cetatea ideală. Proiectele, schiţate într-un decor atît de aspru, erau desigur inspirate şi din modul de aşezare al oraşelor altădată înfloritoare, apoi distruse, apoi clădite, apoi nivelate, straturi peste straturi, munţi de pietroaie, pietroaie totuşi pilduitoare...

Rarii trecători, înfofoliţi, cocîrjaţi, repeziţi, îl ocoleau. Auzul încordat prindea ecoul unor şuşoteli răzleţe. Ar fi vrut să le vorbească, să le explice în detaliu minunea pe care le-o pregătea. Cîţiva cerşetori postaţi la gura unui pod defect îşi bocăneau papucii lemnoşi, dădeau din cap a pagubă, întindeau mîinile. Dacă deschidea gura să le vorbească, fluturîndu-şi palmele de parcă ar fi vrut să capteze atenţia unui numeros auditoriu, se depărtau în salturi. Ridica din umeri, îşi scotea ochelarii ca şi cum comportamentul persoanelor de faţă nu-l mai privea, continuîndu-şi neabătut reflecţiile. La nivelul solului în primul rînd era nevoie de seninătate şi eleganţă, lucru cît se poate de clar. Zidurile rămase în picioare trebuiau îndepărtate, pentru că altfel nu ar fi încetat să comunice cu pivniţele rău mirositoare, cu fostele adăposturi săpate alandala, la repezeală. Vedea din ce în ce mai clar edificii dispuse în zigzag, la capătul bulevardelor, pentru ca vînturile să fie în sfîrşit captate şi imediat slobozite să bîntuie în voie. Adăuga şi un nu hotărît clădirilor scunde. Tindere spre înălţimi, spaţii aerisite, excitante din punct de vedere vizual! Ansambluri decorative deconectante, bine întreţinute, cu tuşe de eleganţă ici-colo. Tonuri calde, armonizate cu fondul unor înguste lacuri artificiale. Lumină! Marmură albă ca laptele! Îşi punea pur şi simplu hăţuri, ca să nu o ia razna, cînd era vorba de monumentalitate, riguros echilibrată, desigur. De cîte ori întrevedea ample galerii sau pavilioane prea îndrăzneţe, gîndul îi zbura, e drept, şi la eventualitatea în care n-ar apuca să vadă terminată nici măcar o parte din ceea ce îşi închipuia că va clădi. Avea totuşi dreptul să-şi considere aspiraţiile ca măsură calitativă a viitoarelor înfăptuiri. Şi de ce n-ar fi avut? Se gîndea chiar să anuleze anumite succesiuni structurale, poate chiar şi unele proporţii perimate, descoperea mereu soluţii privitoare la căi de acces, terenuri auxiliare, spaţii verzi, instalaţii antifonice, amenajări interioare. Frămîntările creatoare abia începuseră cu adevărat. De cînd aflase de oprirea ostilităţilor se visa rătăcind pe schele, în papuci, ca somnambulii. Avea o poftă nebună să înceapă să înalţe ceva, cît mai repede. Teancuri întregi de idei îi ţîşniseră în minte, nici el nu ştia cum. Concepuse cîndva pînă şi un tip de fortificaţie cu totul nou, bănuind că în viitor metropola ar putea fi atacată - cine ştie, poate şi apărată - nu de pe pămînt, ci din aer. Vastitatea ameţitoare a locurilor virane îi dădea aripi? Sau poate faptul că încet încet se apropia de casă?

Căuta stăruitor să recunoască ceva în învălmăşeala aceea de cărămizi arse, jumătăţi de pereţi, gropi de obuze, drugi contorsionaţi şi sîrme ruginite, ghimpate. Toate semănau cu cele deja văzute în alte locuri. Zgomotul paşilor, deşi puternic, nu reuşea să alunge şobolanii. Vîntul zăngănea felii de geamuri

sparte, prăbuşea grinzi de lemn înnegrit. Ziduri aspru ruinate se întindeau pînă departe, barînd trecerea, mascînd străzile. Graba singuraticului întîrziat cu spectrul oraşului sfîrtecat rimau mohorît. Împrejur: obiecte carbonizate, dîre de melci, ghemotoace de păr. Ecoul unor lătrături sacadate smulgea cîte un afiş care abia se mai ţinea într-o pioneză. În sticla ochelarilor: un porumbel smuls din păienjenişul privirii. Vibrînd, bucata de hîrtie se ţinea după el o vreme, încercînd parcă să ecraneze priveliştea.

O tresărire, nu mai mult, şi lumea avea să se trezească! Nu se putea să fie altfel.

Umbrele tremurau sub răsuflarea înşelătoare a ceţii. Clopotele unei biserici rănite bălăngăneau azvîrlind în dreapta şi-n stînga vălătuci de praf. Limacşi prelungi lăsaseră peste tot urme strîmbe, fosforescente, alunecoase. I se părea că zăreşte, din cînd în cînd, păşind cu grijă printre cărămizile sparte, împrăştiate fără noimă, silueta Aurelei. Inima îi pîlpîia atunci neregulat. O spumă albă, parcă dinadins, i se zbătea între gene. Pipăind cerul gurii cu limba zgribulită întîlnea un crîmpei de noapte, gust de fum cuibărit ca într-o peşteră astupată. Deschidea gura. Fumul se risipea. Şi silueta femeii se făcea nevăzută.

Strada se lăţise, gîtuind rigola noroioasă, intrînd de-a dreptul prin curţi. Tresărea, în răstimpuri, ca o coadă de şopîrlă tăiată. Negura, desfăcîndu-se, cîrlionţîndu-se, o învăluia, se juca de-a uite-o nu-i. O balustradă scăpată ca prin urechile acului de urgii se hlizea la el, scîrţîind. La fiecare pas lăcuste de noroi săreau moi, plescăind fără vlagă. Aşchii de metal mijeau din pămîntul vîscos, luat la vale. De sub podeţe improvizate ţîşneau cerşetori treziţi din somn de bocănitul ce încă mai păstra cadenţa marşurilor. Un pic de gheaţă le sclipea în priviri, întindeau mîinile, mormăiau ceva, se înfăşurau la loc în mantiile lor cartonate, se răsuceau pe partea mai uscată, închideau ochii. Cîte o limbă umflată, cenuşie, făcea o tumbă, înfiripa o înjurătură fără sens, nicidecum dusă pînă la capăt, şi se retrăgea uşor în lăcaşul negru, neted, fără să se zgîrie. Năluci furişate dădeau tîrcoale, se împiedicau de altele la fel, se îndepărtau. Cîte un copil bătrînicios, susurînd, cu degetele încleştate pe o minge de cîrpă cătrănită, o zbughea în zig-zag, ca un fugar cu experienţă. Negura îl împiedica să înainteze aşa cum ar fi vrut, îl obliga să scuipe des. Afişe umede, rupte de vînt, îl ajungeau din urmă şi-i îngropau o clipă capul.

Dricuri, ba nu, trăsuri negre înaintau cu greu. Caii îndoiau scaieţii cu răsuflarea lor mîloasă. Clădirile intacte dominau peisajul: acolo arsenalul, dincolo comenduirea, deasupra căreia o flamură flutura schimbîndu-şi culoarea greu de ţinut minte după cum bătea vîntul. Cîte un rătăcit netezea bolovanii cu tălpile. Rafalele răsuceau trupurile fragile, prea puţin în stare să-şi găsească un loc fix în spaţiul darnic pe de altă parte, vast. O precupeaţă singuratică, bătrînă, cu dinţi puţini, cu fire albe în bărbie, înfăşurată în fuste largi, ferfeniţite, îndemna trecătorii să se oprească şi să cumpere o rădăcină două. Agita în mîini bulbi păroşi, meşterind întruna legături aparent trainice. Sufla în tăciunii aprinşi alături, chiţcăind, săltîndu-şi sînii ca două căruţe cu mere cînd pe o margine a tarabei, cînd pe un colţ. Ţepi uscaţi părăseau rădăcinile, călare pe vînt. Pîntecul ei ţuguiat se zgîlţîia sub presiunea unui hohot reţinut. Greu de bănuit: plîns, rîs? Tropăitul sacadat al unor cizme trezea liliecii adăpostiţi sub streşinile puţine. Un nebun, dar afabil virtuoz, cu o umbră de dispreţ lăsată ca un giulgiu peste gură, exersa în mijlocul ruinelor, luînd cărămizile drept clape de pian. Estompată de aerul cenuşiu, bîţîitor, zona, strînsă de forcepsul negurii, părea o prăpastie fără fund, un vulcan stins, dar încă periculos, din care, pe alocuri, răbufneau prevestitoare clipociri de noroi fierbinte: boloboc-bolobobоc! Tot mai clar se auzea un zgomot tulbure dinspre cartierele de obicei tăcute ale oraşului, un fel de susur, de parcă, undeva, în calea vîntului, se jucau fete scrobite, cu cercuri de oţel. Sau era doar o impresie produsă de mişcarea de revoluţie a Pămîntului? O altă bătrînă precupeaţă, ori poate tot aceeaşi, netezind între palmele bătătorite barba unei plante holbate, scărpinîndu-se în cap cu o grebluţă-jucărie, striga de pe undeva, de prin preajmă: Ia rădăcinile, ia rădăcinile, că fără ele te ia vîntul!

Pe măsură ce se apropia de casă, coşul pieptului, sub apăsarea unui strigăt neconsumat, durea. Îşi simţea fruntea biciuită cu stropi de apă răpiţi de vînt de prin băltoace. Oraşul: o arătare împăiată, cu ciocul vîrît între umerii înălţaţi ca în aşteptarea unei lovituri. Cîteva zmeie bosumflate zbîrnîiau nefiresc - nu, nu erau zmeie, ci baloane captive - în văzduh. Frînghiile cu rufe care legau zidurile se rupeau uneori luînd prin surprindere trecătorii. Nu puţini, orbiţi fulgerător, ridicau mîinile şi azvîrleau portofelul. Ici colo veterani cu pulpanele uniformelor larg desfăcute păreau că vor să oprească vîntul. Cîte unul, înainte de a se topi în depărtare, se mai întorcea, rămînea o clipă nemişcat, sfidînd distanţa, căutîndu-i privirea, sticlindu-şi ochii solidificaţi.

În mintea cînd toropită, cînd ascuţită ca briciul, vedenii sculptate cîndva în memoria îngheţată, care începea să se topească, se perindau cu repeziciune: un păianjen scîrbos, cu delicatele-i picioare prinse în propria ţesătură, buze crăpate arcuindu-se într-un început de silabă, cutii de gloanţe de manevră aşezate ordonat, siluete tropăind de-a lungul unor coridoare, un uliu falnic, cu aripile desfăcute, un spînzurat tremurînd la capătul funiei, gratii presărate cu pete de rugină şi iarăşi coridoare străbătute de un întreg regiment de şoapte...

Un căţel murdar, venind în fugă din spate, l-a atins în treacăt. Şchiopăta. Coada îi flutura ca un steag. În faţa casei a ciulit urechile şi a început să schelălăie. Valuri de pîclă deteriorau treptat mediul înconjurător. Alexandru şi-a încheiat nasturele singuratic la mantaua păcurie, ponosită. În curînd avea să-i revadă. Ce se va adăuga la ceea ce ştia deja despre ei? Dar ce ştia? Scotoci în grabă prin sertarele aproape înţepenite ale memoriei. Scoase la iveală două seturi de imagini, nimic mai mult.

1: rigid, aranjîndu-şi floarea la butoniera hainei impecabile, privind în gol, dregîndu-şi glasul... avea oasele mărunte, părul rar, mînuţe ca de copil, glasul piţigăiat, fruntea îngustă, dar nasul îi era proeminent nu glumă, în zadar încerca să şi-l ascundă călărindu-l cu o pereche de ochelari groşi, cu ramă de oţel. Alerga mereu spre merii lui, simboluri ale ispitei, nu-i aşa? de care era atît de mîndru, o-ho!

mere nobile, parfumate, cum altfel, Winter banana rîndul din mijloc, alternînd cu Belle fleur jaune, lateral Wagener şi chiar în apropierea gardurilor vii faimoasele Wellspur, pe care toţi curierii trebuiau să le admire înainte de a intra în audienţă. Era aşa de ocupat! chestiune întru totul explicabilă, avea mereu de pus la punct interminabile rapoarte, îl copleşeau responsabilităţile, sensibilităţile, obligaţiile. Aromele merilor însă îl trăgeau deseori de nas, dincolo de treburile oficiale, de cum cobora la micul dejun, cu sabie cu tot, sabie aurită, scundă, pe măsură, ce zornăia la fiecare pas pe marmura holului pustiu. Nu întorcea capul cu un grad, nu ridica din umeri niciodată, nu de alta, dar ar fi fost şi greu să o facă din cauza gulerului tare şi a găluştii proptite în mărul lui Adam, sau conopidei, cum şopteau servitorii. Domeniul aflat în stăpînirea lui avea, desigur, în centru reşedinţa de rigoare, aşezată între două pavilioane construite în stil sobru, aerat, clădirea secretariatului, cazarma Gărzii, iar mai la vale pavilionul funcţionarilor şi biserica misionarilor în spatele căreia începeau livezile, grădinile, băltoacele, podeţele în chip de spinarea cămilei... Planul general al viitoarei aşezări care, cine ştie, avea să-i poarte numele, era deja schiţat, îl arăta deseori celor care-i călcau pragul bibliotecii, loturile de teren erau însemnate cu steguleţe, străzile şi aleile trasate cu tuş violet, iar cu x-uri erau marcate edificiile ce urmau să fie construite prin donaţii şi chete de tot felul. Nu departe de extremitatea nordică a reşedinţei se întindea terenul împrejmuit, destinat pieţei indigenilor, considerat pitoresc, bun de arătat oaspeţilor din balcon, teren inutilizabil pe ploaie, la marginea căruia se înălţa minuscula sală de spectacol, unde noi aveam locurile cele mai bune rezervate pe viaţă, amenajată în urma eforturilor lui de a-şi distra subalternii. Cu ocazia aprovizionărilor periodice comanda mereu decoruri proaspete şi păpuşari din metropolă, gata să destindă tuturor, la nevoie lumii întregi, săptămînal, colţurile gurii. În preajmă se lucra încă la o linie de comunicaţie strict secretă, care nu avea să funcţioneze niciodată. Ceva mai la vale, înfipt în plină expansiune vegetală, mai era şi orfelinatul. Finanţat datorită strădaniilor caritabile ale inimoasei doamne Guvernator, bineînţeles. Iar mai departe: domeniul inaccesibil pentru mine al vegetaţiei ameninţătoare, nesfîrşite, al animalelor fioroase, al fructelor otrăvitoare, al microbilor ascunşi în crăpăturile pămîntului, al firgurilor, nisipurilor mişcătoare, băştinaşilor înrăiţi şi nerecunoscători. În marele ţarc al reşedinţei roiau servitori cartilaginoşi, muţi prin formaţie, şi nu numai prin formaţie, pentru că erau recrutaţi îndeobşte din rîndul băştinaşilor de încredere, adică ai celor care nu aveau darul vorbirii sau al auzului sau mai ştiu eu ce meteahnă ce i-ar fi împiedicat apriopric să spioneze în folosul concurenţei.

Se ducea zilnic să-şi vadă merii, ţeapăn şi înzorzonat, cu eventualul vizitator la un pas în urmă, deşi mai toţi vizitatorii erau importanţi, "de calibru", dar nu mai ceva decît el, rostind cu glas tare de-a lungul aleilor, poate pentru a înşela vigilenţa urechilor aflate în solda inamicului, numele soiurilor preferate, în vreme ce chioşcurile erau încă o dată primenite la îndemnul maică-mii, alintată Mumi, care apărea în sfîrşit exact atunci cînd musafirul căsca discret, îşi întindea mîna cu mănuşă cu tot pentru a fi admirată, ori chiar sărutată, şi poftea la ceai. Ceremonia avea loc mai ales după-amiaza, dar uneori şi dimineaţa, după ce taică-meu îşi termina raportul către metropolă. Îşi tîra o vreme, pe îndelete, sabia pitică printre meri şi apărea brusc în unghiul mort al grădinii. Mumi picotea sub pălăria tip castron, verde-închis, culoarea de hăţiş acvatic a racilor, a racilor care făceau obligatoriu parte din meniul lui preferat. Îi cercetam nevăzut în bucătărie, unde forfoteau aruncaţi de vii în oala cu apă clocotită. Într-o zi, pe furiş, am pus în oală şi pălăria cu pricina, să văd dacă şi ea se metamorfozează. Luau ceaiul deci, în tăcere, asudînd de-a lungul conversaţiei minuscule, fîşîindu-şi cămăşile albe, lipite de piele. Mumi îşi făcea vînt cu evantaiul osos, cu găurele filigranate, ridicînd ochii doar cît să poată evalua nivelul apei verzi în ceaşcă: măsura bunei dispoziţii. Adesea, printre muşuroaiele de nisip, rostogoleam silitor bolovani, grupîndu-i în imaginare terasamente, zăpăcit de măreţul, obsedantul vis, în virtutea căruia taică-miu întreţinea o vastă corespondenţă, ademenind întruna plutoane întregi de specialişti. Îşi dorea o cale ferată care să despice pustietăţile în două şi să i se oprească în spatele grădinii, una pe care să duduie un tren tras de o locomotivă perfecţionată graţie gîndirii lui creatoare, al cărei desen atîrna, îngălbenit, pătat de gîzele neştiutoare de carte, în sufragerie: douăzeci de metri lungime, treizeci de tone, suspensie cu dublu reglaj, lame de oţel extra rezistente, arcuri întărite cu wolfram, spuma lupului de cea mai bună calitate, apărătoare antipraf roţi, bandaj oţel dur frîne, agrafe duble, ţinută de mers nu jucărie, insonorizare, tenacitate la şocuri, trepidaţii de joasă amplitudine. Cu ea ar fi mers în inspecţii departe-departe, însoţit eventual de înalte-înalte personalităţi. Stil şi anvergură. Elogii. Meritate cu prisosinţă de o asemenea locomotivă înzestrată cu lustruite cercuri de aramă, tampoane lăcuite, purtîndu-i iniţialele, două butoiaşe cu cine ştie ce în ele,lipite undeva în spate, butoiaşe de lemn furniruit fără zgîrcenie, spiţe vopsite în nuanţe vii, pentru a smulge urale puternice plămînilor puternice, indigeni, bară de protecţie blindată discret şi două tunuri de mare efect pe laturi, asigurînd din unghiuri perfect calculate ocrotirea unicului vagon de mare lux, bine luminat, aerisit de un curent de vapori parfumaţi, reglabil după dorinţă, vaste şi complicate instalaţii sanitare, plase cu ochiuri mici pentru obiecte liliputane şi scumpe, draperii, oglinzi, gravuri, pernuţe de moleschin, fotolii de piele kaki, tapet cu motive florale, măsuţe de marmură albă cu vineţele indigo, grele, insensibile la efectele inerţiei.

Degustînd absentă ceaiul maică-mea ridica năsucul de sub bordura pălăriei, adulmeca, zîmbea subţire, ciulea urechile, atunci cînd conversaţia axată pe muchia unui subiect de actualitate lua startul, dar, obosind aproape instantaneu, se hotăra să moţăie mai departe sub protecţia evantaiului. Musafirul nostru are idei atît de originale, nu găseşti, dragă? Mumi, cum îi spuneau şi bucătarii în treacăt, în treacăt pe la noi căci se schimbau mereu, căuta să se concentreze asupra acelor idei care-i trecuseră în zbor pe lîngă urechi şi, sub irizările roşii-portocalii ale boschetelor bine tunse, conversaţia plana lin, călăuzită pe făgaşul ei fără cusur, lua chiar turnúri îndrăzneţe, iscate pe alocuri de dramul de rom abia

vizibil în căuşul ceştilor încrustate cu ideograme fără sens... adevăratele cauze ale neplăcerilor repetate, ale rămînerilor în urmă de care discursurile astea stupide se agaţă, sînt cu totul altele, problema nu trebuie prefaţată nicidecum de căutarea ţapului ispăşitor acolo unde, daţi-mi voie, nu e cazul... adică în sînul îndepărtatului Sfat Major, atît de îndepărtat, atît de umflat de distanţe, încît devenise un fel de sperietoare pentru servitori şi pentru pensionarele neascultătoare ale orfelinatului, chiar şi doica mă ameninţa cu el cînd nu aveam chef să mănînc tot, folosindu-l cu eficacitate, bine, las' că vine el, Majorul, şi te papă. La fel ameninţa şi păsările ciocoase, înfoiate şi imobile prin colţurile grădinii, pentru că li se cususeră pleoapele din vreme, nu cumva să zboare, cînd i se încurcau în fuste. Du-te şi te joacă, hai, fii cuminţel, spunea mereu doica asta a mea, fiinţă fără vîrstă, întotdeauna gata să-mi împuieze capul cu poveşti înspăimîntătoare, presărate cu monştri porcini, băştinaşi. Mă scălda în apă drogată cu must de ierburi numai de ea ştiute, pentru că eram miorlăit şi trebuia să mă întăresc, iar atunci cînd se ivea prilejul, nu-l pierdea, dovedindu-şi superioritatea faţă de doftorii plătiţi de taică-meu, apărînd la momentul oportun cu afine-de-mlaştină în ceaşcă, diaree la tine n-o să mai fie, ptiu, sau nufăr galben, pentru mine, puiul, să nu îngroş cumva rîndurile ofticoşilor care scuipau dinadins în vîntul care ne zguduia livada, ptiu! Ameţitoarele ei balsamuri mă făceau într-atît de sănătos încît nici nu-mi mai păsa de sfîrşitul poveştii tip convalescenţă, la naiba cu fericirea de a scoate eroul la liman! O luam la goană cu pieptul înainte, vrăjit de dulceaţa, dar şi de cruzimea, copilăriei mele bine protejate. Uneori mă ciocneam de silueta granitică a unchiului Bartolomeu, sprijinit aşa, de modă, în umbrela baston, boc-boc-boc, la o parte proştilor! Un zîmbet enigmatic îi destindea chipul încreţit ca un măr necules la vreme. Se ţinea bine, înainta cu eleganţă pe aleea principală. De cum îl zăreau, servitorii se puneau pe treabă, pentru că ţineau la el, sparanghelul era pregătit "cum îi place lui", clătita flambată "cum îi place lui", a venit Bartolomeu! strădania bieţilor bucătari nu avea să rămînă anonimă, şi asta în faţa scorţoaselor gazde, atît de convinse că "sălbaticul", chiar instruit, tot sălbatic rămîne. Bucătarii şi grădinarii colaborau deodată fructuos, doica se gătea şi ea cu ce putea, Bartolomeu aducea cu el o zi ieşită din comun, isca forfotă, indiferent cît de tare ar fi încruntat taică-meu din sprîncene. Capul musafirului cam nepoftit era iluminat de o largă şi neregulată chelie ce nu contenea să facă şanţuri de cîte ori gura dădea glas cuvintelor şerpuitoare, gîlgîite. Nu privea niciodată pe cineva de sus, de la zero grade, cum făceau mai toţi vizitatorii, rostogolea vorbe cu pricepere în propoziţii calde, darnice, în folosul oricui îi ieşea în cale. Hei, puştiulache, ce mai faci? măi, ce mare ai crescut! vrei un joc de îndemînare? şi joc de îndemînare primeam, cărămizi, ţigle de lemn cît unghia pe care urma să le îmbin, să le dărîm, să le îmbin, ascuns dincolo de liniile de var trasate proaspăt după fiecare ploaie de servitorii cu ochi buni, în frunte cu neobositul Toto. Dacă nu mi se cerea să fiu băiat de mingi la partidele lor de tenis: globuleţe albe, sudoare, ceai la gheaţă. Bineînţeles că funcţionarii pierdeau întotdeauna cînd jucau cu taică-meu. N-am reuşit să aflu însă cine cîştiga, cine bătea pe cine atunci cînd juca Barlolomeu cu gazda, asta poate şi din cauză că, după primul set, Mumi, invariabil, mă trimitea sus, în grija doicii. Doica mă pregătea într-un anume fel, baie, bucle şi costum de om în vîrstă cînd urma vizita săptămînală la orfelinat, of, sărmanele - îşi îndulcea Mumi glasul - destinul! expediţie care avea nevoie de încurajări din partea tuturor servitorilor, al cărei grad de periculozitate o îmbăta pur şi simplu, trebuia cotit la dreapta, din nou la dreapta, cu trăsură cu tot, pe aleile întortocheate, dincolo de livadă, dincolo de poartă, apoi la trap pe drumul împiedicat de pietre ascuţite, lume-lume, fă-ţi cruce, miloşi mai mari ca noi nici că există! Ieşeam la drumul de apă care se bălăcea îndelung în mlaştini înainte de a se vărsa undeva în mare. La mal aşteptau doi gardieni, drepţi, umili, dar cu ochi scormonitori, şireţi. Ţineau opintindu-se două prăjini, mobile balustrade, să nu-şi ude doamna Guvernator poalele între mîl şi bordul înălţat al şalupei. Pluteam tăind vîrtos apa aproape solidă, plină de rădăcini luate la vale. Mumi poruncea printre dinţi să n-o fac de rîs, îi zăream ochii de pisică filigranaţi de găurelele evantaiului - responsabilităţi, sensibilităţi, obligaţii - iar eu mă consolam pipăind puşca bine pusă la punct a însoţitorului. Mumi se încrunta, hai! hai-hai! ţinîndu-şi cu ostentaţie în vîrful degetelor purpurii faldul de prisos al rochiei grele, înfoiate. Mă lăsam tras pe uscat cu chiu cu vai, orfelinatul nu-mi plăcea deloc, eram prea gătit şi buclat, locul părea sinistru. Ţipete împungeau curtea, supraveghetoarea-şefă venea în întîmpinare frîngîndu-şi mîinile, mijlocul, adulmecînd dispoziţia doamnei, furişînd priviri peste umăr, spre camera unde o împuţită trăgea să moară şi să se ridice la cer, departe. Se plîngea din mers că nu-i ajung banii pentru cearşafuri şi desert, credeţi-ne, facem tot ce putem, poftiţi, pofteau şi palmele butucănoase ale felcerului, bruta veşnic îmbibată cu rom, săru'mîna, împins să dea şi el o raită medicală, să mai facă ceva, o operaţie cruntă, un stors de buboi... Vizita doamnei parfumate continua în saloanele pregătite pentru ocazie - vorba vine saloane, catacombe vopsite, paturi suprapuse, igrasie - vedeţi, lenjeria e proaspăt scrobită, cum altfel? sărea în ochi, de sub pături se ridicau la salut orfanele obraznice, slăbite, care mă băgau în sperieţi cu chiţcăitul lor de şoricei înfometaţi, vai ce simpatică e, şi acum, odată corvoada terminată, poftiţi în grădină, la masa de sub umbrarul natural, trebuie neapărat să gustaţi o linguriţă de dulceaţă, pregătită în orele de lucru manual de înduioşătoarele, înfricoşătoarele pensionare. Mă sileau să privesc programul artistic şi să bat din palme. Nu ştiu din ce era făcută dulceaţa aia, dar în ea găseam mereu cîte o pietricică două care îmi spărgeau dinţii. De teamă să nu mă port necuviincios, să nu scuip, să nu duc degetele la gură, trebuia să le înghit fără să-mi deşir buclele. Mă agăţam cu privirea de un punct fix din fundul curţii, dincolo de sărmanele ţopăite - ala-carnavala, ne jucăm, pentru voi noi ne rugăm! - pîndite cu străşnicie de şefa care, fără să-şi dea seama, le număra paşii, paşii de dans, acelaşi dans de cînd se civilizase Colonia. Trebuie să fi fost al dracului de greu fără pic de ureche muzicală, ştia melodia pe cifre. Mumi aplauda graţios, ce drăguţ, am să mă îngrijesc să primiţi o armonică! Şi, concentrată, mîngîindu-şi mănuşile lungi, albe, asculta: şapte-opt un mort copt, opt-nouă cruce nouă! iar cînd bietele fetiţe se

încurcau nereuşind să ţopăie la fix după cifre, o ochire pătrunzătoare, tăioasă, pornea de sub fruntea supraveghetoarei şi eu mă îngropam adînc în scaun. Deasupra, păsări uriaşe, libere! planau razant: urmează-ne dacă poţi. Urmărindu-le dădeam peste spătosul curier venit cu veşti. El era obişnuit de cînd lumea să ducă misive grele, secrete, pe drumurile cele mai imposibile, bravul nostru curier, fără el activitatea oficială s-ar fi întrerupt, vremea s-ar fi dereglat nedumerită. Apărea zîmbind cît îl ţinea gura, aşa cum făcea cînd taică-meu culegea scrisoarea din mîna lui întinsă, cînd observam cu uimire că, în ciuda pozei lui marţiale, nu-i ajungea decît ceva mai sus de şold, uimire care se transforma repede într-o ciudată bucurie, bucuria de a-l vedea şi pe el redus la dimensiunile care îmi erau rezervate mie: un pitic cu capul mare. Poate tocmai de aceea, mototolea brusc misivele care nu-i conveneau şi le arunca peste umăr. Curtea se umplea de ghemotoace de hîrtie zbîrlite ca nişte arici. Curierul surîdea netulburat, exersînd fuga pe loc, mulţumesc, în vale plouă, se vedea cît de colo că asta îi era menirea, alergatul prin mlaştinile pofticioase, supunerea picioarelor lui de uriaş trăpaş la felurite cazne. Cum se sfîrşea programul artistic, supraveghetoarea bătea din palme, îşi ascuţea glasul, strîmbîndu-se într-o parte pentru că răsuflarea îi cam dădea la iveală izuri tainice de rom, se ridica înţepată, gata să conducă delicatul oaspete în hol, unde Mumi, fără să-şi scoată mănuşile, semna în cartea de onoare, încordată, arcuindu-şi sprîncenele epilate, pentru că mult stimatul domn Rako, junele reporter, şmecherul de mare viitor, hoţomanul organizator de tombole, ca de obicei se lăsa aşteptat. Îşi cunoştea bine rolul, maică-mea n-ar fi plecat de acolo înainte de sosirea lui, toată călătoria n-ar fi avut nici un rost fără menţiunea de la rubrica Noutăţi din Colonie, chenar simplu, pagina unu: aflăm de la corespondentul nostru că doamna... a onorat cu vizita ei... Şi tocmai cînd supraveghetoarea-şefă, care ştia foarte bine ce o reţinea pe Mumi, pocnea din degete comandînd un ceai cu porţii duble de dulceaţă, reporterul îşi făcea apariţia, păşind grav, preocupat, fluturîndu-şi vultureşte poalele hainei sare cu piper, însemnîndu-şi drumul ca minunata locomotivă a lui taică-meu cu o dîră de fum care îi părăsea cu regret pipa tip cap de drac cu mustăcioară. Atunci venea momentul pîndit cu atîta nerăbdare. Furată de răpăiala amabilităţilor, roşind o douăsprezecime, cît era indicat în revistele cu dungă neagră la care era abonată, Mumi uita de mine şi se pornea să schimbe vorbe cu tînărul promiţător, iar eu, profitînd de meandrele prea necesarei conversaţii, o tuleam prin una din multele spărturi ale gardului spre mlaştini, unde aruncam pietre pe valurile mici sau mă uitam la pescari sau ce erau ăia fără cămaşă, ocupaţi să răvăşească mîlul împănat cu mormoloci buni de prins, pe care îmi plăcea să-i simt cum pîlpîie în pumn, să-i bag în buzunar pentru mai tîrziu, dar cînd să încep, şefa obişnuită cu supravegheatul mă descoperea. Îmi aplica metodele ei, îndelung experimentate, ciupindu-mă din mers sau uneori chiar dînd drumul pantofului ascuţit să se repeadă şi să lovească expert, fără să lase urme. Eu tăceam înaintînd însă cît de încet, sperînd s-o ţină istericalele pînă în curtea orfelinatului, dar calculele mele erau întotdeauna greşite, de îndată ce depăşeam poarta, ea, cu meşteşugită solemnitate, se apleca şi îmi curăţa pantalonii, ţinînd palmele întoarse ca să mă usture cu efect întîrziat. Cînd ajungeam din nou acasă, taică-meu, cu ochii la ceas, în mare ţinută, amîna raportul vizitei, ocupat cu oaspeţii care mişunau din grădină în hol, din hol în sufragerie, tot în ţinută de gală şi ei. În pauzele discuţiilor arborescente îi ascultau cu atenţie încordată părerea despre locomotiva cea fermecătoare, despre distanţa optimă între şinele concepute şi ele într-o clipă de aleasă inspiraţie dintre-un anumit aliaj, despre tunelurile extraordinare cu găuri ce aveau menirea să aspire fumul şi să lase călătorii proaspeţi şi limpezi la cap. Apoi conversaţia sinuoasă, amplă, gravita în jurul oazei, o altă idee valoroasă de-a lui, superba oază pe care avea de gînd să o întemeieze chiar în grădină, oază de cultură, unde cei veniţi cu trenul, oameni interesanţi, "de calibru", înalţi funcţionari, ofiţeri de carieră, suspuşi ingineri de poduri şi şosele, ar fi avut acces de două ori pe an pentru a-şi aprofunda impresiile şi a se strădui să găsească o cale. Oaspeţii primeau cu o lună înainte invitaţii cu antet, invitaţii la care îmi aduceam şi eu contribuţia, desenînd la ordin cîte o păsărică stilizată, nu de alta, dar luam lecţii de "artistică" bine plătite şi trebuia să rambursez. Taică-meu dialoga puţin şi monologa mult în aşteptarea fotografului. Cînd apărea, gîfîind, cu aparatul lui ca un castel de apă, afuma grădina, speria păunii, cîţi mai erau, şi pleonc! o poză. Taică-meu, în frac, cu decoraţii şi teacă şi joben ieşea întotdeauna chiar în centru, jumătate pas înainte, singurul încruntat din toată adunarea, căci i-o cerea meseria. Albumul familiei era îndopat cu poze din astea galben-aurii de culoarea gurii-leului. Dacă nu nimeream chiar în mijlocul unei asemenea aglomerate recepţii cînd ne întorceam de la orfelinat - ştiam asta după gestul de încercuire a frunţii pe care Mumi,cunoscîndu-şi atribuţiile, îl făcea de cum observa trăsura în poartă - nimeream în toiul vizitei vreunui om de arme, vizită ce se bucura de o aleasă preţuire, dovadă şi faptul că musafirul era introdus direct în bibliotecă unde Toto, îmbrăcat în alb pentru ocazie, nu prididea cărînd pahare colorate şi gustări pe măsura unui geniu militar care merita şi mai mult. Îi admiram sabia de trei ori mai lungă decît a gazdei, atîrnată în cuier, şi pălăria cu fireturi terminată cu un fel de smoc smuls din coada unui leu. Abia aşteptam ca Mumi să urce sus chemată de migrena care-i năpădea fruntea capricioasă. Eram nerăbdător să scot sabia din teacă, să fugăresc bucătarii. Sufletişti, ei, ca să-mi facă plăcere, se smiorcăiau nevoie mare. Băteam însă curînd în retragere şi mă postam la uşa bibliotecii prin crăpătura căreia răzbăteau frînturi de propoziţii misterioase, presărate cu pauze de respiraţie şi dese, îndelung exersate adaosuri... dezvoltînd această idee aş spune că, trebuie să subliniez că, e adevărat că, după cum e şi firesc, repet că, ar trebui să, considerînd că, noi, ei, va exista şi, deşi, în general vorbind... Taică-meu cuvînta, gîlgîind coniacul, înecîndu-se, ca şi cum ar fi ţinut între dinţi o uriaşă bucată de gheaţă proaspăt ruptă dintr-un iceberg. Desigur, în acest caz deloc prielnic prea puţin pomenitei conjuncturi, care va fi profitul real al scumpei noastre metropole? cine va purta răspunderea? vom defrişa terenul pentru alţii, ca în atîtea dăţi, va trebui să luptăm cu ei într-o zonă care le este mult mai familiară decît nouă, da-da, şi o să păţim ce-am păţit şi acolo unde avem din păcate antecedente demne de plîns,

nu mi-aş mai aduce aminte, o influenţă mai mult suportată decît acceptată, limba noastră, chipurile oficială, le stă în gît, servitorii fură în draci... teritoriile de jos ar fi trebuit să cadă, logic vorbind, mai de mult şi mai consistent sub protecţia noastră explicită, completînd la vreme pe la dreapta ceea ce unii incapabili au dat cu stînga, asta e! Doar Colonia în întregime ne-ar mai putea face să uităm cacialmalele din deceniul trecut şi ar permite scumpei noastre metropole să se reafirme,fecund,puternic! Nu cred că zace în altă parte eroarea noastră capitală, ne-am complăcut în imobilism ca şi cum am fi avut în vedere scopuri fanteziste, atitudini pur şi simplu de puţoi comerciali, ne-am uzat, rivalizînd la mica fineţe cu un inamic care se respectă şi ştie să înghită tot ce pică şi să ne scuipe-n ochi de la distanţă bizuindu-se pe lipsa mijloacelor de comunicaţie, şi a cui e vina mă rog, şi pe raza mare de acţiune a artileriei de care nu duce lipsă, şi a cui e vina mă rog? Membrii Sfatului Major sînt preocupaţi mai mult de starea propriei prostate decît de ascuţirea spiritului combativ, moţăim, asta facem, în timp ce ăia îşi multiplică expediţiile în profunzime, infiltrîndu-se, culmea, cu acordul tacit al unor iresponsabili, înnodînd relaţii de tot felul, îmbunătăţind drumurile, reparînd podurile, instalînd telegrafie fără fir, înnegrind pas cu pas punctele albe de pe sterpele noastre hărţi... Puha-iha-puha! grohăia puţin oaspetele, dregîndu-şi glasul deranjat de bucăţile de gheaţă: în actualele împrejurări se impune cunoaşterea tendinţelor de dezvoltare a tacticii adversarului, se cer pregătiri corespunzătoare, dotări pe măsură, calitatea şi cantitatea mijloacelor noastre de luptă trebuie grabnic îmbunătăţite, Deos fortioribus adesse! iar de viteji nu ducem lipsă!... Las' că ştiu eu cum să-i iau pe nepregătite, vă destăinui confidenţial, cînd or fi dumnealor mai concentraţi pe ideea de Anul Nou, ţac manevra pe care le-am tot clocit-o... Plictisindu-mă de sabia greoaie, mă aşezam cu spatele lipit de uşa bibliotecii, cu ochii la ceasul atîrnat în peretele opus, încercînd să-mi imaginez cum aş decapita cucul la oră fixă. Pîndeam plecarea musafirului, ca să am ce admira. Ieşea însă prea tîrziu. Cu timpul intensitatea conversaţiilor concentrate asupra subiectelor la modă nu slăbea, ci dimpotrivă. Îi înflăcărau: reinflamarea focarelor, întărirea garnizoanelor, teritoriile virgine, expediţiile de pedepsire, atacurile preventive, redeschiderea ultranecesară a unor vechi puţuri de mină... Se puneau să calculeze, cifre lungi, coloane late, plămădind etape în care, printr-o strînsă legătură şi respectînd întocmai nu ştiu ce, urmau să reorganizeze, să taie moţul tuturor nemulţumiţilor, să facă, în sfîrşit, ordine. Urcînd şi coborînd privirea de-a lungul lanţului împovărat cu greutăţi al ceasului din perete, mă ghemuiam sub apăsarea întunericului, pînă apărea doica încercănată, lipăind, mirosind a castane coapte: hai la culcare, treci în camera ta! Deşi mai în vîrstă decît Mumi, doica asta a mea îşi păstrase nurii intacţi, semăna foarte mult cu Aurela, sînt sigur de asta pentru că o nelinişte, o boare de părere de rău mă încerca întotdeauna cînd, dacă visam urît şi ţipam, ea apărea, de alături, în cămaşa de noapte fără nasturi. Într-o noapte de pomină - abia sosisem din metropolă, în vacanţă - m-am trezit din somn datorită unor zgomote neobişnuite, dinspre uşa ei - măi, o fi bolnavă! - am vrut să merg la ea în cameră, s-a ajut, dar uşa era închisă şi, surpriză! în faţa uşii m-am împiedicat de o sabie greoaie, atît de lustruită încît tăia bezna în două. Noaptea multe ciudăţenii pigmentau vasta locuinţă. Era mai bine să dormi şi să te cufunzi în vise. Mă obişnuisem. Nu mai cerşeam cuvinte de mîngîiere. Mă refugiam tot mai des în cotloanele cele mai ascunse ale grădinii, între neasemuitele plante unde, zgîriat de bolovanii ornamentali, adormeam, la o adică stîrnind nişte vise cu totul şi cu totul de aur, întrerupte uneori, în punctul culminant, de glasul unchiului Bartolomeu. Îmi descleştam pleoapele, ridicam fruntea, murmuram chiar vorbele pe care le rostea cu atîta blîndeţe: ce mai faci, băiete! ce mare ai crescut! Trecea pe lîngă mine, ca o statuie, urca scările, intra în hol, refuza cu un gest abia schiţat băutura palidă, menită să ademenească oaspeţii, ocolea biblioteca şi se oprea, după ce punea toată casa în stare de alertă, în sufragerie. Taică-meu, brusc cuprins de nervozitate, ţipa la servitori. Bartolomeu îl dojenea. Fotoliile de piele se curbau sub ei, obosite. Se priveau cu neîncredere pe sub sprîncenele stufoase. Taică-meu uita că are inelarul pătat cu tuş şi ca de obicei îşi mîzgălea obrazul, oferind astfel prilej de glume grădinarilor nemulţumiţi cu plata de trei parale, zgîrcenie cu care se mîndrea, considerînd că merii n-ar fi înflorit dacă el însuşi nu şi-ar fi adus măreaţa contribuţie, selecţia domnilor, secretul succesului. Da-da-da, fruntaşii locali ne-ar sluji mai vîrtos simţind pe pielea lor de nasul cui e prosperitatea, pentru că mîndra noastră metropolă îşi poate permite să le gîdile vanitatea, doar o vagă autoritate spirituală nu mai convinge, i-am putea canaliza uşor pe făgaşul aspiraţiilor noastre comune dacă am întreprinde cîteva acţiuni clare, la obiect... a rămîne în expectativă este echivalent cu înalta trădare, aşa cred şi amicii mei, băştinaşii au nevoie de o grabnică modernizare, de distribuiri masive de obiecte colorate, drapele, ceremonial şi uniforme cu fireturi pentru capi, în concluzie: o linie de cale ferată, practică, economică, solidă, utilizabilă şi pentru transportul trupelor ar impulsiona net activităţile devenite imperios necesare. Înainte de a izbucni din nou se cufunda în fotoliu, contemplînd depeşele primite în zori, burduşite cu importante afirmaţii, bune de rumegat la ora aceea. Voi cere să mi se încredinţeze de urgenţă postul de înalt comisar al frontierelor de peste mări, cu puteri şi responsabilităţi beligerante! spărgea el liniştea, savurînd he-he-ul hîrîit al interlocutorului. Adeseori mă strecuram între ei, în spatele vreunei canapele, ştiind că mai devreme sau mai tîrziu doica avea să coboare, împleticită în papucii ei de pai, să-şi arate colţii, deşi nu mai era de mult cazul să şi-i arate, crescusem în aşa măsură încît puteam sesiza de la prima vedere tristeţea unei danturi ratate. În cele din urmă avea să cadă pe scări şi să-şi piardă ce mai rămăsese din ea. Taică-meu sărea aproape ritmic în picioare: un drum de fier şi o mînă de fier! asta ne trebuie! Era gata să înfrunte riscurile unei confruntări de anvergură, chiar se apucase să-şi ascută sabia de paradă. La intervale regulate îi plăcea să declare mobilizări locale - zgomote, ţipete, trăsuri, servitori cu spinările înşurubate în cufere, telegrame sosite în ultimul moment cu rapoarte - zile de glorie, în care bietul curier abia îşi mai trăgea sufletul, în ciuda antrenamentului. De altfel a şi murit, sărmanul, în toiul unor misiuni accelerate la extrem. Grădinarul trimis în recunoaştere a trebuit să-i descleştez fălcile

năpădite de furnici, în capcana cărora zăcea preţiosul sigiliu al Sfatului Major. Pătruns de importanţa propriilor afirmaţii, tăică-meu îşi răsfoia agenda împieliţată. Aparent, ceea ce găsea el acolo îi dădea satisfacţie, pentru că începea să mîngîie deodată cu plăcere colţul batistei încă imaculate, mijite la piept. Vorbele lui umpleau casa, puteau fi auzite clar de la etaj, lucru stînjenitor pentru Bartolomeu, căci el, aşa cum mărturisea adeseori, era întru totul pentru discreţie, pentru convorbiri cu uşile închise duse pînă la capăt, cu bunăvoinţă, calm şi spirit de încredere, lucrurile grave cer întotdeauna multe cuvinte şi zăbavă, repeta, ori pentru asta trebuie să te pregăteşti, la bun înţeles, sufleteşte, să ai în minte mereu o opinie a ta, fermă şi de bun simţ, pe care să cauţi să o strecori cînd e posibil, fără nici o ezitare... iar în afară de înţelegere, armonie, împăciuire, concordie, spune-i cum ţi-o place, nu văd nimic altceva demn de realizat în me-se-ri-a dumitale, adăuga el, strecurînd un dram de ironie în aripa ultimelor cuvinte. Taică-meu, după ce se prăbuşea la loc în fotoliul cît un hambar, ridica tonul: nu-ţi permit! cunosc înclinaţiile dumitale iresponsabile! acum e vremea acţiunilor ferme, iniţiativa aparţine bravelor noastre trupe, militarii nu sînt nici filozofi, nici oameni de afaceri, să ştii dumneata! voi acţiona în aşa fel încît să contribui vizibil la smulgerea teritoriilor mănoase din mîinile unui inamic obrăznicit! să nu mă iei cu sistemele dumitale de securitate, cu miorţăiala cooperării! fiecare la locul lui! cine nu se pricepe să-şi vadă de treabă! asta e! predicatorii necesităţii mîngîierilor reciproce ar face mai bine să deschidă ochii înainte de a încerca să inducă cetăţenii în eroare! sterilitatea idioată a unor asemenea indivizi îmi repugnă! cine credeţi voi că mai stă acum să înfigă ceva în gura porumbelului care a înghiţit de mult măslina care l-a şi constipat?! Bartolomeu se ridica, pradă unui acces de tuse. Vorbea peste umăr, cu întîrziere, din uşă: vă place teribil să vă vă jucaţi cu focul, dar cînd veţi ajunge la imposibilitatea de a controla situaţia va fi prea tîrziu pentru toată lumea. Ieşea, mai ţeapăn ca niciodată, pe uşa larg deschisă a sufrageriei, străbătea holul pustiu şi, înainte de a coborî scările, dădea peste Mumi, căreia îi trimitea, înclinîndu-se, un răstit la bună vedere! Pornea încet pe aleea sufocată de un strat de frunze sinucigaşe, încă tari. Mă luam după el, ştiam că urma să miroasă a tutun şi mentă. Miros aducător de linişte, tranchilizant. Zărindu-mă, îşi descreţea fruntea, îşi încreţea obrazul presărat cu ţepi cenuşii, făcîndu-mă iar să mă gîndesc că un asemenea cumsecade moşulică nu mi-ar fi stricat, n-ar fi fost rău ca tată. Îmi căţăram privirea pe haina lui păroasă, umflată de vînt. Tuşea, se freca puţin cu bastonul la frunte, îşi trecea palma lată peste faţă, clipea. Rafalele îi umflau haina mai tare, împingîndu-l spre poartă ca pe o corabie. Mă desprindeam cu greu de mirosul acela, o rupeam la fugă, străbăteam sufrageria pătată cu dreptunghiuri de gîrtie lucioasă - invitaţii la recepţii pe care nu mai avea nimeni vreme să le completeze, nici să le mături - călcam neatent, cartonaşele mi se încovrigau în jurul tălpilor şi, ajuns în camera mea, treceam în faţa hărţilor, a globurilor de carton, chinuindu-mă să mă orientez în raport cu ţinutul, planeta, sistemul solar... îmi plimbam degetele peste muchiile tomurilor groase, scumpe, de-a lungul rafturilor înţesate cu un trecut impecabil, explicat cu lux de amănunte mincinoase; puteam afla pînă şi culoarea mînerului sabiei cutărui prinţ, tipul dantelei nevesti-sii, forma barbişonului în momentul bătăliei cruciale. Taică-meu bîjbîia prin curte. Merii, din ce în ce mai puţin roditori, îl ocoleau. Vîntul trecea peste fruntea lui nedumerită, peste mîinile care se frîngeau pocnind uşor, peste rîul care începea să se reverse, peste umbra descompusă a casei...

Jucaria
de Florin Slapac

© cartea.info, 2004

Jucaria
de Florin Slapac

2: dimineţile nu erau tulburate decît de surîsul ei uscat. Treceam pe lîngă ea fără să o privesc, fără să-i spun vreun cuvînt. În pietrişul uşor răscolit paşii răsunau ca ronţăitul unui iepure. Mă străduiam să calc numai pe vîrfuri. Tresăream cînd glasul ei ascuţit izbucnea prin surprindere.

To-to! striga Mumi, dînd o clipă impresia că se foieşte în scaun.

Servitorul, nebun, înalt, blond, slăbănog, în uniformă nouă văzută de departe, năvălea tropăind. Saluta scurt şi lua poziţie de drepţi. Cînd au fost nevoiţi să se înapoieze în metropolă îi urmase fără să-l fi rugat cineva, deşi stăpînii nu mai aveau cu ce să-l plătească.

Un ceai, te rog, bine îndulcit şi foarte mmm... poruncea Mumi, ca în fiecare dimineaţă, înghiţind ultimele cuvinte.

Ţeapănul Toto, în loc să se îndrepte spre bucătărie, o pornea hotărît spre marile bălării care invadaseră grădina, despicînd în trecere aburii plutitori la nivelul genunchilor. După cîţiva paşi de marş se oprea, pocnea din călcîie, saluta impecabil, scuipa cîteva cuvinte ca dintr-o mitralieră bine reglată. Se punea la pîndă, în poziţie de tragere culcat, ochind tot ce mişca prin luneta imaginară a unei puşti imaginare.

Mumi, al cărei glas piţigăiat creştea în intensitate pînă îşi primea ceaiul, se fîţîia neliniştită pe scaunul ei, ridica poala greoaie a rochiei umezite, se scărpina de cîteva ori la ceafă, culegea de pe neregulata suprafaţă a mesei cîte o coadă uscată de şopîrlă, cîte o pietricică, le arunca într-o doară. Poarta hîţînată de vînt îşi punea la cruntă încercare holşuruburile. Stratul de vopsea încreţit al mesei era devorat de pete uleioase. Cu nădejdi într-o singură ureche, Mumi întorcea capul cu grijă să nu-l spargă, pînă cînd strigătul de izbîndă al nebunului îi săgeta auzul. Ecoul se afunda departe, în bălării. Ea se "supăra" şi-i făcea cu degetul încîntat de la distanţă. Toto lepăda ceaiul, urzea ce urzea şi se îngropa iar pînă la gît în solul unsuros, săpînd cu spor locaşuri individuale de tragere.

Mumi, după întîia sorbitură, suspina semnificativ. Avea, ca de obicei, două grame de sînge în obraji. Şopîrlele pripăşite prin curte năvăleau să-i gîtuie umbra. Alergau, cădeau, săltau. Urmărindu-le, parcă mai mult decît ar fi dorit, nebunul se lumina la faţă, gata de noi fapte de arme mai ceva ca la carte, cu fruntea scăpărînd de intuiţia unor dificile, dar cu atît mai apreciabile acţiuni represive. Înalt, aproape impunător în uniforma-i de culoarea camuflantă a racilor, pocnea din călcîie, rînjea arătîndu-şi caninii fioroşi ca toate glumele naturii, făcea stînga-mprejur. Glasul stăpînei se înălţa în urma lui zbîrnîind aţa prealiniştii. Mumi încerca să se elibereze din strînsoarea şalului, să-şi desfacă nodul voluminos de sub bărbie. Vîntul îi ridica gulerul brodat al bluzei pînă peste gură. Reptilele nepăsătoare, bondoace, care îi forfoteau pe la poale, îşi aerau pietricelele îngrămădite în guşa larg deschisă.

Gîrbovit, bîjbîind, apărea şi taică-meu dintre fantomele merilor lui. Răsufla greu, imitînd din ce în ce mai bine pufăitul unei locomotive. Umbra i se prelingea printre tufişurile ale căror ţepi şi frunzuliţe carnivore stăteau răbdătoare la pîndă. Răsturnîndu-se pe scaunul golit, se apuca să-şi admire teaca şi mînerul sabiei, mîngîindu-le cu satisfacţie în căuşul palmelor pătate cu praf, cu praf de puşcă. Decoraţiile ruginite care-i încărcau pieptul se reflectau în ochii lucioşi ai consoartei. Cu vîrsta, fundul i se lăbărţase, făcîndu-l să semene cu un pitic de circ, silindu-l să ţintească bine înainte de a se aşeza pe scaunul îngust. Mumi îi zîmbea cînd şi cînd. Sticla unei ferestre îi reflecta buzele subţiri, întinse pînă la jumătatea obrajilor colţuroşi, pielea creponată de deasupra sînilor, venele liliachii de la tîmplă, părul tras pe spate, smuls de rafale, cei doi cercei rotunzi şi negri bălăngăniţi sub lobii prelungi ai urechilor, eşarfa linsă de intemperii, întărită cu scînteietoare copci. Din scaunul înţepenit, tremurîndu-şi în răstimpuri bărbia dublă, participa în felul ei la conversaţie: plescăia admirativ, hîrîia semnificativ. Căsca gura să spună ceva, îndepărta palmele, rupîndu-şi în două propria umbră şi, pe nepusă masă, încremenea la loc. Îşi scărpina cărarea spîrcuită cu alb, terminată în stînga frunţii creţe, de-a lungul căreia se plimbau nestingherite cîteva insecte. Zîmbind, îşi lăţea grimasa care-i lega colţurile gurii de cele două pungi filiforme care-i susţineau nasul la rădăcină, gropile sinilii care-i înconjurau ochii, labele de gîscă trase pînă sub claia de păr asemănător cu umplutura saltelelor cazone.

Se priveau în tăcere. Nu mai aveau de mult ce să-şi mai spună. Încercînd să exprime totuşi, în felul ei, o idee obscură, Mumi îşi surghiunea degetele cît mai departe de trup.

Înainte de a mă retrage, îmi exprimam politicos dorinţa de a reflecta în singurătate la... sporirea unor deschideri? anvergura unei copertine? rărirea sensibilă a unor stîlpi? diminuarea grosimii unor planşee? Intrarea străjuită de cele două coloane buboase mă înghiţea sistematic, ca o gură cu cerul negru, edentată. Scările vechi păreau pe alocuri continuate cu scări false care nu duceau nicăieri, cu firide umbrite care nu adăposteau nimic. Cînd vorbea taică-meu, ecoul silabelor, ca plesnetul unor pietre în apă, creştea şi cobora brusc intensificînd lumina chioară ce puncta coridorul pustiu.

Mă invita foarte des la el în cameră, nemaiavînd asupra cui să-şi reverse sacul cu vorbe goale. Se instala tacticos pe marginea patului, căci birou nu mai avea, îmi poruncea să iau loc în fotoliul mîncat de carii, măsurîndu-mă din cap pînă-n picioare de parcă nici nu mă cunoştea. Îşi însoţea căutătura cu un fel de schimonosire. Îşi zăngănea cheile masive, inutile, ridicîndu-le deasupra capului, apoi prin faţa nasului. Cînd se hotăra să şi le vîre la loc în buzunarul primitor, în care prinsese obiceiul să păstreze tot felul de obiecte nefolositoare, ca un puşti, deschidea gura:

Dumneata eşti fiul unui destoinic slujitor al iubitei noastre metropole - începea, mereu pe acelaşi ton -

un slujitor însărcinat multă vreme cu misiuni de mare însemnătate şi răspundere. Evoluţia dumitale de pînă acum nu este din păcate demnă de numele pe care-l porţi. Pata pe care ai putea-o arunca în vîltorile inconştiente ale tinereţii asupra ilustrului tău părinte, asupra întregii noastre familii, mă îngrijorează profund. Pe de altă parte, nu pot decît să iau notă de progresele pe care le-ai făcut pe baricadele şcolii de arhitectură. Totuşi, faptul că nu ai socotit de cuviinţă să alegi calea armelor, aşa cum aş fi dorit, continuă să mă mîhnească. La nevoie însă, voi insista personal să fi trimis chiar în primele rînduri, să arăţi acolo, din răsputeri, cum ştiu ai noştri să se remarce, să răsplăteşti cum se cuvine încrederea acordată, să reînnozi tradiţia glorioasă a familiei...

Se întrerupea, privind în gol, pierzîndu-şi gîndurile măreţe. Îşi vîra distrat un deget într-o nară, scotea ceva de acolo printr-o mişcare expertă, îşi cerceta unghia strîmbă, aflată pe traiectoria perdelei umflate şi, renunţînd cu greu la fumul care abia îi încălzise plămînii, schimba macazul:

După cum ştim cu toţii inamicul nu se dă în lături de la nici o abjecţie. Nu s-a dat nici cînd a fost vorba să se infiltreze în Colonie, nici cînd ne-a atacat pe la spate, asta şi datorită - îşi întărea el bănuiala dătătoare de insomnii - lipsei unei căi ferate care să uşureze deplasarea celor competenţi la faţa locului - în vreme ce iubita noastră metropolă era... zguduită... din temelii... de... Şi n-o să se dea nici de acum încolo. În curînd însă, stările de lucruri necorespunzătoare se vor schimba radical. Se va face curăţenie! Şi dumitale îţi va veni vremea să pui umărul în acest sens. După aceea, vei putea, dacă vei putea, întocmi planuri trebuincioase care, bineînţeles, vor fi judecate după principiul realizării superiorităţii asupra inamicului, indiferent cum ar arăta el la faţă. Contez pe iscusinţa dumitale! - adăuga scormonind cu ochii încăperea ponosită. Nu văd de ce n-ai fi şi dumneata animat de aspiraţii similare. Nu uita, dragul meu, timpurile noi ne îndreptăţesc să aspirăm către o cetate puternică, severă, invulnerabilă, fortificată, alcătuită din... ştiu şi eu... ochiul să fie mulţumit, că-i mai la vedere. Visez deseori o privelişte concepută pe măsura pretenţioasei noastre poziţii de semănători ai civilizaţiei, măsura unor semănători vigilenţi, al căror neostenit travaliu se va reflecta minunat în întărirea capacităţii combative... adică, mă înţelegi, baraje, parapete, şanţuri de tragere, terenuri de dezangajare-dezactivare, platforme, closete de campanie... Brusc, dădea impresia că zgîrie cu vîrful degetelor atmosfera îmbîcsită. Bătea cu piciorul în podea, încercîndu-i tăria, ca şi cum s-ar fi temut de cutremur. Încăperea îi părea o imensă capcană. Sărea în picioare. În spatele ramolitului fotoliu asculta, numai el ştia ce, cu privirea pierdută, cu palmele înfipte în speteaza zgrunţuroasă. Cute adînci îi brăzdau fruntea din ce în ce mai preocupată. Un firicel de salivă îi împodobea buzele, în spatele cărora un dinte, parcă ultimul, i se mişca sub iureşul răsuflării. Mă retrăgeam fără nici o vorbă.

Afară, Mumi bătea din pleoape.

De-ai şti ce vis interesant am avut! spunea, căscînd, mişcîndu-şi cu subînţeles genele rare. Şi fără să aştepte vreun îndemn pornea să bîjbîie prin întunecimile minţii în căutarea unei minciuni. Risipindu-se aiurea, la fiecare mişcare a capului, stratul gros de pudră îi dădea un aer de adîncă supunere la o inevitabilă fatalitate. cîteva broaşte dezorientate scormoneau cu furie pietrişul, scuturîndu-se în răstimpuri de fulgii de frumuseţe scăpaţi cu bine de pe faţă. Gîtul i se încreţea, arcuindu-se periculos, încercînd în zadar să tragă după el spinarea ţeapănă ce refuza, ca o adevărată platoşă de oţel, să se lase îndoită. Un şarpe de casă, în drum spre marile bălării, înainta cu grijă să nu-şi spargă capul sub rotilele scaunului: carne rece, ochi de sticlă. Lăsa dîre spumoase, pe care ea le urmărea cu prefăcut interes. Cîte o pasăre înfometată, zdrenţăroasă, ateriza prin surprindere. Bătaia aripilor alunga broaştele verzurii, melcii fără casă. Lunecau sub scaun, la adăpost. Mumi scociora în hăul unui buzunar, spărgea în cîrligul degetului osos coaja unui ou pipernicit, ca de şopîrlă, îl ducea la buzele temeinic sulimenite şi îl sorbea fără să clipească, plescăind, zgîlţîindu-şi beregata, silindu-i pe cei din jur să se holbeze la cer. Ceaşca cu ceai din ce în ce mai neîndulcit bîţîia pe farfurioară. Şopîrlele, fluturînd codiţe diafane, o rupeau la fugă. Ceaiul se răcea neatins, nu înainte de a prinde în capcana lui aromată o jumătate sau chiar o duzină întreagă de paşnice insecte.

Toto executa, sigur pe el, un viguros pas alergător pînă în dreptul celor doi meri uscaţi din fundul curţii. Într-o mînă ţinea puşca, iar în cealaltă luneta ruginită pe care o tot ducea la ochi. Vorbea greu, poticnit. După ce se lăsa admirat, o zbughea înapoi, printre buruieni, lansînd din mers apeluri la vigilenţă sporită. Se căscau în urma lui poteci, parcă negre de supărare, dînd la iveală, în amprentele adînci ale bocancilor grei, mineralele pămîntului, rare şi reci şi scumpe la vedere. Mumi, pipăindu-şi eşarfa kaki, păroasă, ofta, zgîndărind uşor buba liniştii abia deocheate. Fixa centrul mesei coşcovite, descojea rugina, doar aşa, prin forţa căutăturii, murmurînd cîteva măsuri dintr-un marş glorios, altora odios. Sub efectul lui, poate, umbra i se desprindea vioaie, plutea de-a lungul unor gîtuite elipse. Se apropia furiş de intrarea în casă, de-a lungul zidurilor poroase ca nişte coli de sugativă, dispărînd subit pe uşă. Pocnetul unei împuşcături îndepărtate spulbera amintirea acelei umbre. Mumi întindea braţele moi, aproape vîscoase. Palmele i se plimbau pe gîtul dezgolit, sfîşiind gulerul ţeapăn. Părea cufundată în căutarea unui mod de a se ridica mai repede la cer, ori poate doar de a se dezlipi de scaunul metalic. Rochia mototolită, lustruită de vremuri, dezvăluia cu fiecare şerpuire a respiraţiei cîte un sîn vînăt, de care stăteau prinse buchete de lipitori gata să plesnească sub pieliţa subţire: capcane în care sîngele căzuse prizonier... Cîteva reptile mute, aparent credincioase, i se împerecheau în poală. Fără să le simtă, ea deschidea gura, cu gînd să spună ceva. Uita ce, şi rămînea aşa, cu ea, cavernoasă, în calea vîntului. Lumina cîtorva gloanţe trasoare însufleţea iarăşi umbra.

Săturîndu-se să mai ţintească, Toto, cu o fărîmă de dispreţ agăţată de pungile obrazului, se întorcea cu spatele. Scutura luneta, ridica ochii, scormonind cerul spuzit, murmurînd, scrijelind pe carnetul de campanie, cu care îl înzestrase taică-meu, amănunte tehnice referitoare la pinionul mecanismului de

ochire, la pîrghia de desprindere a mişcării repezi înregistratoare.

Şopîrlele prindeau viaţă, porneau să ţopăie încoace şi-ncolo. Mumi le urmărea o vreme. Umbra i se prelingea pînă în hol, se apuca să cotrobăie prin cutiile de carton aşezate una peste alta, aruncînd de-a valma hîrtii arse pe la colţuri, pagini de caiet cu sîrmă, plicuri împamblicate, vineţii, de pe care se desprindeau, cu pocnet de gîndaci plesniţi cu papucul, timbrele, poze lipicioase. Hîrtiile vînturate făceau cîte o voltă, repezindu-se înapoi pe uşă, măturînd totul în cale, oprindu-se, mult prea uşoare pentru a se supune gravitaţiei, deasupra capului ei, ca un roi de ţînţari întărîtaţi. Şopîrlele înnebunite de poftă rămîneau cu limba scoasă.

Nebunul, mereu mai sprinten, tîra carcasele unor vechi proiectile culese cu mare trudă, legate unele de altele cu sfoară, ca nişte butuci putrezi, desprinşi dintr-o plută eşuată cu mult în urmă. Lăsau dîre late, adînci. Vîntul le umplea cu frunze. La mijlocul drumului, Toto încremenea ciulind urechile lui bine antrenate, în căutarea ţiuitului vreunei bombe rătăcite. Nu era însă decît un greiere sau cîntecul maţelor lui în care aerul captiv trăgea să moară.

Ecoul unei explozii smulgea spori ciupercilor încropite pe treptele îndurătoare, zgîlţîia uşile care se închideau ca împinse de fantome, cu un clănţănit morocănos, astupînd camerele pustii, igrasioase. Furtuna de praf stîrnită însemna fără milă zidurile, pătînd găvanele largi ale tencuielii. Sticlind ca un far, o fereastră scăpată din chingi se zbătea bezmetic.

Mumi se scărpina, îmbufnată, de-a latul sprîncenelor desenate, ascunzîndu-se şi mai mult în spatele evantaiului patinat. Respiraţia ei acidulată gonea insectele adunate într-un efemer con de lumină. Părea ea însăşi un mare şi gîrbov ţînţar, cu buze întinse în locul trompei frînte. O rază plumburie îi dădea în treacăt la iveală dinţii rari, cruciformi.

Taică-meu, cu glas subţiratic, ordona ceva din fundul grădinii. Nedumerită, Mumi îşi întindea gîtul. Toto icnea în toiul unor complicate exerciţii de tragere. Ţăcănea cartuşe oarbe. Coaja de vopsea a mesei sărea în sus, pulverizîndu-se suav. Mumi îşi clătina capul luminat pe jumătate, scuturîndu-se de ghemotoacele de umbră care-i pătau părul. Taică-meu dădea la loc comanda. Tăcerea strînsă de gît în cleştele glasului său cădea moale în iarbă. Toto îşi împodobea chipiul cu un boboc îmbătrînit înainte de vreme.

Ce vreme! Umezeala se prelingea peste metropolă ca picăturile de lapte de-a lungul unui sîn istovit. Javra, adulmecînd marginea curţii, părea să-l aştepte. Din cerul aproape îndoliat scăpa cîte un fulger fumuriu împrăştiind puţină pulbere, cenuşă. Alexandru închidea şi deschidea la întîmplare sertarele memoriei. Ce făcuse pînă atunci? Cine era el? Păpuşă de lemn, ghem de paie, cîrpă de om? Ar fi vrut să găsească un răspuns oarecare, dar floarea cuvintelor i se ofilise. Cîteva raze brusc reînviate fărîmiţau apusul. Neputinţa de a se oglindi în sinea-i, speranţa într-un difuz ţinut al liniştirii îl rătăceau în mîhnirea care-l răzbea fără milă. Audax Iapeti Genus! se trezi murmurînd, cu gîndul. Cîinele, înghiţind văzduhul ca flămîndul zeama lungă, se ridica în două labe, lătrînd, mîrîind, gudurîndu-şi ochii. Antares se vedea foarte bine în seara aceea care ameninţa să se înfigă în noapte ca o suliţă al cărei vîrf tremurător zgîria semne chiar deasupra orizontului.

Alexandru s-a luat după cei ce păşeau încet pe lîngă el. Cerniţi erau sau aşa îi făcea să pară asfinţitul. Pietrişul îi scîrţîia prevestitor sub tălpi. A trecut printre cele două coloane din care timpul muşcase cu poftă. A călcat acelaşi prag ca şi ei, pragul casei din care plecase cu zeci - socotea el vertiginos - poate chiar sute de ani în urmă, s-a aşezat pe unul din scaunele răspîndite de jur-împrejurul pereţilor, tăcut ca şi ei, încercînd în zadar să-şi astîmpere zbuciumul nelămurit care-i sfîşia pieptul.

Lume-lume ce de lume, bărbaţi cu barbişoane cenuşii, cochete cu pălării, oameni gri, gravi, oftau cu demnitate, în locul acela atît de sumbru ornamentat, atît de împînzit cu fel de fel de coroane, flori de hîrtie cerată, banderole, era şi timpul, parcă, să se păstreze un ţeapăn moment de reculegere, spatele drept, gîtul întins, ochii în jos, palmele pe genunchi, buzele strînse, dar morţii devin repede plictisitori, în cele din urmă viii trebuie să se dezmorţească, să schimbe între ei săltăreţe şiruri de vocale, puţin stridente, dar tocmai de aceea uşor de prins din zbor chiar peste sicriu, mingi rotunde, goale pe dinăuntru şi totuşi pătrunzătoare, capabile să-l facă şi pe Alexandru să penduleze din cap şi să încerce să le urmărească, nu fără efort, şi pe urmă şi moartea asta, se trezise rostind nervos un bătrînel, ei vedeţi, asta-i exact continuarea ideii mele, spunea o femeie cu vocea între două vîrste, foindu-se alături, scîrţîindu-şi scaunul, parfumată abundent, chiar aşa, nu-i decît o trecere spre, dar se oprea brusc înspăimîntată, fără să reuşească să dea la iveală spre ce, nu pentru că n-ar fi avut ea niscaiva bănuieli, doar părea să fie între două vîrste, ci pentru că, după aparenţe, se temea să nu stînjenească sensibilităţile cuiva, dar dumneata ce crezi? îşi desfăcea ea totuşi nodul din gît şi după fiecare vocală aerul vibra înteţind freamătul lumînărilor aprinse care scoteau fum, dar nu prea cine ştie ce, răspîndind o atmosferă plăcută, intimă chiar, termometrul aşezat cu dibăcie deasupra uşii indica perfect numărul gradelor corespunzătoare unui priveghi reuşit, dovadă că majoritatea celor instalaţi pe scaune de-a lungul pereţilor, profitînd de penumbra groasă, se descheiau la haine, cîteva femei mai dolofane se descălţaseră deja, la fel făcuse şi vecina lui, împingînd cu discreţie, cu deosebite precauţii, pantofii între picioarele scaunului, strănutînd pentru a acoperi scîrţîitul indecent, în vreme ce, pîndind profilul mortului, Alexandru clipea încă orbit de unduirea lumînărilor, şi pe urmă şi moartea asta... repede siluetele cîtorva femei voalate înconjurau sicriul, fişîindu-şi ciorapii cerniţi, păşeau apăsat cărînd tăvi prea pline, treceau de la un scaun la altul şi mîinile se întindeau în întîmpinare, apucînd, fără să aleagă, o felie de pîine fără sare şi o bucată de brînză cenuşie, dacă asta era, cîteva glasuri murmurau drept mulţumire un fel de snop bine legat de consoane, ciudat, brînza rece se lăsa cu greu fărîmiţată între fălcile neastîmpărate, o lua foarte încet la drum în jos pe esofag, cei din capul rîndului, imposibil de zărit de acolo de unde se afla

Alexandru, îşi exprimau îngrijorarea cu dumicatul în gît, într-adevăr bezna se îngroşa văzînd cu ochii, mîini dibace aprindeau noi lumînări încercînd să o alunge, altele strecurau şi cîte un pahar cu apă celor cu limba uscată, apă călduţă cu gust amărui şi miros de tămîie, lumînările parcă dogoreau făcînd umbra celui întins pe catafalc să vibreze, să se ridice pe pereţi, să se tîrască pe tavan, să se oprească o clipă şi să se arunce la loc în culcuşul lăcuit al coşciugului şi iar să o ia de la început, zbîrlind părul în cap unui vorbăreţ sau altuia ce se ferea trăgîndu-şi scaunul înapoi, mai la perete, tulburîndu-l pe Alexandru care privea cu luare-aminte, năzuind să distingă trăsăturile celor din jur, ici-colo reuşea, după capriciile flăcărilor care strîmbau în joacă feţele, să vadă cîte un chip schimonosit într-un colţ, apoi nălucile jucăuşe se înghiţeau reciproc, rămăsese cu paharul golit în mînă, neştiind unde să-l aşeze, paharul făurit din sticlă subţire strălucea ca o lanternă de buzunar pusă-n ochi, în ochii mortului care parcă îşi oprise respiraţia ca să audă mai bine, renunţînd să-şi mai caţere umbra pe tavan, unii vorbeau prea încet, cu voci tremurătoare, de parcă aveau trac, alţii, dimpotrivă, trăgeau la răspundere fără să le pese de întuneric, cu voci inchizitoriale, dar cei vizaţi păreau a nu fi de faţă şi vorbele îşi vlăguiau iute puterile îndoielnice, silueta răsucită a unui stimat domn se înălţa măreaţă, ondulantă, mestecîndu-şi moţul pipei neaprinse gesticula sporadic, experienţa, da, experienţa, zicea ea sub protecţia anonimatului, arată că soluţiile impuse nu sînt decît trecătoare şi atunci cînd conjunctura se schimbă, se schimbă automat şi datele problemei, echilibrul de forţe devine peste noapte cît se poate de fragil, aiurea! îi tăia un alt glas elanul, de undeva, de pe partea cealaltă a sicriului, conjunctura nu mai are de mult vreo importanţă, oricum nimeni nu are încredere în nimeni, chiar acolo unde se adunaseră să aducă un omagiu şi să ţină de urît unei foste rude sau, mă rog, unei foste cunoştinţe comune, dacă cineva îşi vîra mîna în buzunar o făcea doar pentru a-şi verifica pistolul, în ciuda acalmiei aparente, un război ca lumea putea izbucni oricum subit, din raţiuni cît se poate de obscure pentru cetăţeanul de rînd, dar nu aşa stăteau lucrurile, nicidecum, credea altcineva, faptele o dovedesc clar, de la o vreme încoace oameni de seamă, pregătiţi serios, discută zi şi noapte problema, de altfel îngrozitor de complexă, se ştie doar că vocile nepregătiţilor nu fac doi bani în astfel de situaţii, pe un asemenea teren minat cine nu se pricepe să nu calce, ca să nu mai vorbim de, totuşi, intervenea un glas piţigăiat, experienţa acumulată constituie o pildă permanentă, vă rog puţină linişte, puţin respect pentru răposat, era tîrziu şi ea ar fi dorit să tragă un pui de somn, mormăia o voce cu năduf, şi deodată o femeie mai de lîngă uşă începu să ţipe, ce oroare, un scorpion, striga ea, scorpionul mişuna prin cameră şi oamenii, uitînd de plictis, lăsau înfioraţi paharele să cadă şi să se facă cioburi, ridicau picioarele, renunţînd la contactul cu pămîntul, cerînd în cor lumină, un ins corpolent, fără pic de păr în cap, îşi aranjă la repezeală membrele inferioare pe scaun, gen Buddha, îndemnîndu-i şi pe ceilalţi să facă la fel şi să aştepte cu răbdare zorii care urmau negreşit să măture întunericul şi să dezvăluie ascunzătoarea abominabilului nevertebrat, o clipă avură cu toţii impresia că animalul cu glanda lui veninoasă cu tot căuta să se caţere pe catafalc, desigur, îndrăzni spînul să glumească, n-are nimic cu noi, cu cetăţenii onorabili, pe mortul plin de păcate i s-a căşunat, o fi venit să, ia taci, striga o înlemnită de frică, asta-i bună, o fi vreun Chelifer cancroides, şoptea un glas tremurat în vreme ce prin uşa deschisă Alexandru zărea din nou chiar deasupra orizontului steaua Antares care îl înţepa în ochi, îi intensifica mîhnirea ce-i inoculase inima, îl obliga să clatine din cap ca şi cum ar fi vrut să scape de o frunză lipită de frunte, dar Aurela se întrupa mai repede ca niciodată, clar, copleşitor, într-un leagăn, ba nu, într-un fotoliu, ba nu, în picioare desigur i-aş fi pîndit scurtele priviri aruncate prin fereastra larg deschisă, dar şi cutele rochiei, aş fi tras politicos scaunul, invitînd-o să se aşeze, murmurînd o rugăminte imposibil de trecut sub tăcere, lasă-mă să te ating, să mă încredinţez că eşti într-adevăr lîngă mine, tocmai din capătul celălalt al mesei de stejar, chircit de presimţiri, i-aş fi urmărit gesturile simple, felul delicat de a mînui furculiţa, cuţitul, mişcarea buzelor, obrajii împurpurîndu-se, degetele uşor încurcîndu-se, dinţii abia înmuiaţi în paharul cu vin, aş fi încercat să o descriu apelînd la cuvinte furate de prin cărţi, de prin lirica de dragoste a popoarelor, m-aş fi contemplat pe furiş în luciul tacîmurilor de argint, scuturînd aievea un fulg rătăcit pe mînecă, fulg aspru pe mîneca moale, aş fi repetat o glumă străveche, apoi aş fi tăcut chitic, aş fi sărutat-o cu ochii, drămuind clipa propice cadoului agăţat de un pretext de sărbătoare, în aşteptarea clopoţeilor dătători de speranţă ai rîsului ei, poate chiar în seara cînd, pe negîndite, în spatele ferestrelor ar fi izbucnit prima ninsoare, ca un adevărat veteran lăsat la vatră, aş fi prins chef de vorbă, aş fi depănat amintiri abominabile, ea s-ar fi cutremurat, aş fi urmărit pe îndelete efectul, m-ar fi luat de mînă, s-ar fi lipit de mine, m-ar fi cercetat bănuitoare, aş fi liniştit-o în timp util, liniştindu-mă la rîndul meu, împăcîndu-mă cu lumea, pînă şi cu moartea care avea să ne ia totuşi cîndva la ea, harş! deodată, pe amîndoi, desigur că zilele ar fi avut o altă consistenţă, fără întîrziere, ca o locomotivă încinsă, vara ar fi tot venit, şi ea, subliniind în felul ei scurgerea anotimpurilor, şi-ar fi dezvelit de atîtea ori caninii de pisică, ajutîndu-mă să uit cine ştie ce, cine ştie cum... Alexandru se scutura ca de strînsoarea unei vedenii tocmai cînd un curajos propunea o atitudine mai demnă, dă-o-ncolo de gînganie! şi, căscînd cu subînţeles, pornea la şlefuit o idee mai veche, viaţa e demnă de a fi trăită în tihnă sau cel puţin ar putea fi, trebuie făcut ceva în acest sens, mulţi, zicea el, credeau în existenţa posibilităţilor de îmbunătăţire a situaţiei de nesiguranţă, în căile şi mijloacele specifice de a realiza o mare brînză în acest sens, în ciuda zbuciumaţilor care propovăduiau ineluctabila autodistrugere, dar o femeie îl întrerupse strident, închizîndu-i gura cu un ţipăt neruşinat, pentru că ea vroia să facă pipi şi cum era să se dea jos de pe scaun dacă pocitania aia de scorpion stătea la pîndă, o altă femeie, de peste coşciug, zise, du-te dragă afară, ce naiba, uiţi pur şi simplu unde te afli, dar nu mai avu vreme să adauge altceva, pentru că o fantasmă cutezătoare se şi ridicase de pe scaun, ocolind catafalcul cu paşi mărunţi, încremenindu-le tuturor cuvintele pe limbă, bravo, rupse un zeflemist tăcerea, e încă plină lumea de eroi, Alexandru se străduia să vadă mai bine chipul mortului căutînd să descopere al cui fusese

trupul acela inert, aşezat cuminte în centrul încăperii, dar penumbra instabilă îl împiedica să afle, aerul scrumit se îngroşase, vocile ţintuiţilor pe scaune zumzăiau spre alungarea plictisului, o umbră neastîmpărată se lansase cu încredere într-o concisă, interesantă incursiune care captă treptat auditoriul, suliţaşii, spunea, mergeau aplecaţi permiţînd arcaşilor şi arbaletierilor să tragă sau dimpotrivă se avîntau în luptă drepţi ca brazii şi de aici, printr-o dibace întorsătură de frază, abordă chestiunea fantasinilor cu pătratul lor ţepos, pînă la urmă erau oare tobele necesare în marş sau dimpotrivă, şarja şi atacul în adîncime se potriveau cavaleriei grele sau dimpotrivă, trupele călări se puteau apropia la trap de infanterie, trăgînd din mers? şi apoi? întrebase cu glas afectat, prost nuanţat, o femeie pe jumătate adormită, apoi se putea urmări adevărata artă care consta în măiestria revenirii în flanc şi punerii în bătaie a muschetelor, şi nu de orice fel, le văzuse cineva pe cele cu cocoşul roşu? nu le văzuse nimeni, păcat, în lipsă de, armele albe, mai ales cele cu lamă triunghiulară, nu-şi avuseseră egalul, faptul că pedestraşii de elită le folosiseră cu succes atîta vreme spunea multe, cu deosebire cele cu mîner lung, filigranat, cu aurit capăt discoidal, şi vorbele lunecau uşor spre tehnica damaschinajului aplicată la tecile de lux atît de fine, atît de moi la pipăit, suspină un anonim, iar după ce suspinul lui pieri se auziră distinct picioruşele scorpionului zgrepţănînd pe duşumea, aţîţat parcă de înşiruirea aceea de ghioage şi bombarde, de ghiulele şi halebarde, înainte de a-şi întoarce chipul vineţiu în direcţia stelei Antares, ale cărei raze păreau că sînt gata să-i aprindă părul, un tînăr strănutase, ecoul strănutului străbătea ca un cuţit obscuritatea, şi încă o dată cuvintele porneau să zumzăie, treceau pe deasupra mortului care se pregătea să le ia cu el în pămînt, hotărîţi să-i ţină de urît cum se cuvine intrară şi alţii în vorbă, deschizînd cu deosebită pricepere vii discuţii, pînă şi o băbuţă, una cu părul cocoţat pe spateaza grosului fotoliu de sub fereastra cernită începu să dea din gură, pînă ce o femeie cu trăsături incerte, uitînd de ameninţarea scorpionului, sări silenţios în picioare, pregătindu-se parcă să strige ceva, dar se prăbuşi oftînd, brusc înspăimîntată, pradă unei presimţiri în miezul căreia bobocii ţepoşi ai fricii pocniseră la unison, înteţind cu valul de aer deplasat zbuciumul flăcărilor, mai durează mult? întrebă un bărbat a cărui umbră lunguiaţă părea strivită între două jerbe, şi neprimind nici un răspuns sughiţă încurcat, dar nu înainte de a sublinia cu măiestrite inflexiuni necesitatea de a fi mereu cu urechea larg deschisă, căci inamicul nu doarme niciodată, priveghează, nu se joacă, păi tocmai, înăuntru dar şi afară noaptea vălătucită de răsuflările fierbinţi ale naturii se îngroşase, iar scorpionul, sub sicriu, pîndea cu glanda lui sensibilă aţintită ca un ochi atotcunoscător spre rătăcitoarea stea Antares care se învîlvora mai ceva ca lumînările. Unduirile lor parcă îi accelerau pulsul sîngelui în timpane, răpindu-i toată energia, ca o chemare, ca un cîntec ştiut cîndva pe de rost, şi fără să-i mai pese de trecerea vertiginoasă a cuvintelor prin aer Alexandru redescoperea mulţumit că da, aşa avea Aurela obiceiul să aprindă lumînări chiar în plină zi, în spatele cărora îi plăcea să se ascundă, chipurile, atunci cînd se dezbrăca, şi nu făcea el oare trei paşi înapoi pentru a scăpa de raza de lumină care îi tăia perspectiva, pentru a se furişa în unghiul de umbră cel mai favorabil de unde putea să o privească îndoit, folosindu-se şi de oglinda bătută în cuie ceva mai sus de paravanul cu pete, parcă veşnic pete de cafea, lungindu-şi gîtul, ridicîndu-se pe vîrfuri cu grijă, de teamă să nu-i scîrţîie pantofii, se repezea cu privirea izbind-o în moleculele imaculate ale sutienului, în vreme ce ea vorbea, gîngurea mai bine zis pe tonul acela de alterată nepăsare, ridica uşor glasul pe alocuri, poruncindu-i Elizei care moţăia în curte să-i aducă - tăinuitoarea, dezinteresata tăinuitoare - rochia aia nouă pe care o primise în dar, ştia ea, Eliza, de la cine, şi pantofii, care precis că erau gata lustruiţi şi aşteptau sub masa din bucătărie unde taică-su îşi bea ceaiul colonial şi îşi punea cutiile cu mărunţişuri la loc unele peste altele, aranjîndu-le ca pe cuburi, ei bine, da, zărea, în sfîrşit, victorie deh, cînd era mai-mai să cadă pe spate, o fîşie de piele din şoldul revărsat, apoi, printr-o mişcare bruscă a capului, umărul gol ce tocmai pivota graţios, ca o perlă scăpată în apă, pierzîndu-se progresiv din vedere, nu înainte ca el să se întrebe ce naiba l-o fi găsit, ce l-o fi apucat, pentru că în fond falsele ei exhibiţii, pudoarea aceea evident prefăcută ar fi trebuit să-l facă să se întoarcă de-a binelea cu spatele, să-şi ia eventual tălpăşiţa, în fond, da, astea erau cuvintele, ştia atît de bine despre ce era vorba, pielea ei mai întotdeauna mirosea a transpiraţie, gura emana, în clipele care odinioară i se păruseră ca desprinse din poveşti, şoapte de dragoste deplasate, culese de prin şuşotelile verişoarelor, de prin revistele îngrămădite în lada de campanie a cumnatului cutare, nu o surprinsese oare punînd semn între pagini cu ofilite foi de ceapă, nu rămăsese uneori, după ce ea aţipea, cu ochii la petele de sudoare cenuşii, dar atît de misterioase, în fond din ea veneau, care îi marcau furoul în dreptul subsuorilor, şi, pe măsură ce ea îşi trăgea rochia, el clipea încurcat, rostind cîteva vorbe de circumstanţă pentru urechile Elizei care de fapt nici nu avea nevoie de ele, căci moţăia ca de obicei uscîndu-şi părul în curte, sub fereastră, de fapt cine ştie cît de repede îşi schimbase Aurela rochia atunci cînd fusese cu bărba-su, cine ştie cît de scăldată în lumină se prefăcuse, dar poate că figura cu lumînările nu o folosise decît după înmormîntare, ca să vezi, şi totuşi găsea puterea să facă cei doi paşi, tresărind ca întotdeauna cînd îl chema să-i închidă fermoarul obstinat, cu gîndul la minunăţiile, minciunile, misterele care se încăpăţînau să existe în pace şi indiferenţă în carnea ei, obrajii îi ardeau, căuta, îndepărtîndu-se politicos, să o ţină minte astfel, înainte ca ea să deschidă gura şi să spună ceva, rugîndu-se ca lumînările să explodeze în jerbe înalte, pînă ce Aurela, întrerupîndu-l, aparent ofensată de retragerea aceea, îl ruga să-i caute umbreluţa mereu defectă, mîna lui se îndrepta automat spre cuier, se răzgîndea pe drum, şi, făcînd un arc de cerc, se oprea după gîtul subţire care se destindea înţelegător, şi ea îşi ferea ochii din bătaia lumînărilor, apropiindu-i de ai lui şi făcîndu-l să orbească... Degeaba, şoptea vecina de scaun, mîngîind cu vîrful picioarelor goale duşumeaua, trăgîndu-şi nasul, degeaba vă e frică, iar Alexandru tăcea, aşteptînd încordat ca lumina să prindă puteri pentru a-i desluşi chipul, înainte de a-i spune două vorbe, scorpionul putea fi atras de călcîiele ei neastîmpărate, degeaba, murmura străina tot întorcînd capul spre

uşa deschisă în preajma căreia poposise o bocitoare prost plătită, Alexandru nu o mai auzea, trecea cu privirea peste creştetul acelei arătări, se oprea o zecime de secundă într-un punct nervos de pe bolta care pîlpîia în direcţia centrului Galaxiei şi, scuturîndu-se ca sub povara unei amintiri din viitor, căuta să distingă noi fante în încăperea alungită, pe alocuri scăpărătoare ca o uriaşă feştilă vînturată, dar nu întîlnea decît colţurile, muchiile sicriului, mortul părea un fel de grămăjoară de noroi peste care se aşezau în valuri umbrele în chip de lilieci la vînătoare. Deschidea gura, îngăima cu o altă voce decît ar fi vrut o jumătate de sunet, un fel de v de la vă rog, contempla coroanele, buchetele de flori, plantele moarte de existenţa cărora uitase, îşi clătina scaunul şi se lăsa pe spate, renunţînd să mai încerce să zică ceva, căci se simţea înşurubat în cizmele tot mai grele, de fontă, spinarea, genunchii de cauciuc îi tresăltau, în vreme ce schimbul de vorbe peste sicriu lua iarăşi amploare, scormonindu-i circumspecţia. O siluetă îşi plimba alene limba de cenuşă peste buzele strîmbe, acoperind cu vocea piţigăiată zîzîitul flăcăruilor, mai e mult? mormăia fără vlagă un bărbat uşor trezit din somn, dintr-un mic somn populat ca un vis în care pe o bancă un om visa, bîjbîind cu privirea către cioturile palide ale fumegătoarelor lumînări ce încadrau capul mortului, iar, izbit de izul pătrunzător, suspect, care dădea tîrcoale, Alexandru îşi schimbă poziţia, scîrţîindu-şi speteaza tocmai cînd un priveghetor lansa disperate chemări la ochii-n patru, căci zărise o clipă scorpionul, sau aşa i se păruse, flăcările ţuguiate, împinse parcă de respiraţia mortului fără trăsături, căci fumul se străduia întruna să-i înfunde faţa în zăpada lui cenuşie, strîmbau pereţii şi profilul unui stimat domn, în vreme ce umbra leneşă a decedatului ieşea tiptil din coconul ei pufos, fumuriu, înconjura încăperea, martoră fără substanţă a neliniştii ce mocnea pe scaunele topite în întuneric, atmosfera se îngroşase cu fum usturător eliberat cu prisosinţă de lumînările intrate în derută, razele plăpînde de lumină explorau cu timiditate cadavrul care se eschiva exasperat, care părea că pluteşte pe o apă învolburată în coşciugul ca o barcă, unii căscau fără să observe acest lucru, trimiţîndu-şi limba uscată la plimbare cereau cîte un pahar cu apă, dar paharul rămînea promis vag, căci nimeni nu îndrăznea să se mişte. Pe neaşteptate un ţipăt prelung îngheţă o fărîmă de clipă sîngele în venele acelor oameni gri şi gravi. Cu excepţia mortului, desigur. Încrucişîndu-şi nălucile degetelor pe tavan o smerită icni o maledicţie la repezeală, umbra ei de vrăjitoare zbîrci pereţii apoi, lăsîndu-şi mîna uitată deasupra capului într-un vag gest de ameninţare să cadă, cu arătătorul întins spre centrul mesei, drept în poală, arătă cu degetul lung şi ascuţit ca o suliţă în direcţia în care zărise pîlpîind cei şase ochi ai scorpionului, şi cei de pe scaune, inclusiv zîmbăreţii, amuţiră. Transpiraţia lor fierbinte înmuia ceara, lumînările aproape duse dezlănţuiau flăcări diforme, umbra defunctului dănţuia aţîţată, nările fumegau, cuvintele deveniseră deodată străine de camera aceea, cu lumea lor cu tot, doar suspinele se chinuiau să răzbată în întuneric, răbufnind de colo colo, mortul sughiţa înfricoşat, sau poate nu el, să-i facă cineva de petrecanie, pentru Dumnezeu, ar fi vrut să strige un curajos, dar gîtul uscat hîrîia jucîndu-i feste, reuşind în cele din urmă să deschidă gura dădea glas unui fel de chiuit, care înteţi neliniştea, şi Alexandru reuşi să fure un petic de cer cu ochiul, un petic strălucitor, dominat cu nepăsare de steaua Aldebaran, îşi ţintui imaginea pe retină, cît valurile respiraţiilor sacadate cutremurară coşciugul, găsind răgaz parcă să deosebească în sufletul deodată limpede şi încăpător vaste bucăţi de timp şi spaţiu smulse brusc eternităţii, o fulgerătoare iluminare, nu departe, Pleiadele, stol de licurici, căutau cu razele lor jucăuşe să spargă înnegurata carapace a nopţii, aerul părea încins, strîns între roci incandescente, se simţea prin pîcla înăbuşitoare cît le era de sete celor de pe scaune, cu gesturi de năpăstuită Electră, cu mîna la frunte, o cuvioasă proba puterea unei rugăciuni, o sensibilă leşina suspinînd, un brav uşor voalat reuşea să-şi încarce pistolul, linişte! izbutea să strige înainte de a apăsa pe trăgaci răstindu-se încă o dată la nimeni şi fumul înăbuşea încăperea cu zăpada lui pufoasă. Agonizînd, feştilele proiectau scîntei în pereţi, fulgerînd în treacăt părul dispărutului, găurind conurile de umbră. Priveghetorii căpătau treptat glas, sforţîndu-şi elocinţa să menţină valvele conversaţiei deschise, îşi suiau vorbele una cîte una pe aripi largi şi temerare, plimbîndu-le printr-un ţinut feeric, îmbunătăţit treptat din multe puncte de vedere, printre idealuri înălţate la nivelul norilor şăgalnici şi, luat de rostogolirea silabelor cînd pierdute cînd prinse din zbor, care făceau hîţa-hîţ prin atmosfera vălurită, îndreptîndu-se către uşă pe deasupra curentului de aer cald, încreţindu-se astfel la codiţă, Alexandru se lăsa purtat de fumul albăstrui, de plesnetul sacadat al perlelor de ceară lichidă în suporturi, în vreme ce glasurile obosite, căscaturile, îmbîcseau încăperea, împleteau o densă reţea, lungind suflul nopţii fără măsură, la dimensiunile unui an, unui deceniu, sau poate chiar mai mult, dar nu atît de mult încît de îndată ce umbrele lichide, cioturile încărcate ale lumînărilor, au vrut să se reverse asupra sicriului, printre genele ei cuminţi lumea să nu presimtă zorii.

Cînd pe uşa crăpată au pătruns în sfîrşit semnele aurorei, priveghetorii anticipau învioraţi tîrşîitul spăşit al picioarelor în urma cortegiului, stoarcerea unei lacrimi sărate, poate acre, la momentul oportun, cînd coşciugul se va legăna pe frînghiile groparilor, şi cineva va rămîne o vreme cu capul gol, cu mult după ce grăbiţii vor părăsi cimitirul, neştiind ce atitudine să adopte, cum şi ce să gîndească, zgomotul înfundat al pămîntului va fi treptat acoperit de freamătul prorocitor al pinilor pitici, de gălăgia funebră a vrăbiilor, de rafalele care încet-încet vor lua totul în primire.

Găunos şi solemn ca o pianină bîntuită de şoareci, fără să mai ştie cum să devină el însuşi, Alexandru cerceta încăperea, amorţit, cu palmele uitate închise, cu degetul mare de la mîna dreaptă întins, ca şi cum s-ar fi pregătit pentru o punere de pecete. Cît primele raze tiveau cadrul uşii, căscaturile prelungi au fost brusc întrerupte, căci o femeie slabă de înger s-a apucat să strige, nu de jalea mortului, ci de teama scorpionului care, înviorat şi el, se pornise să dea tîrcoale din nou pe sub scaune. Zorii moi suflau în fumul privirilor, lemnăria trosnea în ritmul cocoşilor treziţi departe, părea să fie o dimineaţă încîntătoare, răposatul, mormăia un bărbat gri, grav, trebuia desigur ferchezuit puţin, în ultimă instanţă cu ce s-o găsi la îndemînă, niscai pudră, niscai farduri aveau femeile, că prea fusese cald în noaptea aceea şi desigur

bocitoarele trebuiau tocmite, groparii trebuiau plătiţi, trebuiau precizaţi umerii zdraveni ai celor ce urmau să poarte sicriul, ca nu cumva doamne fereşte să, formalităţile astea, zău, greu mai e să scapi de un mort, şi va-a-a-i! un ţipăt violent sfîşie încăperea reanimînd lumînările, legănînd pereţii, ţiuind în creieri, risipind încrederea abia strecurată în suflete, scorpionul înţepase pe cineva! trebuie chemată ambulanţa, vai! ce tîmpită imprudenţă! moţăiţii se agitară brusc împunşi de curiozitate, oare cine fusese victima? trebuie anunţată poliţia! cine? şi, speriat de atîta vînzoleală, de zgomotele fără sens, scorpionul se hotărî în sfîrşit să iasă la iveală, să-şi îndrepte cleştii spre cer, să coboare treptele abia zvîntate, scuturîndu-se de amorţeală, să o ia la drum, grăbit, surd la oful de uşurare care îi însoţea plecarea, of acompaniat de o scurtă zguduire în îndepărtata regiune ecuatorială a bolţii care se pregătea parcă să se desfacă. Lumea sări în picioare ca la un semn, deja sosise ţiuitoarea autosanitară, femeile se pregăteau să se primenească în faţa oglinzii, bărbaţii pleoştiţi să ajungă dincolo de cadrul uşii, să urineze, să bea ceva, umerii se frecau, coatele se înfigeau, gîtlejurile hîrîiau. Umbra ultimei lumînări tăia în două coşciugul uitat în mijlocul încăperii. Infirmierii călcau pe ceara scursă în grămezi pe duşumea, ca pe sloiuri, cu bonetele pe sprîncene, bîjbîind prin cameră după trupul înveninat, trăgînd cu ochiul spre pîlpîitul muribund al lumînării groase cît o mînă de copil. Încărcară în sfîrşit tot ce aveau de încărcat, cu mişcări bruşte, experte şi plecară cu duba lor cu tot, nu înainte de a mormăi o glumă în treacăt cu privire la picioarele de cîrpă care atîrnau inerte peste marginile brancardei economicoase.

Alexandru tresări străpuns de ţignalul şfichiuitor al motocicliştilor care veneau pentru constatare. Dungile, petele de lumină orbitoare ale tărîmului zugrăvit în cadrul uşii îl chemau afară pe măsură ce privirea se pierdea în ele. Se ridică de pe scaun, răsturnîndu-l, păşi cu atenţie printre grămezile de ceară topită, admiră din prag imensele trîmbe pe care soarele pornit la asalt le zvîrlea în toate direcţiile, urmări şerpuirea şoselei pînă departe pată albă, tremurîndă şi ocolind un vorbăreţ tulburat care, aprins la faţă, gesticulînd, dădea explicaţii detaliate, porni la drum fără să privească în urmă, mai repede ca propriile lui gînduri obosite.

Jucaria
de Florin Slapac

© cartea.info, 2004

Jucaria
de Florin Slapac

7

După o perioadă săracă în evenimente, într-o noapte fără lună somnul tulbure al metropolei a zămislit nişte bravi conduşi de un brav absolut decis să schimbe faţa boţită, confuză a lucrurilor. Membrii Bravelor Brigăzi, toţi unul şi unul, parcă tăiaţi în piatră nu altceva, cu nasuri teşite de puncheuri rezistenţi, cu obraji brăzdaţi de adînci cicatrice, cu urechi astupate de elegante căşti cu antene bîţîitoare, pînă la cîrîitul cocoşilor au şi radiat de pe listele cu suspecţi puse la dispoziţie cu amabilitate de Sfatul Major un procent fără îndoială meritoriu din numărul total al membrilor Gărzii. Din condamnărilor solemne la moarte puţine nu au fost îndeplinite pe loc. Şi asta din cauză că vinovaţii suferind de inimă rea au expirat de bună voie. Nu s-au semnalat nici un fel de evadări de sub escortă. Megafoanele, după trei hîrr-hîrr-hîrr-uri şi două hîm-hîm-uri prevestitoare glăsuiau limpede: O adunătură de sceleraţi a încercat să stabilească în cetatea noastră triumful dezordinii şi al tîlhăriei. Cu atît mai rău din partea lor. Consecinţele îi privesc în mod direct şi personal. Bla-bla-bla... oneşti cetăţeni! cei ce au purtat pentru o clipă rătăcită în suflet ideea dezgustătoare de a se lăsa zăpăciţi, pe alocuri, de vane amăgiri, vor fi iertaţi şi îndreptaţi spre ceea ce li se cuvine. Căci numai iertînd, cuprinzînd la sînul ei părintesc toţi fiii risipitori, scumpa noastră metropolă va reuşi să-şi păstreze calităţile virile!

Obstacolele naturale şi de altă natură au fost îndepărtate în timp record; tanchete nou-nouţe reglau circulaţia zbîrnîind clip-clop! în ritmul apelurilor repetate la venirea minţii la cap precum şi la sacra băgare de seamă. Se aveau în vedere: stabilirea strictă a ordinii, înlesnirea reluării bunelor obiceiuri, netezirea drumului spre cimentarea unor glorioase alianţe, cu atît mai mult cu cît, peste noapte, sosise şi vestea emancipării Coloniei.

Bravele Brigăzi, în plină efervescenţă creatoare, într-o ordonată febrilitate, au instalat noi difuzoare, uriaşe. Maşinării nemaivăzute ieşeau la iveală din camioanele lor bine burduşite. De cum atingeau solul, începeau să se tîrască şi să bîzîie, gata să îndeplinească misiuni dintre cele mai secrete, dintre cele mai instructiv-educative. Vacarmul lor trezea din somn pînă şi pe cei mai bine ascunşi membri ai Gărzii care, împinşi de curiozitate, scoteau capul afară şi se lăsau orbiţi de reflectoarele ochioase. Treptat, ciocănituri sacadate îşi trimiteau ecourile către nori, apăreau afişe multicolore, se deschideau taverne vesele, majoritatea pentru uzul strict al bravilor cărora le fusese de urgenţă repartizată o însemnată cotă din vechea rezervă de rom a Sfatului Major.

Megafoanele anunţau noi şi sistematice reorganizări, în virtutea cărora metropola avea să urce cu paşi uriaşi treptele civilizaţiei. Măsurile acestea, afirmau megafoanele simţitor îmbunătăţite din punct de vedere tehnic, urmau să încurajeze pe toţi cei capabili să se evidenţieze, să ajungă sus. Condiţiile de promovare însă fiind deosebit de dificile, candidaţii, dacă treceau cu succes de cuvenita verificare, trebuiau să cunoască tot ce se putea cunoaşte, inclusiv tainele fizicii, matematicii, chimiei, în plus erau chemaţi să justifice cu certificate ştampilate că avuseseră încă de la naştere o foarte bună purtare şi că se bucură de o excepţională poziţie ca simpatizanţi ai noii administraţii, a cărei primă grijă a fost să-l prefacă în praf şi pulbere pe îngrozitorul General K., colericul care întinase sub imperiul iresponsabilităţii onoarea tuturor. Cei ce urmau să consolideze rîndurile grupelor de control mobile trebuiau să înveţe în cel mai scurt timp să conducă tot felul de vehicule. Nimeni nu mai avea voie, o perioadă de, fie el prunc ori moş ori simplă fleoarţă, sub ameninţarea unei grabnice izolări, să mai umble hai-hui pînă la noi dispoziţii, decît însoţit îndeaproape, şi nici să cuvînteze neîntrebat, nici direct, nici prin persoane interpuse. Vorba celui ce conducea Bravele Brigăzi din umbră, dar cu evidentă competenţă (un brav modest, din moment ce megafoanele îi făcuseră cunoscute doar iniţialele: C.A.): Cine ar mai fi auzit de Hector dacă Troia ar fi fost fericită? Voluntarii hotărîţi să-şi dedice priceperea însămînţării disciplinei, cunoştinţelor exacte în general, şi în perimetrul fostei Colonii, urmau în scurtă vreme - după cum afirma mult stimatul domn Bako, reporterul de mare viitor, în rubrica sa Noutăţi de pretutindeni, chenar simplu, pagina întîi - să beneficieze la faţa locului de peisajul exotic, de noile izbînzi ale ştiinţei, de magazinele abia înţesate cu marfă importată din cele mai fistichii metropole vecine, variind de la paltonul dublu gulerat pentru cetăţeanul friguros pînă la ciorapi fini şi izmene lucioase pentru galanţi. Sabotate însă, nu se ştia de cine, unele exemplare ale gazetelor amestecau cuvintele, răstălmăceau recompensele, combinînd peisajul exotic cu paltoanele, izmenele cu izbînzile ştiinţei. Glume nesărate? Nicidecum. Ca dovadă că megafoanele glăsuiau foarte serios: "Nu se va îngădui îndărătnicia la studiul armelor, la orice fel de instrucţie, incapacitatea de afirmare, ideile de calitate îndoielnică, purtarea modestă din obişnuinţă." În schimb, derbedeii, cerşetorii, nevropaţii, în general cei ce nu-şi găsiseseră căpătîiul, erau complet liberi să şi-l caute.

După anunţarea oficială a capturării, judecării, condamnării, executării, incinerării, spulberării unui colonel de tristă amintire, situaţia muniţiilor se îmbunătăţise simţitor, păcăneli sugestive, armonioase, astupau chiar şi trilurile megafoanelor. Pe la răspîntiile drumurilor ce duceau departe apăruseră arme perfecţionate, deosebit de eficace, cu turele rotative şi lunete panoramice, închizătoare tip pană, aruncătoare fără recul şi senzori de mişcare. Se zvonea că multe urmau a fi oferite în dar proaspăt emancipatului teritoriu.

Deşi oficial era agreat doar zîmbetul scurt, la obiect, hohote de rîs se puteau auzi între anumite ore în

tavernele cu nume sonore, plăcute urechii. Ceva se mişca pe ici, pe colo, maşinăriile şi depozitele umpleau treptat marginile drumurilor însemnate cu urme de cizme cu talpă elastică, fără pinteni, care nu mai făceau scîrţ ca altădată, ci clac! Cu generozitate, membrii Sfatului Major trimiteau telegrafic, fără întrerupere, sume din ce în ce mai importante, cu titlu de împrumut, fireşte, spre o cît mai rapidă trezire la realitate a recent descătuşatului teritoriu şi o cît mai deplină aderare la principiul vaselor comunicante atît de bine pus la punct odinioară pe axa metropolă-colonie.

Trecătorii, asurziţi de promisiunile megafoanelor, se scurgeau grăbiţi de-a lungul străzilor însemnate cu dungi de şenilă. Cînd se loveau unii de alţii, mormăiau, schimbau direcţia. Pe la răscruci, precupeţe mustăcioase, cu emblema Bravelor Brigăzi în dreptul ţîţei stîngi, străjuiau tarabe cu mărunţişuri bune de cumpărat şi de ţinut amintire, colorînd peisajul. Uneori ploua cu însemne heraldice înviorînd aerul glacial. Pămîntul trepida sub mîngîierea unor roţi proaspete, iuţi. Grupuri de cetăţeni învineţiţi de frig sau din cauza entuziasmului rînjeau, cu ochii mijiţi din pricina iluminării puternice, îngrămădiţi în faţa unor bogate expoziţii de obiecte şic. Vîntul ameţit dădea din colţ în colţ ridicînd în trecere fustele precupeţelor, dezvelindu-le pentru o clipă chiloţii ultimul strigăt. Zdrenţe de hîrtie violetă, muşcate de rafale din aripile afişelor, forfecau zările strecurîndu-se cu abilitate prin culoarele de trecere. Cetăţenii mai timizi, mai uzaţi, luau loc pe bănci, cu ochii spre locul unde bănuiau că s-ar fi aflat soarele. Alţii ascultau cuminţi megafoanele deştepte, cu palma pîlnie la urechea surdă, lăsîndu-se conduşi chiar pe anume nebănuite culmi ale elocinţei, aprobînd din cap ori de cîte ori erau îndemnaţi să ia aminte prin întorsătura unei fraze frumoase. O întreagă salbă de lucruri folositoare, funcţionale, atrăgător ambalate şi, la nevoie, îmbunătăţite artificial, se revărsa pe calea undelor. Orice s-ar fi murmurat, vrînd-nevrînd timpurile noi îşi impuneau punctul de vedere. Punct.

Jucaria
de Florin Slapac

© cartea.info, 2004

Jucaria
de Florin Slapac

8

Pancarte, afişe, panouri tot mai numeroase, tot mai colorate, mai late, mai înţesate pîndesc trecătorii zoriţi să ajungă în dreptul unor clădiri foarte înalte, cu vîrfurile nicăieri, clădiri sticloase care fac umbră şi poate tocmai datorită umbrei, treziţi din toropeală, unii caută să le arate cu degetul şi să le vorbească de rău, cîntec magic menit să dărîme zidurile, potolit abia la trecerea în părţile mai însorite unde oraşul se deschide vast, rapid, zgomotos, pînă în zări, obligîndu-l pe Alexandru să urce şi să coboare scări întortocheate, să păşească pe alei suspendate, să facă slalom printre tuburi fluorescente şi zvelte megafoane care-şi revarsă fără încetare tonele de vorbe. Dincolo de stîlpii vorbitori Alexandru este nevoit să se ferească de flaşurile panourilor cu lumini intermitente, să se adăpostească, pentru că, brusc, plouă cu stropi reci, băşicaţi, sub lucioase bare de aluminiu care se ridică sacadat reglînd fluxul mijloacelor de transport lunguieţe, eliberînd accesul către anume puncte nodale, invizibile de la mare distanţă, să coboare în găvanele staţiilor subterane spre care alunecă pe benzi rulante indivizi ticsiţi, înregistraţi întruna de aparate electronice ale căror ecrane sînt vizitate în porţiunile aeriene de cifre înalte, grăbite, reflectorizante. Cu umerii aplecaţi sub apăsarea aerului potopit, Alexandru încearcă să se strecoare prin mulţimea pestriţă care ciuleşte urechile la unison cercetîndu-şi întruna ceasurile nou-nouţe. Luate de vîrtej şuvoaie întregi de grăbiţi se scurg privind înainte peste capete, mergînd astfel mereu pe vîrfuri, crispaţi, atenţi să ocolească locurile întunecoase, alţii însă, aparent mai obosiţi, mai delăsători, înţepenesc din loc în loc, blocînd trecerea, aşteptînd parcă resemnaţi să fie striviţi de şuvoi.

Alexandru zăboveşte în dreptul unor unduioşi pereţi de sticlă, lăsîndu-şi gîndul să plece ca un păianjen foarte ţesător scuturat de briză, prins de atmosfera moleşitoare de acolo. După o vremelnică înmărmurire, se hotărăşte, îşi smulge făptura din braţele zăpăcite ale oraşului, intră. Privit, nu fără o undă de fascinaţie, prin geamul ud spectrul ei părea mult mai sinuos, mult mai firav, în bătaia unui vînt mistuitor care ondula tiptil în tenebrele coridoarelor înguste, vînt ademenitor sub mîngîierile căruia panourile ce o încadrează, cartoanele acelea graţioase şi semnificative, adevărate pledoarii pentru curăţenia Pămîntului, se lasă răstălmăcite anevoios de rătăciţii care înaintează ca şi el de la o poză la alta, lepădînd pe alocuri cîteva şoapte, zgîriind tăcerea care o aureolează, majoritatea par alungaţi înăuntru de mîzga supărătoare, pantalonii şi rochiile stropite cu noroi dau concreteţe zilei uşor mîloase, în care doar cei ce ştiu să se folosească de tertipul cu autograful se descurcă de minune, calcă mulţumiţi, tacticoşi, atotcunoscători, cu pălării de culoarea lunii, cu mişcări somnolente de arahnide care merg la sigur, cutreierînd întărîtaţi din treaptă în treaptă holurile diferite ca nivel, vorbind din profil, din colţul gurii, peste umăr, atenţi la freamătul fustelor electrizate, dezlegînd probleme sudate în carapacea memoriei, gata să sară de la pericolul unei erori cromozomiale la neguroase accidente chimice, de la interesanta bombă cu cobalt la praful de cărbune, alţii, mult mai ponosiţi de umezeală, se ţin la o parte, holbîndu-se de pe margine cu sfială, cu grijă să nu păteze covorul molicios, pîndind o poziţie mai bună, joacă de copii ţintuiţi în jurul unui foc de tabără, pentru că ea radiază lumină, căldură, vraja unei ocrotiri mătăsoase, aici nu plouă, copii, aici e bine, parcă spune, cu obrajii supţi şi palizi, cu ţigara între degetele lungi, subţiri, cu o denivelare fermecătoare a liniei nasului, cam pe la mijloc, cu o dîră fină de rimel pe gene, cu părul văluros, parcă abia scos dintr-un rîu, nimeni nu îndrăzneşte să se desprindă de roiul din preajmă, toţi, sleiţi, în ciuda prestanţei, în ciuda greţoaselor convenţii, se lasă progresiv cuprinşi în mrejele ochilor ei adînci care se potrivesc atît de bine cu rochia vaporoasă, complicată, cu atît mai seducătoare cu cît albul ţigării uşor strînse între degetele presărate cu inele subţiri transmite un ceva în plus, un semnal de alarmă celor ce ar vrea să o cunoască, fumează ca un şarpe, fumul se strecoară discret prin spatele paravanelor, cineva chiar izbucneşte, uite-l, uite-l, chiar despre asta vorbeam, încercînd să-l prindă în pumni, ştiind prea bine că abia ieşise din ea, şi să-l arate tuturor, priviţi inamicul în nuditatea lui scîrnavă, el oftică după-amiezele pensionarilor, adulmecaţi, identificaţi, denunţaţi formulele chimice ale compoziţiei sale otrăvitoare, nu vă sfiiţi să ne elucidaţi, domnişoară savant, împărtăşiţi-ne gingaşa dumneavoastră părere, şi se dau mai în faţă, apropiindu-se de ea, uitîndu-şi însoţitoarea amorţită, tîrîtă la expoziţie în virtutea inerţiei, coafură cicero şi o tartină cu şuncă, ochi melancolici, pizmaşi, glas mursecat, teamă de a nu-şi păta bluza ornată cu etichetă de piele, sughiţuri dosite în căuşul palmelor umede, cîte un amănunt în plus, deh, expoziţia, care parcă stagnase, se urneşte, este pe cale de a-şi atinge scopul de a trezi, trezirea totuşi se mai lasă aşteptată, dovadă că ici-colo, tineri adăpostiţi în fulgarine mlăştinoase, neraşi, auzi! mînaţi de ploaie, cu biletul în mînă la vedere, neatenţi, îşi suflă nasul cu putere, gata să o împresoare, şi Alexandru, neştiind cum să facă mai bine, apa murdară scursă pe parchet îi atrage mereu atenţia obligîndu-l să piardă secunde preţioase în căutarea unei poziţii convenabile, ascultă ciulit cum îi îndeamnă să mediteze, pentru că în ei, fără îndoială, se ascunde speranţa cea mare, evocă într-o scurtă conferinţă ad-hoc exemple concrete, capabile să adauge mugurii cîtorva ştiinţe tinere unor vechi speculaţii, majoritatea, chiar şi sub influenţa vremii nefavorabile, ar trebui să se intereseze mai îndeaproape de nivelul poluării apelor, de concentraţia D.D.T.-ului în iaurtul de oaie, a stronţiului în laptele de mamă, cît Alexandru se retrage spre vitrina mîzgălită de stropi lacriformi, miasmatici, lipa-lip, un cîine smîrcos adulmecă vigilenţa portarului sau poate concentraţia de benzipiren din aer, panourile dau cifre edificatoare şi în acest sens, printre

convingătoarele, dezgustătoarele poze, javra cînd se face nevăzută, cînd se lipeşte de el, deşi Alexandru îşi schimbă locul sub presiunea, amploarea, viteza grupului de vizitatori proaspăt sosiţi cu bătrîna ghidă cu steguleţ în frunte, ascultînd frînturi din ciripitul cîtorva elevi eminenţi, rătăcind în pădurea integralelor strălucit aplicate la calculul efectului oncogen, ea, înclinîndu-se uşor tocmai expune cu dezinvoltură proiectul celor 33 ori 33 feluri de lumini care urmează să se aprindă în aşa fel încît modelul, odată alcătuit şi expus, să nu se repete decît în cel de-al 34-lea an al expoziţiei itinerante, ei, ce spuneţi, cu asemenea reclamă, se grăbeşte auditoriul să aplaude, spargem gheaţa, şi pe urmă, stimată domnişoară, intervin cunoscătorii cu glas bine adaptat, avantajele holografiei nu trebuie neglijate, se pot prezenta monstre de cancer ca pe viu, 3D, Dennis Gabor vivat, numeroase exemple cu efectele reziduurilor radioactive, avantajele laserului ca pură sursă de lumină ale cărei valuri urmează să ia ochii eventualilor vizitatori nepăsători devin tot mai evidente, răscolindu-l şi pe Alexandru, înflăcărîndu-i imaginaţia sărăcită, îşi ia zborul vrînd-nevrînd, emoţionat, cu tîmplele zvîcnind în rezonanţă cu tempoul unei metropole, ritmul unei străzi, vibraţiile unei voci, debarasat de prejudecăţi îi smulge imaginea, monstră de hologramă în trei minunate dimensiuni zvîrlind-o departe, la munte, pe zăpadă, lîngă un călăreţ pufnind pe calul gras pufnind şi el, mesageri cuminţi ai naturii medicatrix care ştie ce face, toate sînt legate de toate, totul se transformă în ceva, nimic nu se capătă pe degeaba, spune ea vizitatorilor, cu pletele răsfirate de curentul stîrnit de molatica dechidere a uşilor, cu mîinile învineţite, ca şi cum depărtările cu aer tare în care el îi tăinuise făptura hologramată ar fi inspirat-o, sugerînd cine ştie cum puncte preţioase în vederea rezolvării crizei, desigur criza vieţuirii liniştite, lipită bine pe panouri, ce tocmai zugrăveşte un zîmbet fin şi semnificativ în colţul buzelor unui vizitator pe care cafeaua răcită pe masa cu rotile îl trage de nas, îndemnîndu-l la speculaţii, mutagenă şi rea, ha-aha, găsit-am un erzaţ la toate, cîteva bancnote fîşîind de la cineva către altcineva atrag atenţia cîinelui pripăşit la adăpost, ea întoarce capul şi, trecînd prin lucruri cu privirea, mînioasă pe glumeţul neavizat, se oglindeşte o clipă în ploaia nămoloasă, rîncedă, care nu vrea să se oprească, se îndepărtează de zona încordată a tăcerii la o silabă distanţă, pentru că Alexandru este gata-gata să-i spună ceva, o clipă doar, şi grupul cunoscătorilor îl înghite, iese de-a-ndăratelea afară şi dă o fugă peste zebră, peste drum, să bea ceva cald, în picioare, să-şi dezgheţe nodul din gît, să se simtă şi mai singur şi mai adînc atras de ea, cu ceaşca între degete pîndeşte epuizarea pînzei de apă, din neatenţie pătează melamina cocoţată-ntr-un picior, masa plasată strategic la nivelul unor afişe ameţitoare, prinse acolo cu avizul Armatei Aerului, înfrumuseţate cu roiul Praesepelor expresiv pozat, înghiţit lent de vapori fierbinţi azvîrliţi prin uşa întredeschisă, monoxid de carbon, hidrocarburi, oxizi de azot, tetraetil-plumb, uşă de plexiglas transparent, bună de iscodit silueta preferată în căutarea limbajului potrivit pentru abordarea de-a dreptul, iar cînd se întoarce deja ciorchinii vizitatorilor dau frîu liber întrebărilor impuse de teama ridicolului, a neînţelegerii graficelor, schemelor, organigramelor, ea explică răbdătoare, absorbindu-l încet în mişcarea buzelor subliniate de culoarea aceea de nedefinit, tinerii cu fulgarine, ca şi ploaia uitînd să mai plece, solicită în şoaptă lămuriri suplimentare despre simpatica, interesanta şi promiţătoarea organizatoare a expoziţiei, despre ciorapii ei negri, cum aşa, ţine doliu oare? oare ţine? Alexandru îşi cîntăreşte îndrăzneala, un pas la stînga, nostalgia unei supe fierbinţi poate i-ar da afară îndepărtîndu-i definitiv, îşi zice înaintînd brusc, dar calcă bietul căţel, se trezeşte muşcat de picior, e drept, schelălăitul acela înseamnă o speranţă în plus că o să-l zărească, ea, fiinţa statuară domnind peste egoismul originar al materiei evocă sarea vieţii, învelişul cît o unghie al Pămîntului, fragila atmosferă, tehnicile de modificare a mediului, urmările folosirii defoliantelor, ierbicidelor, să restituim naturii ce i-am împrumutat, spune, cît Alexandru se retrage spre vitrina descompusă de ploaie, reuşind din mers să-i puncteze printre capetele unduitoare ochii, oare nu asta înseamnă dragostea? să recunoşti din mulţime tocmai pe cine, căţelul latră tăind explicaţiile referitoare la posibilitatea unei catastrofe de proporţii, la iarba pe cale de a se sufoca în atmosfera prăfuită, saturată, afumată respingător, la iminenţa unei perioade glaciare, modificarea constantei temperaturii planetei, asaltul asupra ecosistemului, înţelegeţi, continuă ea să sublinieze un gest, o linie, un desen, un plan, stîrnind cei cîţiva stingheri cunoscători cu pălăriile vlăguite, gata să se scufunde într-o moleşitoare junglă lingvistică, dar portarul îşi prevesteşte apropierea bocănind sever, lovind cu îndemînare de la distanţă căţelul cu bastonul, culoarele se cutremură sub scheunături, veritabile săgeţi bine ţintite, sub imboldul cărora Alexandru deschide gura încercînd să-i vorbească, în ciuda importanţei panourilor, în ciuda puterii ei de a traversa totul cu privirea, prea tîrziu însă pentru amîndoi, pentru că cei trei-patru paşi - e ora închiderii! - au fost calculaţi cu precizie în aşa fel încît drumurile lor să nu se întretaie.

Afară, mulţi se îngrămădesc pe trotuar subliniind cu degetul pasaje de o şchioapă în ziare grele, relatări ale unor misterioase, dar semnificative întîmplări dincolo de care se pot ghici indicii ale unor meşteşugite manevre de culise care, dacă ar fi să fie efectuate pînă la capăt, ar trezi diplomaţi din amorţeală, ar scoate în afara legii mijloace de distrugere superflue şi ar face prăpăd printre militari de carieră, repede, nu puţine foi îşi iau zborul, fîlfîie la intervale distincte, eclipsînd bitumul impregnat cu mirositoare substanţe, poate chiar cu deodorantul cu acţiune prelungită Unu, indicat celor ce vor să trăiască de unu unu virgulă zero unu ori mai repede, pe la colţuri cîte o cuşcă, unde posomorîte perechi de papagali sau maimuţe urlătoare sînt expuse în schimbul unor monede spre studiu şi luare la cunoştinţă, se hîţînă susţinută de braţe mecanice şi de pătrunzătoare fluierături slobozite de la distanţă, din spatele grupurilor de poliţişti care se încrucişează, nu fără clinchet, cu cele ale unor purtători de pancarte însemnate cu cap de mort şi oase încrucişate sub impresia cărora Alexandru pătrunde într-un cartier mai silenţios, umbrit cu eleganţă de platani sintetici ce străjuiesc înalte porţi prevăzute cu celule fotoelectrice şi tăbliţe de avertizare, cartier la capătul căruia becuri colorate pulsează ademenitor slobozind unu unu zero reţete ale fericirii, ritmul nu încetează să crească obligînd pulpele subţiri ale

vrăjiţilor trecători la eforturi, la mişcări sacadate pe care aparatele de măsură şi control le înregistrează cu hărnicie cîţiva porumbei pătaţi cu motorină orbecăie după bilele de rulmenţi împrăştiate în urma camioanelor marca Zero constrînse să ruleze încet din cauza încărcăturii explozive, dar nevoite să depăşească totuşi mijloacele de transport încetinite de distractivele întîmplări de pe marginea drumului, unde tineri cu priviri introspective se atacă unii pe alţii pe la spate sau încearcă să-şi vîndă elixire, afrodisiace, pastile întăritoare ori cîte un melanj detonator cu efect trăznet de mare eficacitate în situaţii limită, huba-şuba-du, îmbie megafoanele, vă convine sau nu, bu-ru-bu-bu, ne împărţim în patru pentru a dubla plăcerea dumneavoastră, frumoşilor, frumoaselor, gingaşelor, încîntătorilor, fermecătoarelor, desăvîrşiţilor, maiestoaselor, distinşilor, graţioaselor, seducătorilor, măştile noastre fără asemănare vă aşteaptă, obiecte ideale pentru alarme chimice de gradul zero zero zero dar şi în răstimp Alexandru adunînd cu podul palmei transpiraţia bulbiformă care, amestecată cu fumul staţionar, îi mîzgălise faţa, îşi verifică la fiecare traversare văzul, auzul, urmărind cu dificultate trecătorii urmăriţi de poliţişti special echipaţi în acest scop, trecători nemulţumiţi care denunţă în gura mare, cu lux de amănunte, efectele unui neguros conflict nuclear generalizat, cei ce alunecă pe lîngă ei şi-i arată cu degetul urcă iute scările, nu puţini cu spatele, în zig-zag, străduindu-se mereu să deruteze, să-şi piardă urma, reuşind adeseori să se strecoare dincolo de patrulele cu pas cadenţat, cu subtil cornet stereofonic transmiţător de ordine secrete înfipt în afundul urechilor. Dantelăriile spongioase ale panourilor fîşîite, scările largi, umblătoare, hîrşîie, benzile neodihnite zornăie colectînd deşeuri care în drum spre gaura generoasă ce aşteaptă să le înghită bolborosesc vulcanic, aspiratoarele duduie de-o parte şi de alta sufocate de undele de fum adus de vînt din alte cartiere răzleţite în susul unor străzi interminabile parcă pline cu pitici şi cocoşaţi pe negîndite Alexandru se trezeşte condus în spatele unor faţade false unde cîte un trecător istovit este viguros invitat să ia loc într-unul din vagonetele electrice etichetate cum nu se poate mai odihnitor, care duc spre centre de aerisire, yoga pe drum, rămîneţi juni, rămîneţi supli prin telefon sfaturi de neînlocuit, sunaţi zilnic la zero zero zero zero, nici un surmenat fără psihologul său! După ce apasă pe butonul de rigoare, poliţiştii se dau la o parte jimbaţi, aranjîndu-şi cu un gest rutinat mitraliera bondoacă în dreptul burţii supte, trăgîndu-şi vîrful caschetei peste nas, scîrţîind din cizmele bine întreţinute, rîgîind în ceafa ofilită a celor din cărucioare. Nimerind într-unul prin împingere Alexandru se trezeşte ghidat la celălalt capăt al drumului prin grădini aseptice, prin solarii fără raze dăunătoare minţii, prin săli înzestrate cu ecrane comandate de la distanţă, pline cu imagini sugestive, desfătătoare, în virtutea cărora simţurile pot lua cîte o pauză, cînd unele, cînd altele. O boare, fluturînd afişe, aduce bucuria unui străbun sănătos în pieptul scofîlcit al pacienţilor care pîndesc ceva, mocnind fiecare sub imperiul aceleiaşi dorinţe, greu de aflat care este acea dorinţă însă, foarte greu, o paloare uniformizată pecetluieşte progresiv secretul. Fire oţelite zbîrnîie în apropiere sub efectul paletelor unor ventilatoare în aşa fel reglate încît să nu ridice scufiile de pe cap şi să nu anime ochii. Sub adiere, unii discută despre o anume boală foarte la modă, nu prea grea, dar deosebit de sîcîitoare, boală prin care se disting pacienţii recent întorşi din misiuni de peste mări, dobîndită prin expunere îndelungată la fîsîitul minirachetelor portabile, unii începuseră să audă cîte o ţiuitură, un fel de ecou al unui jet scăpat prin fisura unei conducte de gaze sub presiune, scobitul într-o ureche nu le-a ajutat mare lucru, au încercat desigur cu spray dezinfectant, degeaba însă, ţiuitura n-a vrut să plece din urechi, împiedicîndu-i să ştie ce-i cu ei ziua, să doarmă noaptea, să se gîndească sau să se iubească, unii au căutat de mai multe ori să se sinucidă, dar asta cerea o pregătire prealabilă şi ei nu se puteau concentra, oricum medicina nu stă pe loc, nu-i aşa? ce credeţi? Băncile înguste fiind ocupate, Alexandru se aşază pe şaua unei biciclete ergometrice făurite dintr-o ingenioasă combinaţie de bare, lanţuri şi contragreutăţi, îşi întinde picioarele căutînd un punct de sprijin, la o adică începe să pedaleze în virtutea inerţiei trăgînd cu coada ochiului către halatele imaculate, tărgile, paturile cu roţi mute, micro-instrumentele nichelate, sălile pregătite pentru laborioase operaţii, într-o doară înregistrînd şoaptele din jur, zumzetul megafoanelor, branşaţi şi respiraţi! zero-punct-zero să nu lipsească din trusa intimă a nimănui, aveţi curajul să spuneţi adio iritabilităţii, oboselii, vulnerabilităţii, citäm un doctor doctorant, client de-al nostru: cînd am cumpărat un aparat zero-punct-zero am renunţat la somnifere, am întinerit, mi-a trecut tremuriciul, am lecuit mai mulţi suferinzi, urmaţi-mi exemplul şi cît mai e vreme branşaţi şi respiraţi! Pacienţii ridică din umeri şi se întorc la ale lor, iepuroi bătrîni şi albi, sorbind cu înghiţituri prelungi lichidul căpătat dintr-un aparat greoi, dar silenţios, în schimbul unor monede uşoare, vorbind cu glasuri scăzute, amestecate cu tîrşîitul unor papuci îndepărtaţi. Pe nesimţite culoarul se umple cu soldăţei de plumb. Alexandru ciuleşte urechile derutate de inflexiunile schimbătoare ale vocii metalice care se revarsă constant din megafoane, lăudînd întruna cînd un nou submarin vînător de submarine vînătoare de submarine, cînd un nou sistem de rachete contra rachetelor antirachetă... Alexandru pedalează din ce în ce mai repede, vocea glăsuieşte din ce în ce mai aprins, faptul că pacienţii în vîrstă, terminînd de băut lichidul fierbinte, trag cu urechea, pare să o impulsioneze, ecoul ei, bubuind pe coridor, reuşeşte să desprindă un afiş care aterizează lîngă bicicleta fără roţi: cumpăraţi-vă din vreme un abonament pentru un loc într-unul din adăposturile noastre antiatomice absolut sigure, protejate ştiinţific inclusiv împotriva... Alexandru frînează brusc, coboară şi împinge afişul sub o banchetă, cu o răsucire de călcîi, nimeni nu pare să-l bage în seamă, cuvintele cutreieră coridorul tubular, care le imprimă ecouri înfundate, evocînd insistent zîzania latentă a dozelor letale, pînă ce fără veste se trezesc supte de gura megafoanelor bucuroase să le molfăie încă o dată ca pe o gumă de mestecat. Un fel de doctori cu alură severă, cu priviri oţelite, înghiontesc soldăţeii de plumb spre un alt culoar, în timp ce Alexandru pipăindu-şi ochelarii aburiţi porneşte în direcţia opusă.

O ia tot înainte atras ca de un magnet neiertător, mirobolant. Nu se opreşte şi nu întoarce capul decît printre dunele de nisip ce despart oraşul de restul lumii. Zgomote nedesluşite, tot mai persistente, îl

ajung din urmă. Parcă, furioase, valurile unui ocean legănat de nostalgia potopului se sparg, toate deodată. Alexandru se lasă în voia lor. Într-un colţ al peisajului, soarele, cît o fi fost el de vioi atunci cînd se născuse, arată şi mai şi. De departe clădirile par abandonate în imensitatea indiferentă a universului, par învăluite în flăcări ce tind să astupe spaţiul comprimat de norii cu forme de ciuperci. Imagine în descompunere, tremurătoare. Personajul este luat în primire de unduirile aerului încins care îi dezagregă trăsăturile ca şi cum le-ar haşura progresiv cu cerneală simpatică.

Jucaria
de Florin Slapac

© cartea.info, 2004